

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินการด้านการคุมประพฤติผู้กระทำผิด และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับปรับ การกระทำผิดซ้ำ ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมประพฤติและพ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีประชากรเป้าหมาย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้พ้นการคุมประพฤติด้วยดี ในปี 2550 และ 2) ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดซึ่งผลการฟื้นฟูเป็นที่น่าพอใจ ในปี 2550 คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากสำนักงานคุมประพฤติเป้าหมาย จำนวน 97 สำนักงาน ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการดำเนินการด้านการคุมประพฤติ

ผู้พ้นการคุมประพฤติในปี 2550 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 91.64 และอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี ร้อยละ 36.5 ส่วนใหญ่เป็นผู้พ้นการคุมประพฤติผู้ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 43.8 เป็นผู้พ้นการคุมประพฤติเด็กและเยาวชน ร้อยละ 27.9 เป็นผู้พ้นการลดวันต้องโทษ ร้อยละ 17.2 และเป็นผู้พ้นการพักการลงโทษ ร้อยละ 11.1

ผู้พ้นการคุมประพฤติมีสัดส่วนที่เคยผ่านการสืบเสาะใกล้เคียงกัน โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ไม่เคยผ่านการสืบเสาะ คิดเป็นร้อยละ 50.4 ของจำนวนผู้พ้นคุมความประพฤติทั้งหมด ซึ่งใกล้เคียงกับผู้พ้นคุมความประพฤติที่เคยผ่านการการสืบเสาะในคดีนี้ ในกรณีที่ผ่านมาการสืบเสาะ คดีที่พนักงานคุมประพฤติเสนอให้คุมความประพฤติผู้กระทำผิด คิดเป็นร้อยละ 80

จำนวนปีที่รายงานตัวตามเงื่อนไข ส่วนใหญ่ต้องรายงานตัวเป็นเวลา 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 89.9 และส่วนใหญ่ถูกกำหนดให้รายงานตัว 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.3 ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนครั้งที่พนักงานคุมประพฤติรับรายงานตัว ซึ่งส่วนใหญ่รับรายงานตัว 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50

จากการเก็บข้อมูลพบว่า ร้อยละ 94 ของคดีทั้งหมด ได้รับการสอดส่องจากพนักงานคุมประพฤติ จำนวน 1 ครั้ง และเพียงร้อยละ 13 ได้รับการสอดส่องโดยอาสาสมัครคุมประพฤติ ผู้พ้นการคุมความประพฤติร้อยละ 76.2 เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่สำนักงานจัดให้ในระหว่างการคุมความประพฤติ แต่ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 85.5 ไม่เคยเข้ารับการช่วยเหลือสงเคราะห์ ในส่วนของการให้ความร่วมมือกับพนักงานคุมประพฤติ พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือดี คิดเป็นร้อยละ 78

ผู้พ้นคุมความประพฤติส่วนใหญ่ร้อยละ 94.2 ไม่เคยผ่านการคุมประพฤติมาก่อน ร้อยละ 86 ไม่มีประวัติการกระทำผิด และในกรณีที่เคยกระทำผิด พบว่า ส่วนใหญ่ กระทำผิดในฐานะความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาคือฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 15.7

สำหรับฐานความผิดในคดีล่าสุดที่ถูกคุมความประพฤตินั้น ผู้พ้นคุมความประพฤติส่วนใหญ่ กระทำผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมาเป็นความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.จราจรทางบก คิดเป็นร้อยละ 21.7

การกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

ผู้พ้นการคุมความประพฤติส่วนใหญ่ไม่มีการกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ คิดเป็นร้อยละ 85.1 และมีผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีการกระทำผิดซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 14.9 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ใกล้เคียงกับอัตราการกระทำผิดซ้ำที่ได้จากการวิจัยการประเมินผลสัมฤทธิ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนปี 2552 ซึ่งพบอัตราการกระทำผิดซ้ำร้อยละ 14.2 ในกรณีที่มีการกระทำผิดซ้ำ ส่วนใหญ่กระทำผิดซ้ำ จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75.3 รองลงมา คือมีการกระทำผิดซ้ำ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18 และ ผู้พ้นการคุมความประพฤติมีการกระทำผิดซ้ำ ตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.6

ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ ร้อยละ 47.5 กระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ รองลงมาเป็นการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดต่อชีวิตและร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 8.9 และฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ร้อยละ 7.4 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรมคุมประพฤติในปีที่ผ่านมาโดยตลอด ผู้พ้นการคุมความประพฤติในงานวิจัยนี้ ส่วนใหญ่กระทำผิดซ้ำในคดีใหม่ คิดเป็นร้อยละ 54.4 และกระทำผิดซ้ำในคดีเดิม คิดเป็นร้อยละ 39.9 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยการประเมินผลสัมฤทธิ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในปี 2549 และ 2552 ในกลุ่มที่กระทำผิดซ้ำ ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 57.7 อยู่ในระหว่างการพิจารณาคดี และร้อยละ 4.7 ได้รับการร้องขอโทษโดยมีเงื่อนไขการคุมความประพฤติ

ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ ร้อยละ 34.9 หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำภายหลังพ้นจากการคุมความประพฤติเป็นเวลา 1-2 ปี รองลงมา คือ ร้อยละ 24 หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำในเวลา 2-3 ปีภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ย่างจากผลการวิจัยการประเมินผลสัมฤทธิ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในปี 2552 ที่พบว่าผู้พ้นการคุมความประพฤติส่วนใหญ่กระทำผิดซ้ำในระยะเวลา 2-3 ปี ภายหลังการพ้นการคุมความประพฤติ อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของกรมคุมประพฤติที่วิจัยมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 พบว่า ช่วงเวลาที่กลับไปกระทำผิดซ้ำหลังพ้นการคุมประพฤติ มีระยะเวลามากขึ้น โดยในปี 2547 และ 2548 พบว่า ระยะเวลาที่กลับไปกระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 6 เดือน - 1 ปี แต่การวิจัยในปีหลัง คือ ปี 2549 และ 2552 พบว่า ช่วงเวลาที่พบมากที่สุด คือ 1-2 ปี หรือ 2-3 ปี ซึ่งอาจหมายความว่า การคุมประพฤติมีผลในการยับยั้งการกระทำผิดซ้ำได้นานขึ้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ประเภทของผู้พ้นการคุมความประพฤติ ฐานความผิด การผ่านการสืบเสาะและพินิจ การให้ความร่วมมือระหว่างการคุมความประพฤติ และประวัติการกระทำผิด

อายุ ผู้กระทำผิดที่มีอายุน้อยจะมีโอกาสกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้กระทำผิดที่มีอายุมาก โดยผู้ที่มีอายุ 25 ปีหรือน้อยกว่า กระทำผิดซ้ำร้อยละ 20.2 ในขณะที่ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี กระทำผิดซ้ำร้อยละ 3.9

ประเภทของผู้พ้นการคุมความประพฤติ ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ที่ได้รับการร้องขอโทษโดยมีเงื่อนไขการคุมความประพฤติ กระทำผิดซ้ำน้อยกว่าผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน ผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษ และผู้ที่ได้รับการลดวันต้องโทษ โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่การกระทำผิดซ้ำร้อยละ 10.0 ในขณะที่กลุ่มอื่นๆ กระทำผิดซ้ำร้อยละ 18 ขึ้นไป

ฐานความผิด ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและสารระเหย มีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติสูงกว่าฐานความผิดอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรมคุมประพฤติในปีที่ผ่านมา การวิจัยนี้ ยังพบว่า ผู้พ้นการคุมความประพฤติในฐานความผิดเกี่ยวกับพ.ร.บ.จราจรทางบกมีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำน้อยที่สุด โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและสารระเหย กระทำผิดซ้ำร้อยละ 20.6 และผู้พ้นการคุมความประพฤติในฐานความผิดเกี่ยวกับพ.ร.บ.จราจรทางบกกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 9.6

การผ่านการสืบเสาะและพินิจ ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจ มีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจ โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจกระทำผิดซ้ำร้อยละ 16.8 ในขณะที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ไม่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจ กระทำผิดซ้ำร้อยละ 13.1 อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้ ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยในปี 2548 ที่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยงานวิจัยดังกล่าวพบว่า ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ไม่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจมีการกระทำผิดซ้ำสูงกว่า แต่สอดคล้องกับการวิจัยการประเมินผลสัมฤทธิ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนปี 2552 ที่พบว่าผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจกระทำผิดซ้ำสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ผ่านการสืบเสาะและพินิจ แต่การวิจัยนี้ ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การให้ความร่วมมือระหว่างการคุมความประพฤติ ผู้ที่ให้ความร่วมมือดีในระหว่างการคุมความประพฤติมีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำน้อยกว่าผู้ที่ให้ความร่วมมือไม่ดี โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ให้ความร่วมมือดีในระหว่างการคุมความประพฤติกระทำผิดซ้ำร้อยละ 13.4 ในขณะที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ให้ความร่วมมือไม่ดีกระทำผิดซ้ำร้อยละ 20.8

ประวัติการกระทำผิด ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีประวัติการกระทำผิด มีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติสูงกว่าผู้ที่ไม่มียุติกรรม โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีประวัติการกระทำผิด กระทำผิดซ้ำร้อยละ 25.2 ในขณะที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ไม่มีประวัติการกระทำผิดกระทำผิดซ้ำร้อยละ 13.4

ผลการดำเนินการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 90.8 มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 18 – 25 ปี ร้อยละ 46.5 ส่วนใหญ่ ไม่เคยเข้ารับการฟื้นฟูมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 92.1 ส่วนใหญ่ ถูกจับในฐานความผิดคดีเสพยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 79.7 รองลงมาเป็นความผิดในคดีเสพและครอบครอง คิดเป็นร้อยละ 17.9

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ผ่านการฟื้นฟูด้วยโปรแกรมแบบไม่ควบคุมตัว คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาคือ การควบคุมตัวแบบไม่เข้มงวด ร้อยละ 22.0 และการควบคุมตัวแบบเข้มงวด ร้อยละ 6.9 ในกลุ่มที่ได้รับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัว ส่วนใหญ่จะใช้การฟื้นฟูด้วยโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาเป็นโปรแกรมการฟื้นฟูแบบผู้ป่วยนอก คิดเป็นร้อยละ 39.4

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ไม่มีการขยายระยะเวลาการฟื้นฟู คิดเป็นร้อยละ 80.3 ในกรณีที่มีการขยายระยะเวลาการฟื้นฟู ส่วนใหญ่ จะขยายระยะเวลาการฟื้นฟูเป็นเวลา 6 เดือน และมากกว่า 6 เดือน ในอัตราที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 25

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ส่วนใหญ่ ไม่มีอาสาสมัครคุมประพฤติดูแลในระหว่างการฟื้นฟู คิดเป็นร้อยละ 86.4 ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับทางสำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 76.6 โดยเข้าร่วมกิจกรรมการทำงานบริการสังคม คิดเป็นร้อยละ 21.5 รองลงมา คือ การอบรมป้องกันการเสพยา ร้อยละ 12.4 และมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 1 กิจกรรม ร้อยละ 48.9

จากการประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟู พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 62.5 มีความสามารถในการควบคุมการเสพยาเสพติดในระดับ 2 โดยสามารถควบคุมการเสพยาและการใช้เครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ได้เป็นบางครั้ง ภายใต้อาสาสมัครช่วยเหลือของสมาชิกในครอบครัวหรือเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 73.8 ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับ 3 โดยให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี เช่น มาตามนัด ตรงต่อเวลา สนใจและใส่ใจในกิจกรรมที่เจ้าหน้าที่จัดให้เป็นต้น ร้อยละ 61.9 มีบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูฯ ในระดับ 2 โดยบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ต้องได้รับการกระตุ้นจากเจ้าหน้าที่ เช่น มาเข้าร่วมกิจกรรมสายบ่อยครั้ง แต่เมื่อได้รับการกระตุ้นจากเจ้าหน้าที่แล้วมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น หรือไม่สนใจในกิจกรรมแต่เมื่อได้รับการกระตุ้นแล้วมีการเปลี่ยนแปลง ร้อยละ 61.3 มีสัมพันธภาพกับบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดอยู่ในระดับ 3 โดยบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด เข้าใจหรือให้กำลังใจ หรือให้การปรึกษาได้ทุกอย่าง ร้อยละ 57.5 มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความเครียดในระดับ 3 โดยสามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้อย่างเหมาะสม เช่น เมื่อมีอารมณ์โกรธก็สามารถควบคุมและแก้ไขได้ เป็นต้น ร้อยละ 65.3 มีความสามารถในการวางแผนและการดำเนินชีวิตประจำวันในระดับ 3 โดยสามารถวางแผนการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นจริงและนำไปปฏิบัติได้ ร้อยละ 59.8 มีความสม่ำเสมอในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับ 3 โดย เอาใจใส่ในการประกอบอาชีพ/การเรียนอย่างสม่ำเสมอ ในกรณีที่ไม่มีอาชีพ/ไม่ได้เรียน ก็มีความใส่ใจในการที่จะแสวงหาอาชีพ/การเรียน

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ จะมีระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 74.5 ส่วนใหญ่จะผ่านการประเมินพฤติกรรมภายหลังการฟื้นฟูฯ คิดเป็นร้อยละ 99.0

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ไม่ได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 79.5 ในกรณีที่ได้รับการสงเคราะห์ ส่วนใหญ่ได้รับการสงเคราะห์ด้านค่าพาหนะ คิดเป็นร้อยละ 29.4 รองลงมาเป็นค่าอาหาร ร้อยละ 16.7

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการติดตามภายหลังการฟื้นฟูฯ จากพนักงานคุมประพฤติ คิดเป็นร้อยละ 50.1 และไม่ได้รับการติดตามจากอาสาสมัครคุมประพฤติ คิดเป็นร้อยละ 88.6 ในกรณีที่มีการติดตามภายหลังการฟื้นฟูฯ พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่สามารถเลิกหรือหยุดการเสพยาเสพติดได้คิดเป็นร้อยละ 93.8 มีผู้กลับไปเสพยา ร้อยละ 3.1 และถูกจับกุมดำเนินคดีร้อยละ 3.1

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ไม่มีประวัติการกระทำความผิด คิดเป็นร้อยละ 57.7 ในกรณีที่เคยกระทำความผิดก่อนเข้ารับการฟื้นฟูฯ ในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เคยกระทำความผิดมาก่อนจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60.6 และกระทำความผิดในฐานะความผิดอื่นที่ไม่ใช่ฐานความผิดในพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 54.5 ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เคยกระทำความผิดส่วนใหญ่ เคยรับโทษจำคุก คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมาเป็นการรอกาลโทษโดยมีเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ร้อยละ 23.2

การกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

การวิจัยนี้ พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ส่วนใหญ่ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 77.4 ส่วนการกระทำผิดซ้ำมีเพียงร้อยละ 22.6 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยการประเมินผลสัมฤทธิ์ในปีงบประมาณ 2552 พบว่า อัตราการกระทำผิดซ้ำสูงขึ้น โดยในปี 2552 มีอัตราการกระทำผิดซ้ำที่ร้อยละ 16.8 ในกรณีที่กระทำผิดซ้ำ ส่วนใหญ่จะกระทำผิดซ้ำจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 72.1 รองลงมาคือ กระทำผิดซ้ำจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.5

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่จะกระทำผิดซ้ำในคดีเสพยาเสพติดให้โทษ คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาคือ คดีเสพและมียาเสพติดไว้ในความครอบครอง โดยไม่ได้รับอนุญาต คิดเป็นร้อยละ 23.4 และกระทำผิดซ้ำในคดีอื่นที่ไม่ใช่คดีตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ร้อยละ 24.3 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในปีงบประมาณ 2552 และกระทำผิดซ้ำในคดีเดิมคิดเป็นร้อยละ 56.4 รองลงมากระทำผิดซ้ำในคดีใหม่ คิดเป็นร้อยละ 29.1

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่จะหวนกลับมากระทำผิดซ้ำภายหลังจากพ้นการฟื้นฟูไปแล้ว 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.0 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยการประเมินผลสัมฤทธิ์ในปีงบประมาณ 2552 รองลงมาคือ ในระยะเวลา 3-6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 14.9 ส่วนใหญ่จะยังไม่ทราบผลคดี คิดเป็นร้อยละ 63.6 รองลงมาคือ อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี คิดเป็นร้อยละ 12.7 และถูกส่งเข้ารับการฟื้นฟูใหม่ ร้อยละ 6.4

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีเพียง 2 ปัจจัย ได้แก่ ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระหว่างการฟื้นฟูฯ และประวัติการกระทำผิด ส่วนปัจจัยอื่นๆ เช่น อายุ สถานความผิด และประวัติการฟื้นฟู เป็นต้น ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ

ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเกณฑ์ดี มีอัตราการกระทำผิดซ้ำน้อยกว่าผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงในเกณฑ์พอใช้หรือยังต้องปรับปรุง โดย ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระหว่างการฟื้นฟูในเกณฑ์ดี กระทำผิดซ้ำร้อยละ 17.6 ในขณะที่ผู้ผ่านการฟื้นฟูที่มีระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเกณฑ์พอใช้ มีอัตราการกระทำผิดซ้ำร้อยละ 34.7 และผู้ผ่านการฟื้นฟูที่มีระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเกณฑ์ต้องปรับปรุงมีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 75.0 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในปีงบประมาณ 2552 พบว่า ผลการวิจัยในปี 2552 ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ข้อมูลที่ได้แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเกณฑ์ดีมีการกระทำผิดซ้ำต่ำกว่าผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงในเกณฑ์พอใช้หรือยังต้องปรับปรุง

ประวัติการกระทำผิด ผู้ที่มีประวัติการกระทำผิดมีอัตราการกระทำผิดซ้ำสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประวัติการกระทำผิด โดยผู้ที่มีเคยกระทำผิดก่อนเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 28.6 และผู้ที่ไม่เคยกระทำผิดก่อนเข้ารับการฟื้นฟู มีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 18.7 ผลการวิจัยนี้

สำหรับปัจจัยด้านอายุ ที่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ ทั้งที่ปัจจัยดังกล่าว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤตินั้น อาจเป็นได้ว่า การกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ มีปัจจัยแทรกซ้อน

อื่นๆ เช่น การเสพยา ซึ่งอาจมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และการเสพยาอาจเกิดขึ้นในทุกกลุ่มอายุทั้งที่อายุมากหรือน้อยก็ได้ ส่วนปัจจัยด้านฐานความผิด ที่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำ อาจเป็นเพราะฐานความผิดที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นฐานความผิดที่ใกล้เคียงกัน คือ ฐานความผิดในคดีเสพยาเสพติด ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยในปีงบประมาณ 2552 ที่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

นอกจากนั้น ผลงานวิจัยการประเมินผลสัมฤทธิ์ในปีงบประมาณ 2552 พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างปัจจัยด้านประเภทของการฟื้นฟู หรือโปรแกรมการฟื้นฟู ซึ่งงานวิจัยนี้ ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ แต่ข้อมูลที่ได้ก็สอดคล้องกับผลงานวิจัยการประเมินผลสัมฤทธิ์ในปี 2552 โดยงานวิจัยนี้ พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในโปรแกรมควบคุมตัวแบบเข้มงวดมีอัตราการกระทำผิดซ้ำสูงกว่าผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในโปรแกรมแบบไม่ควบคุมตัว

ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร

1. กรมคุมประพฤติควรมีการกำหนดให้ผู้กระทำผิดที่มีพฤติกรรมติดยาเสพติด มีอายุน้อย และมีประวัติการกระทำผิด เป็นกลุ่มเสี่ยงที่ควรได้รับการแก้ไขฟื้นฟูอย่างใกล้ชิด

ผลการวิจัยนี้ และงานวิจัยอื่นๆ ต่างพบว่า ผู้กระทำผิดในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดรวมทั้งผู้ที่มีพฤติกรรมติดยาเสพติด เป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญ ที่มีโอกาสกระทำผิดซ้ำสูง ซึ่งผลการวิจัยในกลุ่มผู้พ้นการคุมความประพฤติและผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีความสอดคล้องกันว่า ผู้กระทำผิดกลุ่มนี้มีการกระทำผิดซ้ำสูงกว่าผู้กระทำผิดคดีอื่นๆ นอกจากนี้ กลุ่มผู้กระทำผิดที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี เป็นกลุ่มที่มีโอกาสกระทำผิดซ้ำสูงเช่นเดียวกัน ซึ่งรวมถึงผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งพบว่ามีอัตราการกระทำผิดซ้ำสูงกว่าผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ และกลุ่มเสี่ยงอีกกลุ่มที่กรมคุมประพฤติควรให้ความสนใจ คือ ผู้ที่มีประวัติการกระทำผิด ซึ่งมีโอกาสกระทำผิดซ้ำสูง ดังนั้น กรมคุมประพฤติ จึงควรกำหนดผู้กระทำผิดทั้ง 3 กลุ่มนี้เป็นกลุ่มเสี่ยงที่ควรเฝ้าระวัง และมีการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสม และเป็นพิเศษจากผู้กระทำผิดกลุ่มอื่นๆ

2. กรมคุมประพฤติควรมุ่งเน้นให้ความรู้และทักษะด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดและการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด แก่พนักงานคุมประพฤติอย่างเร่งด่วน

เนื่องจากปัจจุบันมีผู้กระทำผิดที่ติดยาเสพติดที่เป็นผู้ถูกคุมความประพฤติและผู้เข้ารับการฟื้นฟูในระบบบังคับบำบัด และและผู้กระทำผิดเด็กและเยาวชน เข้ามาอยู่ภายใต้ความดูแลของกรมคุมประพฤติกว้างขวาง และผู้กระทำผิดทั้ง 2 กลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่มีโอกาสกระทำผิดซ้ำสูง ดังนั้น พนักงานคุมประพฤติจึงควรมีความรู้และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดทั้ง 2 กลุ่มนี้ เป็นพิเศษ โดยกรมคุมประพฤติควรจัดหลักสูตรเฉพาะด้านและอบรมพนักงานคุมประพฤติอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและภาวะการณ์ในปัจจุบัน

3. การสนับสนุนให้อาสาสมัครช่วยงานแก้ไขฟื้นฟูและติดตามผลหลังพ้นคุมความประพฤติหรือพ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพ

กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนให้อาสาสมัครคุมประพฤตินับบทบาทในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติที่มีพฤติกรรมเสี่ยงน้อย หรือไม่มีความเสี่ยงให้มากขึ้น รวมถึงให้ความรู้ที่จำเป็นในการติดตามผู้กระทำผิดภายหลังพ้นคุมความประพฤติหรือพ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพ เช่น ความรู้ด้านยาเสพติด การให้การสงเคราะห์ การให้คำปรึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการรับภาระงานด้านนี้มากขึ้น

4. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ

ปัจจุบันมีงานวิจัยด้านการกระทำผิดและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดมากมาย โดยกรมคุมประพฤติเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีการประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่อง จนเกิดองค์ความรู้ด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และปัจจัยที่เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ กรมคุมประพฤติจึงควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนางานและเครื่องมือต่างๆ ต่อไป

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	1
ขอบเขตของการวิจัย	1
นิยามศัพท์	2
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	3
ความเป็นมาของกรมคุมประพฤติ	3
ระบบงานคุมประพฤติ	4
ระบบงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	23
กลุ่มประชากรเป้าหมายในการวิจัย	23
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	25
บทที่ 4 ผลการวิจัย	27
ส่วนที่ 1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	28
ส่วนที่ 2 ข้อมูลผู้พ้นการคุมความประพฤติ	31
ส่วนที่ 3 ข้อมูลผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	48
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	63
ผลการดำเนินการด้านการคุมความประพฤติ	63
การกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ	64
ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ	65
ผลการดำเนินการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	66
การกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	67
ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	67
ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร	68
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	73

สารบัญชิตาราง

ตารางที่ 4-1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสำนักงานคุมประพฤติเป้าหมาย	28
ตารางที่ 4-2	ข้อมูลทั่วไปของผู้พ้นการคุมความประพฤติ	31
ตารางที่ 4-3	ข้อมูลด้านการคุมความประพฤติ	34
ตารางที่ 4-4	ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้พ้นการคุมความประพฤติ	37
ตารางที่ 4-5	ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ	39
ตารางที่ 4-6	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ	41
ตารางที่ 4-7	ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของผู้พ้นการคุมความประพฤติกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ	42
ตารางที่ 4-8	ความสัมพันธ์ระหว่างฐานความผิดกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ	43
ตารางที่ 4-9	ความสัมพันธ์ระหว่างการผ่านการสืบเสาะและพินิจกับการกระทำผิดซ้ำ ภายหลังการคุมความประพฤติ	43
ตารางที่ 4-0	ความสัมพันธ์ระหว่างข้อเสนอของพนักงานคุมประพฤติกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ	44
ตารางที่ 4-1	ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ	44
ตารางที่ 4-2	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งที่ต้องรายงานตัวกับการกระทำผิดซ้ำ ภายหลังการคุมความประพฤติ	45
ตารางที่ 4-3	ความสัมพันธ์ระหว่างเงื่อนไขที่ศาลสั่งเพิ่มเติมกับการกระทำผิดซ้ำ ภายหลังการคุมความประพฤติ	46
ตารางที่ 4-4	ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความร่วมมือระหว่างการคุมความประพฤติกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ	46
ตารางที่ 4-5	ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติการกระทำผิดกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ	47
ตารางที่ 4-16	ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	48
ตารางที่ 4-17	ข้อมูลด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	49
ตารางที่ 4-18	การประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟู	52
ตารางที่ 4-19	การติดตามและสงเคราะห์ภายหลังการฟื้นฟู	54
ตารางที่ 4-20	ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	55
ตารางที่ 4-21	ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	57
ตารางที่ 4-22	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู	58
ตารางที่ 4-23	ความสัมพันธ์ระหว่างฐานความผิดกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู	59

ตารางที่ 4-24	ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการฟื้นฟูสมรรถภาพกับการกระทำผิดซ้ำ ภายหลังการฟื้นฟู	59
ตารางที่ 4-25	ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติการผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู	60
ตารางที่ 4-26	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู	60
ตารางที่ 4-27	ความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินพฤติกรรมกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู	61
ตารางที่ 4-28	ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู	61
ตารางที่ 4-29	ความสัมพันธ์ระหว่างการขยายเวลาการฟื้นฟูกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู	62
ตารางที่ 4-30	ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติการกระทำผิดกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู	62

บทที่ 1 บทนำ

หลักการและเหตุผล

กรมคุมประพฤติเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ให้มีพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการกระทำผิดในคดีอาญาหรือการเสพยาเสพติด ซึ่งการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว กรมคุมประพฤติได้นำมาตรการต่างๆมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการคุมความประพฤติ และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด

เพื่อให้ผู้กระทำผิดประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำผิดที่อยู่ระหว่างการรอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษ หรือเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการคุมความประพฤติ รวมถึงนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษ ได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม กรมคุมประพฤติได้ดำเนินการตามกระบวนการคุมความประพฤติและมาตรการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น การสืบเสาะและพินิจ การควบคุมและสอดส่อง การแก้ไขฟื้นฟูด้วยกิจกรรมต่างๆ และการสงเคราะห์ เป็นต้น สำหรับผู้ติดยาเสพติดนั้น กรมคุมประพฤติให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งรวมถึงการตรวจพิสูจน์ การฟื้นฟูสมรรถภาพ การติดตามดูแลหลังการฟื้นฟู และการจัดกิจกรรมอื่นๆที่ช่วยป้องกันการเสพยา

ในแต่ละปีงบประมาณที่ผ่านมา กรมคุมประพฤติได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานคุมประพฤติมาโดยตลอด และในปีงบประมาณพ.ศ.2553 นี้ เป็นการประเมินผลการดำเนินการด้านการคุมความประพฤติและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่พันคุมความประพฤติและการฟื้นฟูสมรรถภาพด้วยดีในปีพ.ศ.2550 โดยเป็นการประเมินผลหลังจากที่พ้นจากระบบคุมประพฤติและระบบฟื้นฟูสมรรถภาพมาแล้ว เป็นเวลา 3 ปี ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประเมินผลในระยะยาวของภารกิจหลัก 2 ด้านดังกล่าว โดยจะประเมินถึงผลผลิต (Output) ได้แก่ กระบวนการคุมความประพฤติที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกคุมความประพฤติในระหว่างการคุมความประพฤติ กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ผลการฟื้นฟูที่ได้จากการติดตามในช่วงแรก และผลลัพธ์ (Outcome) ได้แก่ การไม่มีพฤติกรรมละเมิดกฎหมาย ซึ่งวัดได้จากการกระทำผิด ประวัติการฟื้นฟู ฐานความผิด ภูมิหลังของผู้ถูกคุมประพฤติและผู้เข้ารับการฟื้นฟู การเข้าร่วมกิจกรรมที่สำนักงานคุมประพฤติจัด การรายงานตัว เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยคาดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานคุมประพฤติ และแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกรมคุมประพฤติในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขผู้กระทำผิดในชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินผลการดำเนินการด้านการคุมความประพฤติผู้กระทำผิด และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติและผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาผู้พ้นการคุมความประพฤติไปด้วยดีและผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่มีผลการฟื้นฟูเป็นที่น่าพอใจ ในปี 2550 จากสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ โดยทำการเก็บข้อมูลภายหลังพ้นคุมความประพฤติและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไปแล้ว 3 ปี

นิยามศัพท์

1. การคุมประพฤติ หมายถึง การสืบเสาะและพินิจ และการคุมความประพฤติผู้ถูกคุมความประพฤติให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามคำสั่งหรือหนังสือแจ้งของศาล พนักงานอัยการ หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ รวมทั้งการใช้มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
2. การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หมายถึง การบำบัดการติดยาเสพติดและฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติด รวมถึงตลอดถึงการรักษาสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เสพยาให้คืนสู่สภาพปกติโดยไม่เสี่ยงต่อการเป็นผู้ติดยาเสพติด
3. ผู้พ้นการคุมความประพฤติด้วยดี หมายถึง ผู้กระทำผิด ซึ่งรวมถึงผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุกที่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติจนครบกำหนดเวลาที่กำหนดไว้
4. ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ผลการฟื้นฟูฯ เป็นที่น่าพอใจ หมายถึง บุคคลที่เข้ารับการฟื้นฟูฯ ตามคำวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ทั้งแบบควบคุมตัวและไม่ควบคุมตัวตามระยะเวลาที่กำหนดแล้วมีผลการฟื้นฟูฯ เป็นที่น่าพอใจของคณะอนุกรรมการฟื้นฟูฯ และมีคำสั่งให้พ้นจากการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
5. การกระทำผิดซ้ำ หมายถึง การกระทำผิดที่ผู้กระทำผิดต้องถูกจับกุมและมีการบันทึกไว้ในทะเบียนประวัติอาชญากร ภายในระยะเวลา 3 ปีหลังพ้นคุมประพฤติหรือการฟื้นฟูในระบบบังคับบำบัดด้วยดี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. กรมคุมประพฤติสามารถนำผลการวิจัยไปกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ในการแก้ไขผู้กระทำผิดได้อย่างถูกต้อง
2. การปฏิบัติงานคุมประพฤติ และงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถดำเนินการโดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence based practice)
3. ผู้รับบริการและสังคมโดยรวม สามารถทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของกรมคุมประพฤติ

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง “การประเมินผลสัมฤทธิ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553” นั้น คณะผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

- ความเป็นมาของกรมคุมประพฤติ
- ระบบงานคุมประพฤติ
- ระบบงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของกรมคุมประพฤติ

ระบบคุมประพฤติในประเทศไทยปรากฏขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2495 โดยนำมาใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน และต่อมา จึงเกิดการคุมความประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ขึ้น เมื่อมีการบัญญัติพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 และได้มีการจัดตั้งสำนักงานคุมประพฤติกลาง ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับกอง สังกัดสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรมขึ้น เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2522 โดยดำเนินการในกรุงเทพมหานครก่อน จนปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ และเพื่อเป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ให้ได้รับประโยชน์จากวิธีการคุมความประพฤติ จึงได้มีการเปิดดำเนินการสำนักงานคุมความประพฤติในส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ

เนื่องจากการขยายงานออกสู่ส่วนภูมิภาค จึงทำให้สำนักงานคุมประพฤติกลางมีปริมาณงานขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน สำนักงานคุมประพฤติกลางจึงได้รับการยกฐานะให้เป็น “กรมคุมประพฤติ” เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2535 และโอนอำนาจหน้าที่ และกิจการบริหารบางส่วนของ สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรมไปเป็นของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

ต่อมาในปี 2544 ได้มีการถ่ายโอนงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชนจากกรมราชทัณฑ์และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้กับกรมคุมประพฤติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2544 และตามพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 โดยถ่ายโอนงานคุมประพฤติผู้กระทำผิดเด็กและเยาวชน และผู้ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก ให้กรมคุมประพฤติดำเนินการ กรมคุมประพฤติจึงเป็นหน่วยงานหลักในการคุมความประพฤติผู้กระทำผิดในชั้นก่อนฟ้อง ชั้นการพิจารณาคดีของศาล และชั้นภายหลังศาลมีคำพิพากษา

ในปี 2545 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 เพื่อนำระบบบังคับบำบัดมาใช้กับผู้ติดยาเสพติด และกรมคุมประพฤติได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานหลักตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2544 ในการนำนโยบายการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมาปฏิบัติ ร่วมกับหน่วยงานภาคีต่างๆ เช่น กองทัพ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2546 ปัจจุบันกรมคุมประพฤติจึงรับผิดชอบงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด เพิ่มเติมจากงานคุมประพฤติที่รับผิดชอบอยู่เดิม

ระบบงานคุมประพฤติ

งานคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่

งานคุมความประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่เป็นการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 2 ด้าน คือ การสืบเสาะและพินิจและการควบคุมและสอดส่อง

1) การสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่

การสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติ ภูมิหลังทางสังคมของจำเลย สภาพความผิดและเหตุอื่นอันควรปรานี ก่อนศาลมีคำพิพากษา โดยมีพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้ดำเนินการตามคำสั่งศาล แล้วนำมาวิเคราะห์ ประเมินและทำรายงานพร้อมทั้งความเห็นเสนอต่อศาล เพื่อใช้ประกอบดุลยพินิจในการพิจารณาพิพากษาคดีว่าจะใช้มาตรการใดจึงจะเหมาะสมต่อจำเลย (กรมคุมประพฤติ, 2551)

วัตถุประสงค์ของการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติผู้ใหญ่

1. เพื่อเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นเกี่ยวกับประวัติและภูมิหลังทางสังคมของจำเลยว่าจะใช้มาตรการใดจึงจะเหมาะสมต่อจำเลยเป็นรายบุคคล
2. เพื่อกลั่นกรองผู้กระทำผิดที่เหมาะสมเข้าสู่กระบวนการคุมความประพฤติ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมและแนวโน้มในการแก้ไขปรับปรุงตนเองในชุมชนของผู้กระทำผิดเป็นหลัก
3. เพื่อประโยชน์ในการวางแผนแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

หลักการและวิธีการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติผู้ใหญ่

ในการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจจะยึดหลักในการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยอย่างถูกต้อง โดยการรวบรวมข้อมูลจากพยานบุคคลใกล้ชิดของจำเลย พยานอื่นๆ และผู้เสียหาย ดังนั้นในการปฏิบัติงาน พนักงานคุมประพฤติจึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง เพื่อประโยชน์ในการทำรายงานเสนอต่อศาล โดยยึดหลักในการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต วางตัวเป็นกลาง ปกปิดข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการสืบเสาะและพินิจไว้เป็นความลับ ผู้อื่นจะล่วงรู้มิได้ นอกจากเสนอให้ศาลทราบเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ให้ข้อมูล เพราะหากไม่กระทำเช่นนั้นแล้วก็จะไม่ได้รับความร่วมมือจากพยาน อันเนื่องมาจากเกรงกลัวว่าหากให้ความจริงใดแล้ว อาจจะทำให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับความเสียหาย เกิดอันตรายหรือความไม่ปลอดภัยได้ และถือเป็นจรรยาบรรณของพนักงานคุมประพฤติ ดังปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติวิธีการดำเนินการคุมความประพฤติ

คดีที่ศาลจะสั่งสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติผู้ใหญ่

- เป็นคดีที่ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
- เป็นคดีที่ศาลจะลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน 3 ปี คดีที่ศาลเห็นว่าจะลงโทษจำคุกจำเลยเกิน 3 ปี กฎหมายไม่ให้อำนาจศาลในการรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษ ดังนั้นแม้ศาลจะสั่งให้สืบเสาะและพินิจแต่ศาลก็ไม่สามารถพิพากษารอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษได้ นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาลและอัตรากำลังของพนักงานคุมประพฤติในแต่ละสำนักงานแล้ว พนักงานคุมประพฤติไม่สามารถที่จะสืบเสาะและพินิจคดีที่เข้าสู่ศาลได้ทุกคดี จึงน่าจะมีข้อจำกัดในการสั่งสืบเสาะและพินิจเฉพาะคดีที่อยู่ในเกณฑ์มาตรา 56 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น

วิธีการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติผู้ใหญ่

เมื่อศาลเห็นสมควรให้มีการสืบเสาะและพินิจในคดีใดแล้ว ศาลจะมีคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจในรายงานกระบวนพิจารณา จากนั้นจะมีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจจำเลยนอกจากศาลจะมีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติทำการสืบเสาะและพินิจแล้ว ศาลอาจมีคำสั่งอื่นๆ ได้อีกในระหว่างทำการสืบเสาะและพินิจ เช่น

- เมื่อพนักงานคุมประพฤติทำรายงานการสืบเสาะและพินิจเสนอต่อศาลแล้ว ศาลยังต้องการข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ก็มีอำนาจเรียกพนักงานคุมประพฤติไปสอบถาม หรือสั่งให้พนักงานคุมประพฤติทำการสืบเสาะและพินิจเพิ่มเติมในประเด็นใดได้

- ในระหว่างการสืบเสาะและพินิจ หากพนักงานคุมประพฤติมีความจำเป็นต้องเข้าไปในสถานที่จำเลยอาศัยหรือทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้องด้วยในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น พนักงานคุมประพฤติจะยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลมีคำสั่งอนุญาต

ระยะเวลาที่ศาลสั่งให้ดำเนินการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดในงานคุมประพฤติผู้ใหญ่

เมื่อศาลสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริง ภูมิหลังทางสังคม และรายละเอียดหลักฐานของจำเลย พนักงานคุมประพฤติจะสืบเสาะและพินิจและทำรายงานพร้อมความเห็นเสนอต่อศาลภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ศาลสั่ง แต่ถ้าไม่อาจทำให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ศาลอาจอนุญาตให้ขยายเวลาต่อไปอีกเท่าที่จำเป็นแต่ไม่เกิน 30 วัน

2) การควบคุมและสอดส่องผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่

การควบคุมและสอดส่องเป็นกระบวนการภายหลังจากศาลได้ใช้ดุลยพินิจในการพิพากษาผู้กระทำผิดแล้วว่าบุคคลนั้นยังไม่สมควรได้รับโทษจำคุก และการแก้ไขบำบัดในชุมชนจะได้ผลดีกว่าทั้งต่อตัวผู้กระทำผิดและสังคม ในกรณีเช่นนี้ ศาลจะมีคำพิพากษาให้รอลงโทษและคุมความประพฤติจำเลยไว้และให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด (พยนต์ สินธุนาวา, 2541)

วัตถุประสงค์ของการควบคุมและสอดส่อง

1. เพื่อแก้ไขผู้กระทำผิดไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีก
2. เพื่อช่วยเหลือให้ผู้กระทำผิดสามารถดำเนินชีวิตและปรับตัวเข้ากับสังคมได้
3. เพื่อส่งเสริมสวัสดิภาพและความปลอดภัยของชุมชน

ระยะเวลาการคุมความประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่

ศาลจะพิพากษาให้คุมความประพฤติแก่จำเลยรายใดไว้ภายในระยะเวลาเพียงใดขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาล แต่ต้องไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 วรรคแรก

เงื่อนไขการคุมความประพฤติ

เงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้กระทำผิดนั้น ศาลอาจกำหนดข้อเดียวหรือหลายข้อดังต่อไปนี้

1. ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราวเพื่อเจ้าพนักงานจะได้สอบถามแนะนำช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพหรือจัดให้กระทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่เจ้าพนักงานและผู้กระทำผิดเห็นสมควร
2. ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ
3. ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติใดอันอาจนำไปสู่การกระทำผิดในทำนองเดียวกันอีก

4. ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจหรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด

5. เงื่อนไขอื่นๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไข ฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดหรือมีโอกากระทำความผิดซ้ำอีก

ผลของการปฏิบัติตามเงื่อนไข

ถ้าผู้กระทำผิดได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติที่กำหนดไว้ในมาตรา 56 และไม่ฝ่าฝืนเงื่อนไขการคุมความประพฤติตามมาตรา 57 จนศาลสั่งลงโทษหรือไม่ได้กระทำความผิดซ้ำใหม่ตามมาตรา 58 วรรคแรก ผู้กระทำผิดก็จะพ้นจากโทษที่รอการกำหนดไว้หรือที่รอการลงโทษไว้ ซึ่งเป็น การพ้นจากสภาพการบังคับ คือ เป็นการพ้นการคุมความประพฤติด้วยตนเอง (กรมคุมประพฤติ, 2551)

ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานในกระบวนการควบคุมและสอดส่องผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่

เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้คุมความประพฤติผู้กระทำผิด การดำเนินการคุมความประพฤติหรือการควบคุมและสอดส่องจะเริ่มขึ้นหลังจากนั้น โดยแบ่งขั้นตอนการปฏิบัติงานตั้งแต่ศาลมีพิพากษาให้คุมความประพฤติ ไปจนกระทั่งถึงพนักงานคุมประพฤติเสนอรายงานการคุมความประพฤติต่อศาลเมื่อการคุมความประพฤติเสร็จสิ้นลงแล้ว ซึ่งสามารถแบ่งการดำเนินงานของพนักงานคุมประพฤติก่อเป็นขั้นตอนต่างๆ ได้ 6 ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกันดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรับคดี

ขั้นตอนที่ 2 การชี้แจงเงื่อนไขการคุมความประพฤติและรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์และวางแผน

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการควบคุมและสอดส่องตามแผน

ขั้นตอนที่ 5 การติดตามและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำรายงานและการคุมความประพฤติ

นอกเหนือจากขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ในระหว่างการควบคุมและสอดส่อง พนักงานคุมประพฤดียังดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดและให้การสงเคราะห์ตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การให้คำปรึกษา การจัดกิจกรรมอบรมธรรมะ กิจกรรมค่ายยาเสพติด การแนะนำอาชีพ การฝึกอบรมอาชีพ การทำงานบริการสังคม เป็นต้น

งานคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 มาตรา 4 กำหนดว่า เด็ก หมายความว่า บุคคลอายุเกินกว่า 7 ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์ และเยาวชน หมายความว่า บุคคลอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำความผิด จะถูกนำตัวไปดำเนินคดีตามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน โดยมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่แรกรับเด็กในระยะแรก คือ สถานีพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต่อมาเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ภารกิจงานคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนมาอยู่ในความรับผิดชอบของกรมคุมประพฤติ เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2544 จากนั้น กรมคุมประพฤติได้รับโอนภารกิจการควบคุมและสอดส่องเด็กและเยาวชนมาจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ส่วนการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน เป็นหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชน อาจได้รับการคุ้มครองความปลอดภัย หากศาลเห็นควรใช้วิธีการคุ้มครองประพฤติดังพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 หรือตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 และ 75 ซึ่งแบ่งผู้ถูกคุมความประพฤติเด็กและเยาวชนเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. เด็กหรือเยาวชนที่พิพากษาแล้วว่าไม่มีความผิดแต่มีความประพฤติเสียหาย
2. เด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดแต่ศาลเห็นควรให้โอกาสแก้ไขปรับปรุงตนเองจึงให้รอกำหนดโทษหรือรอการลงโทษไว้
3. เด็กหรือเยาวชนที่ศาลเห็นสมควรส่งเข้าสถานฝึกอบรม โดยกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำและขั้นสูงไว้ ซึ่งภายในระยะเวลาขั้นต่ำ ขั้นสูง ศาลอาจปล่อยไปโดยมีเงื่อนไขให้คุมความประพฤติ
4. เด็กหรือเยาวชนที่ศาลส่งเข้าสถานฝึกและอบรม เมื่อครบกำหนดปล่อยตัวแล้วศาลเห็นสมควรให้วางเงื่อนไขคุมความประพฤติต่อไปอีกระยะเวลาหนึ่ง

เงื่อนไขการคุมความประพฤติสำหรับเด็กและเยาวชน ได้ถูกบัญญัติไว้ตามที่ปรากฏในมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ที่บัญญัติให้ศาลมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติเด็กหรือเยาวชนไว้ข้อเดียวหรือหลายข้อดังต่อไปนี้ (กรมคุมประพฤติ, 2551)

1. ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนเข้าไปในสถานที่หรือท้องที่ใดอันจะจงใจให้เด็กหรือเยาวชนประพฤติชั่ว
2. ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชน ออกนอกสถานที่อยู่อาศัยในเวลากลางคืน เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นหรือได้รับอนุญาตจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย
3. ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนคบหาสมาคมกับบุคคลหรือประเภทบุคคลที่ศาลเห็นไม่สมควร
4. ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนกระทำการใดอันจะจงใจให้เด็กหรือเยาวชนนั้นประพฤติชั่ว
5. ให้เด็กหรือเยาวชนไปรายงานตัวต่อศาลหรือพนักงานคุมประพฤติ หรือพนักงานสังคมสงเคราะห์ที่ผู้อำนวยการสถานพินิจมอบหมายเป็นครั้งคราว
6. ให้เด็กหรือเยาวชนไปศึกษา เข้ารับการฝึกอบรม หรือประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ

นอกจากนี้ ในกรณีที่ศาลอาศัยบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 (3) ในการสั่งใช้มาตรการคุมประพฤติสำหรับเด็กหรือเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี ที่กระทำผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ หรือเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี แต่ไม่เกิน 17 ปี ที่กระทำผิด และศาลได้พิจารณาถึงความผิดชอบและสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องว่า จะพิพากษาลงโทษหรือไม่ แล้วเห็นว่าไม่สมควรลงโทษ ซึ่งในกรณีดังกล่าวนี้ศาลจะกำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ข้อเดียวหรือหลายข้อ ดังต่อไปนี้ (กรมคุมประพฤติ, 2551)

1. ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราว เพื่อเจ้าพนักงานจะได้สอบถามแนะนำช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพ หรือจัดให้กระทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่เจ้าพนักงานและผู้กระทำผิดเห็นสมควร
2. ให้ฝึกหัดและทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ
3. ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติใดอันอาจนำไปสู่การกระทำผิดในทำนองเดียวกันอีก
4. ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ๆ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด

5. เงื่อนไขอื่นๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไข ฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดกระทำหรือมีโอกากระทำความผิดซ้ำอีก

การแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน

เป็นกระบวนการภายหลังจากการวิเคราะห์และวางแผนว่าเด็กและเยาวชนควรได้รับการแก้ไขฟื้นฟูอย่างไร ปัจจุบันมีการดำเนินการ 2 ลักษณะ คือ

1) การแก้ไขฟื้นฟูเป็นรายบุคคล ประกอบด้วยการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา การให้คำปรึกษาครอบครัว การจัดให้เข้ารับการศึกษาหรือบรรพชา การสงเคราะห์ด้านการศึกษา การเยี่ยมเยียนประกอบอาชีพ การส่งเสริมให้ทำงานทำ การฝึกอาชีพ การสงเคราะห์ด้านการรักษาพยาบาล ค่าพาหนะ ค่าอาหาร การทำงานบริการสังคม

2) การแก้ไขฟื้นฟูด้วยการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม ประกอบด้วยการอบรมความรู้ที่จำเป็นในเรื่องต่าง ๆ ค่ายจริยธรรม การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม การฝึกทักษะชีวิต การทำงานบริการสังคม (แบบกลุ่ม) การบำบัดฟื้นฟูในสถานบำบัด กิจกรรมหรือวิธีการให้แรงเสริมพฤติกรรมหรือการสร้างแรงจูงใจ

งานคุ้มครองผู้ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก

ผู้ได้รับการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก คือ ผู้กระทำผิดที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ซึ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับโทษมาแล้วตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 มาตรา 32 และได้รับการปล่อยตัวก่อนครบกำหนดโทษภายใต้เงื่อนไขการคุ้มครองประพฤติกุศลและการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก

1) การสืบเสาะข้อเท็จจริงผู้ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก

การสืบเสาะข้อเท็จจริงผู้ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริง ประวัติภูมิหลัง และรายละเอียดหลักฐานต่างๆ ของนักโทษเด็ดขาดก่อนที่จะปล่อยคุ้มครองประพฤติกุศลตลอดจนความเหมาะสมของผู้อุปการะเกี่ยวกับความยินดียินดีอุปการะนักโทษฯ รวมทั้งถิ่นที่อยู่ สภาพแวดล้อมบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้นำข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์ และจัดทำรายงานพร้อมความเห็นส่งเรือนจำหรือทัณฑสถานตามที่ขอความร่วมมือ เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก พิจารณาก่อนที่จะมีการอนุมัตินักโทษเด็ดขาดให้ได้รับพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุกออกไปก่อนครบกำหนดโทษ โดยวิธีการคุ้มครองประพฤติกุศล ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำและทำให้สังคมมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการสืบเสาะข้อเท็จจริงผู้ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก

1. เพื่อให้มีการกลั่นกรองพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบก่อนที่จะอนุมัตินักโทษเด็ดขาดรายใดให้ได้รับพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก

2. เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ และทำให้สังคมเกิดความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

หลักการและวิธีการสืบเสาะข้อเท็จจริงผู้ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก

ในการสืบเสาะข้อเท็จจริงนักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก จำเป็นต้องได้รับข้อมูลจากผู้อุปการะและพยาน (บางกรณี) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาการพักการลงโทษหรือคณะกรรมการพิจารณาลดวันต้องโทษจำคุกว่าสมควรปล่อยคุ้มครองประพฤติกุศลนักโทษเด็ดขาดรายนั้นๆ หรือไม่ โดยคำนึงถึงการป้องกันและการกระทำผิดซ้ำของนักโทษฯ และความปลอดภัยของสังคม ซึ่งเทคนิคและวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและหลักการปกปิดข้อมูลที่ได้จากการสืบเสาะข้อเท็จจริงไว้เป็นความลับเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ให้ข้อมูล ก็เป็นไปในแนวทางเดียวกับการสืบเสาะและพินิจในงานคุ้มครองประพฤติกุศลผู้ใหญ่ข้างต้น

ผู้กระทำผิดที่เรือนจำ/ทัณฑสถานจะขอความร่วมมือสำนักงานคุมประพฤติสืบเสาะข้อเท็จจริงได้แก่

1) นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพักการลงโทษ เป็นนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการปล่อยตัวออกมาสู่สังคมก่อนครบกำหนดโทษภายใต้เงื่อนไขการคุมความประพฤติ โดยในระหว่างต้องโทษอยู่ในเรือนจำ / ทัณฑสถาน เป็นนักโทษเด็ดขาดที่ประพฤติดี มีความอดุสาหะ มีความก้าวหน้าในการศึกษา และทำงานเกิดผลดี หรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษ โดยการพักการลงโทษจะกระทำต่อเมื่อนักโทษเด็ดขาดรายนั้นได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของกำหนดโทษตามหมายศาลในขณะนั้น หรือไม่น้อยกว่า 10 ปี ในกรณีที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต และระยะเวลาที่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น กำหนดไม่น้อยกว่า 1 ปี แต่ไม่เกินกำหนดโทษที่เหลืออยู่

การพิจารณาพักการลงโทษจะต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการการพักการลงโทษ และอธิบดีกรมราชทัณฑ์อนุมัติ

ระยะเวลาที่นักโทษเด็ดขาดอาจได้รับการพักการลงโทษมีดังนี้

ชั้นเยี่ยม ไม่เกิน 1 ใน 3 ของกำหนดโทษ

ชั้นดีมาก ไม่เกิน 1 ใน 4 ของกำหนดโทษ

ชั้นดี ไม่เกิน 1 ใน 5 ของกำหนดโทษ

2) นักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการลดวันต้องโทษจำคุก เป็นนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการปล่อยตัวออกมาสู่สังคมก่อนครบกำหนดโทษ ภายใต้เงื่อนไขการคุมความประพฤติโดยในระหว่างต้องโทษอยู่ในเรือนจำ/ ทัณฑสถานเป็นนักโทษเด็ดขาดที่มีความประพฤติดี แต่การลดวันต้องโทษจำคุกจะกระทำต่อเมื่อนักโทษเด็ดขาดรายนั้นได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน หรือไม่น้อยกว่า 10 ปี ในกรณีต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษที่มีกำหนดระยะเวลา โดยนักโทษเด็ดขาดอาจได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกตามชั้นและตามจำนวน ดังนี้

ชั้นเยี่ยม เดือนละ 5 วัน

ชั้นดีมาก เดือนละ 4 วัน

ชั้นดี เดือนละ 3 วัน

นักโทษเด็ดขาดที่ส่งออกไปทำงานสาธารณะนอกเรือนจำ จะได้ลดวันต้องโทษจำคุกอีกไม่เกินจำนวนวันที่ทำงานสาธารณะ เมื่อกรมราชทัณฑ์เห็นสมควรลดวันต้องโทษจำคุกให้แก่ักโทษเด็ดขาดรายใด จะต้องเสนอคณะกรรมการพิจารณาการลดวันต้องโทษจำคุกเป็นผู้พิจารณา ซึ่งนักโทษเด็ดขาดรายใดเหลือโทษจำคุกต่อไปเท่ากับวันลดวันต้องโทษจำคุกที่ได้รับ และคณะกรรมการฯ พิจารณาให้ลดวันต้องโทษจำคุกได้ ก็จะได้รับปล่อยตัวก่อนครบกำหนดโทษภายใต้เงื่อนไขการคุมความประพฤติ

เมื่อเรือนจำ/ ทัณฑสถานตรวจสอบรายชื่อักโทษเด็ดขาดที่เข้าหลักเกณฑ์พักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุกแล้ว เรือนจำ/ ทัณฑสถานจะส่งหนังสือขอความร่วมมือสืบเสาะข้อเท็จจริงนักโทษเด็ดขาดถึงผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ โดยปกติเรือนจำ/ ทัณฑสถานจะให้เวลาในการสืบเสาะข้อเท็จจริงนักโทษเด็ดขาดภายใน 1 เดือน อย่างช้าไม่เกิน 2 เดือน นับตั้งแต่วันที่สำนักงานคุมประพฤติรับเรื่อง

ระบบงานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

สืบเนื่องจากนโยบายของรัฐบาลที่ให้ปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดอย่างผู้ป่วย มิใช่อาชญากรปกติ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ขึ้น เพื่อเป็นกฎหมายรองรับการนำระบบบังคับบำบัดมาใช้กับผู้ติดยาเสพติดที่ถูกจับกุมในคดีเสพ คดีเสพและครอบครอง คดีเสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย และคดีเสพและจำหน่าย และต้องไม่เป็นผู้ต้องหาที่อยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่น ซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก หรือ อยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาล

พระราชบัญญัติฟื้นฟูฯ กำหนดไว้ว่า เมื่อมีการจับกุมผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในคดีเสพ คดีเสพและครอบครอง คดีเสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย และคดีเสพและจำหน่าย และเป็นยาเสพติดให้โทษในชนิด ประเภท และปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวง แล้วพนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องนำตัวผู้ต้องหาไปศาล เพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหานั้นไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด โดยคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จะเป็นผู้วินิจฉัยว่า ผู้ต้องหานั้น เป็นผู้ติดยาหรือเสพยาเสพติดหรือไม่

กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ขั้นตอนการตรวจพิสูจน์การเสพหรือติดยาเสพติด

หากคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด วินิจฉัยว่าผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติดแล้ว คณะอนุกรรมการฯ ต้องจัดให้มีแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แต่หากผลการตรวจพิสูจน์ไม่ปรากฏว่าผู้ต้องหาเป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติด คณะอนุกรรมการฯ ต้องรายงานผลการตรวจพิสูจน์ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการคดีต่อไปโดยให้ส่งตัวผู้ต้องหาคืนให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ

ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ที่คณะอนุกรรมการฯ วินิจฉัยว่าเป็นผู้ติดยาเสพติดผู้นั้นต้องอยู่รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นเวลาไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันถูกส่งตัวเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และหากผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังไม่เป็นที่พอใจ คณะอนุกรรมการฯ สามารถขยายเวลาออกไปได้อีกก็ครั้งก็ได้ โดยครั้งหนึ่งไม่เกิน 6 เดือน และรวมกันทั้งหมดแล้วต้องไม่เกิน 3 ปี นับแต่วันที่ถูกส่งตัวเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

เมื่อคณะอนุกรรมการฯ วินิจฉัยว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผู้ใดได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจนครบถ้วน ตามที่ได้กำหนดในแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นที่พอใจแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นพ้นจากความผิดที่ถูกกล่าวหา และให้คณะอนุกรรมการฯ มีคำสั่งปล่อยตัวผู้นั้นไป และแจ้งผลให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการทราบ แต่หากผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังไม่เป็นที่พอใจ ให้คณะอนุกรรมการฯ รายงานความเห็นไปยังพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาดำเนินคดีผู้นั้น

รูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด

สำหรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ดำเนินการแบ่งเป็น 2 รูปแบบหลัก ดังนี้

1) การฟื้นฟูสมรรถภาพแบบควบคุมตัว

การฟื้นฟูสมรรถภาพแบบควบคุมตัวแบ่งเป็นการควบคุมตัวแบบเข้มงวดและแบบไม่เข้มงวด การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวเข้มงวด หมายถึง การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต้องอยู่ในสถานที่ควบคุมมิให้หลบหนีได้ง่าย หรือกำหนดเงื่อนไขให้ต้องอยู่ภายในเขตที่กำหนดในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แบบควบคุมตัวไม่เข้มงวด หมายถึง การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่ง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต้องอยู่ในสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามความเหมาะสม และมีการกำหนดเงื่อนไขให้ต้องอยู่ภายในเขตที่กำหนดในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2) การฟื้นฟูสมรรถภาพแบบไม่ควบคุมตัว

การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัว หมายถึง การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่จำเป็นต้องควบคุมตัว แต่อาจกำหนดให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ต้องปฏิบัติด้วยวิธีการอื่นใดภายใต้การดูแลของพนักงานคุมประพฤติ ประกอบด้วย การฟื้นฟูแบบผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน และการฟื้นฟูตามโปรแกรมสำนักงานคุมประพฤติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

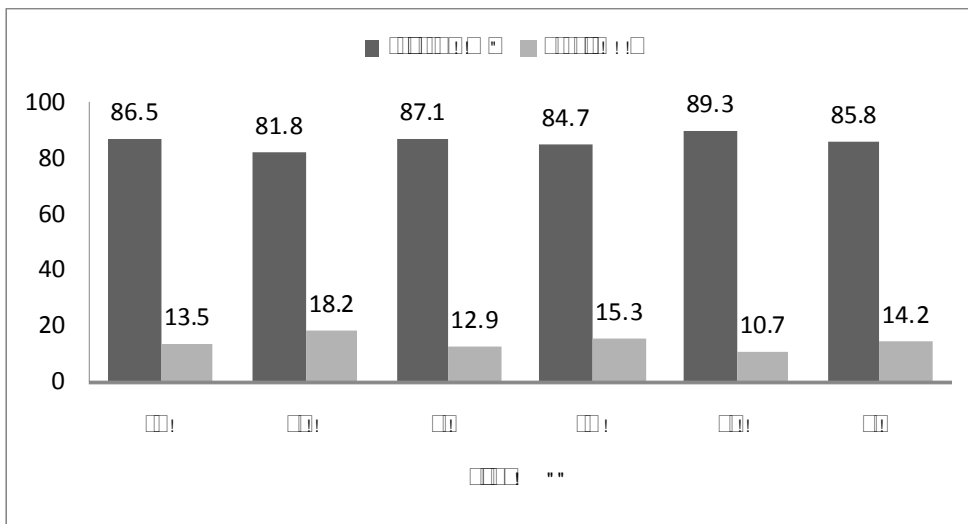
จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการคุมความประพฤติและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกับการกระทำผิดซ้ำ โดยเฉพาะจากรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานคุมประพฤติที่ดำเนินการในปีที่ผ่านมา สามารถสรุปผลวิจัยที่สำคัญได้ดังต่อไปนี้

การกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นคุมความประพฤติ

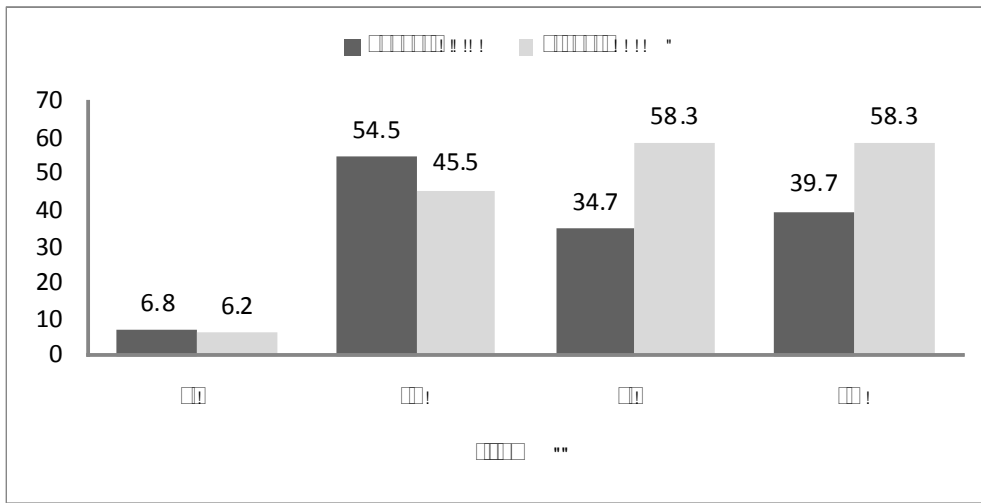
จากรายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานคุมประพฤติที่ผ่านมา (กรมคุมประพฤติ, 2548; กรมคุมประพฤติ, 2549; กรมคุมประพฤติ, 2550; กรมคุมประพฤติ, 2553) มีผลการศึกษาที่บอกร้อยละของผู้พ้นการคุมความประพฤติที่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ โดยในปีงบประมาณ 2548 มีผู้ที่พ้นการคุมความประพฤติที่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 18.2 และปีงบประมาณ 2551 มีผู้ที่พ้นการคุมความประพฤติที่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 10.7 และในปี 2552 คิดเป็นร้อยละ 14.2 (แผนภูมิที่ 2-1) จากข้อมูลดังกล่าว แสดงว่า อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติด้วยดี ในช่วงที่ผ่านมา ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

แผนภูมิที่ 0-1 อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

รายงานการวิจัยประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานคุมประพฤติ (กรมคุมประพฤติ, 2548; กรมคุมประพฤติ, 2549; กรมคุมประพฤติ, 2550; กรมคุมประพฤติ, 2553) พบว่า ในช่วงปีงบประมาณ 2547-2552 ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่กระทำผิดซ้ำนั้น ส่วนใหญ่มีการกระทำผิดซ้ำ 1 ครั้ง ประมาณร้อยละ 73-82 ประเภทคดีที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติไปแล้วมีการกระทำผิดซ้ำมากที่สุดนั้น คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ รองลงมา คือ ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับการ

พนัน และความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ผู้ที่พ้นการคุมความประพฤติไปแล้วที่มีการกระทำความผิดซ้ำนั้น พบว่า ในปีงบประมาณ 2547 และ 2548 เป็นการกระทำความผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมมากกว่า ฐานความผิดใหม่ แต่ในปีงบประมาณ 2549 และ 2552 ส่วนมากแล้ว เป็นการกระทำความผิดซ้ำในฐานความผิดใหม่ (แผนภูมิที่ 2-2)

แผนภูมิที่ 0-2 การกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมและฐานความผิดใหม่

ระยะเวลาที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติจะหวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก ในปีงบประมาณ 2547 และ 2548 มีผลการศึกษาวิจัยที่แสดงว่า ระยะเวลาที่มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีกครั้ง ส่วนใหญ่แล้วจะเกิดขึ้นเมื่อพ้นการคุมความประพฤติไปแล้วเป็นระยะเวลา 6 เดือน ถึง 1 ปี แต่ผลการศึกษาที่ได้จากปีงบประมาณ 2549 นั้นพบว่า ระยะเวลาที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติมีการกระทำผิดซ้ำนั้นส่วนใหญ่แล้วจะเกิดขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป 1 - 2 ปี และจากรายงานการวิจัยในปี 2552 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วของผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีการกระทำผิดซ้ำ จะกระทำผิดซ้ำในระยะเวลา 2-3 ปี ภายหลังจากพ้นการคุมความประพฤติ

การกระทำผิดซ้ำและการเสพยาของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินผลสัมฤทธิ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน (กรมคุมประพฤติ, 2553) พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 83.2 ไม่ได้หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ มีร้อยละ 16.8 ที่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ โดยพบว่าเป็นการกระทำผิดซ้ำ จำนวน 1 ครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.1 โดยผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ ในฐานความผิดเสพยากลับมากระทำผิดซ้ำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.1 ผู้ที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่จะกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 58.8 และกระทำผิดซ้ำในคดีอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 39.0 สำหรับระยะวิฤตที่ผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำมากที่สุด คือระยะเวลามากกว่า 1 ปี

นอกจากนั้น งานวิจัยนี้ ยังศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมการฟื้นฟูกับการกระทำผิดซ้ำ และพบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการฟื้นฟูแบบเข้มงวด กระทำผิดซ้ำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.2 ส่วนที่น้อยที่สุดคือผู้ที่เข้ารับการฟื้นฟูแบบไม่ควบคุมตัว คิดเป็นร้อยละ 13.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีงานทำภายหลังผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกับการกระทำผิดซ้ำ พบว่าผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ ที่มีงานทำ กระทำผิดซ้ำน้อยกว่าผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ ที่ไม่มีงานทำคิดเป็นร้อยละ 15.5 และ 29.9 ตามลำดับ

งานวิจัยเรื่อง ผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 (ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด, 2548) พบว่า ผู้พ้นการฟื้นฟูฯ ไปแล้วภายใน 1 ปี ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 96.3 ไม่กลับมาข้องเกี่ยวกับยาเสพติดอีก และผู้ที่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติดมีเพียงร้อยละ 3.7 และพบว่าร้อยละ 34.5 ของผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ เข้ารับการฟื้นฟูฯ มากกว่า 1 ครั้ง

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

จากรายงานวิจัยประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานคุมประพฤติที่ผ่านมา พบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการคุมความประพฤติและผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหลายปัจจัย ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสืบเสาะและพินิจกับการกระทำผิดซ้ำ

ในประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟูการคุมความประพฤติกับการผ่านการสืบเสาะนั้น พบว่า ผู้ถูกคุมความประพฤติที่ไม่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจมาก่อน มีความโน้มเอียงที่จะกระทำความผิดหลังจากการฟื้นฟูการคุมความประพฤติมากกว่าผู้ถูกคุมความประพฤติที่เคยผ่านขั้นตอนการสืบเสาะและพินิจมาก่อน ผลการศึกษาจากรายงานการวิจัยในปีงบประมาณ 2548 (กรมคุมประพฤติ, 2549) พบว่า มีอัตราของผู้ฟื้นฟูการคุมความประพฤติที่มีการกระทำผิดซ้ำที่ผ่านการสืบเสาะและพินิจ จากจำนวนผู้ฟื้นฟูการคุมความประพฤติที่มีการกระทำผิดซ้ำทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 13.0 และมีผู้ฟื้นฟูการคุมความประพฤติที่มีการกระทำผิดซ้ำที่ไม่ผ่านการสืบเสาะ คิดเป็นร้อยละ 19.8 และพบว่าการสืบเสาะและพินิจและการกระทำผิดซ้ำมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยในปีอื่นๆ ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างการสืบเสาะและพินิจและการกระทำผิดซ้ำ

2. อายุกับการกระทำผิดซ้ำ

ในประเด็นเรื่องอายุของผู้ฟื้นฟูการคุมความประพฤติที่มีการกระทำผิดซ้ำ ในรายงานการวิจัยเรื่อง การกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟูการคุมความประพฤติ (กรมคุมประพฤติ, 2542) กล่าวถึงอายุของผู้ฟื้นฟูการคุมความประพฤติที่มีการกระทำผิดซ้ำว่า ผู้ถูกคุมความประพฤติที่มีอายุน้อยจะยิ่งหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำมากที่สุด โดยเฉลี่ยแล้วมีอายุต่ำกว่า 21 ปี และจากรายงานการวิจัยในปีงบประมาณ 2547 (กรมคุมประพฤติ, 2548) มีผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่า ช่วงอายุของผู้ฟื้นฟูการคุมความประพฤติที่กระทำผิดซ้ำที่มากที่สุด คือ อายุต่ำกว่า 21 ปี โดยกระทำผิดซ้ำร้อยละ 19 และน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.1 งานวิจัยปี 2548 (กรมคุมประพฤติ, 2549) พบว่า ผู้ฟื้นฟูการคุมความประพฤติที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี กระทำผิดซ้ำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.7 และยังพบว่าอัตรากระทำผิดซ้ำลดลงในกลุ่มผู้ฟื้นฟูการคุมความประพฤติที่มีอายุสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเหล่านี้ ยังไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างอายุและการกระทำผิดซ้ำ

3. ฐานความผิดกับการกระทำผิดซ้ำ

รายงานการวิจัยการประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานคุมประพฤติในปีงบประมาณ 2548 (กรมคุมประพฤติ, 2549) พบว่าฐานความผิดที่มีการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ โดยมีผู้กระทำผิดซ้ำร้อยละ 58.7 และการวิจัยในปีงบประมาณ 2547 (กรมคุมประพฤติ, 2548) ยังพบว่า ผู้ฟื้นฟูการคุมความประพฤติในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและสารระเหยกลับไปกระทำผิดซ้ำภายหลังฟื้นฟูการคุมความประพฤติมากกว่าผู้ฟื้นฟูการคุมความประพฤติในความผิดคดีอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนั้น รายงานการวิจัยปีงบประมาณ 2552 (กรมคุมประพฤติ, 2553) พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ คดีเสพและครอบครองเพื่อจำหน่ายมีการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด คือ ร้อยละ 30 แต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างฐานความผิดและการกระทำผิดซ้ำ

สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

ในรายงานวิจัยเรื่องการประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานคุมประพฤติ 2549 (กรมคุมประพฤติ, 2550) กล่าวว่า จากการสอบถามผู้พ้นการคุมความประพฤติ บุคคลในครอบครัว และเพื่อนบ้าน/ผู้นำชุมชนของผู้พ้นการคุมความประพฤติ พบว่า ได้ข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติส่วนใหญ่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ คิดเป็นร้อยละ 20.2 ในส่วนของบุคคลในครอบครัวระบุว่าสาเหตุที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่ เกิดจากสาเหตุมากกว่า 1 สาเหตุ คิดเป็นร้อยละ 32.9 นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ระบุสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ อาจเนื่องมาจากบุคคลในครอบครัวและเพื่อนบ้าน/ผู้นำชุมชนไม่ได้ใกล้ชิดหรือไม่ได้สอบถามผู้พ้นการ คุมความประพฤติจึงไม่ทราบถึงเหตุผลที่เขาเหล่านั้นหวนกลับไปกระทำผิดอีก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

นอกจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานคุมประพฤติ การติดตามผลการคุมความประพฤติ และการกระทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมความประพฤติ โดยกรมคุมประพฤติและหน่วยงานอื่นๆ แล้ว ยังมีผลการศึกษาวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำมาอธิบายเชื่อมโยงได้กับหัวข้อการวิจัยในครั้งนี้ คือ

Harper, G. and Chitty, C. (2005) ได้ทำการศึกษาถึง ความเชื่อมโยงระหว่างผลกระทบจากการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดต่อการกระทำผิดซ้ำ: ศึกษาเฉพาะกรณีปัจจัยที่ส่งผลต่อการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ เพื่อค้นหาองค์ความรู้ใหม่ๆด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่ส่งผลต่อการลดการกระทำผิดซ้ำ โดยอาศัยข้อมูลที่มีอยู่ในช่วงกลางปี พ.ศ. 2548 และมุ่งเน้นไปที่ระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ในประเทศสหราชอาณาจักร โดยไม่เพียงแต่อธิบายว่าอะไรเป็นปัจจัยสำคัญต่อที่ส่งผลโดยตรง แต่ยังสามารถระบุถึงทิศทาง ตลอดจนปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการออกแบบและวิธีการวิจัย ซึ่งจากการวิจัยพบว่ามีปัจจัยเสี่ยงหลายประการที่ส่งผลต่อพัฒนาการของพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดได้แก่ ความต่อเนื่องของพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดและความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับอาชญากรรมต่างๆ

นอกจากนี้ สิ่งที่ส่งผลต่ออัตราการกระทำผิดซ้ำ คือ ปัจจัยเสี่ยงคงที่ ปัจจัยเสี่ยงผันแปร และโปรแกรมหรือกระบวนการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยปัจจัยเสี่ยงคงที่และโปรแกรมหรือกระบวนการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดสามารถส่งผลโดยตรงต่อปัจจัยเสี่ยงผันแปร ปัจจัยเสี่ยงคงที่ ได้แก่ ประวัติการกระทำผิด ปัจจัยเสี่ยงผันแปร ได้แก่ ภาวะการจ้างงานโดยเฉพาะการว่างงานมีความเชื่อมโยงทางอ้อมต่อการกระทำผิดซ้ำและมีปฏิสัมพันธ์กันกับปัจจัยทางสังคมและลักษณะทางประชากรอื่นอีกอีกด้วย การจ้างงานยังหมายความรวมถึงการมีงานทำที่มั่นคงและมีงานที่ดีสร้างความพอใจให้กับตนเอง ด้านที่อยู่อาศัยก็มีความเชื่อมโยงทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อการลดการกระทำผิดซ้ำ ด้านการใช้สิ่งเสพติดไม่ว่าจะเป็นการใช้สารเสพติดหรือแอลกอฮอล์ไปในทางที่ผิด จะส่งผลโดยตรงต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจและมีผลกระทบต่อภาวะการจ้างงาน นอกจากนี้บริการด้านการบำบัดรักษาผู้ใช้สารและสิ่งเสพติดก็ยังไม่เพียงพอที่จะตอบสนองต่อความต้องการของผู้กระทำผิด ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเป็นประเด็นสำคัญในเชิงความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งปรากฏว่าการพยายามรักษาสถานภาพความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ผู้กระทำผิดสามารถกลับมาใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ และลดปัญหาการกระทำผิดซ้ำอีกด้วย เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ผู้กระทำผิดมักจะมีปัญหาและสาเหตุแห่งการกระทำผิดอยู่อย่างหลากหลาย ซึ่งจากข้อมูลของระบบการจำแนกผู้กระทำผิดที่ผ่านการจำแนกแล้ว 10,000 รายใน 19 เขต ระบุว่าผู้กระทำผิดส่วนใหญ่จะมีปัญหาและสาเหตุแห่งการกระทำผิดอย่างน้อย 4 ประเด็น และในภาพรวมแล้วผู้กระทำผิดที่ต้องขังอยู่ในเรือนจำ จะมีอัตราการกระทำผิดซ้ำที่สูงกว่าผู้กระทำผิดที่ได้รับ

การลงโทษในชุมชน ทั้งนี้ มากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของผู้กระทำผิดทั้งหมด มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน กับพฤติการณ์การกระทำความผิดในปัจจุบันและประวัติการกระทำความผิด ดังนั้น การใช้โปรแกรมหรือ กระบวนการในการแก้ไขฟื้นฟูก็ควรที่จะมีรูปแบบที่หลากหลาย และครอบคลุมถึงทุกๆ ปัญหาและความ ต้องการของผู้กระทำผิด อันเป็นแนวทางที่ดูเหมือนว่าจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการฟื้นฟูผู้กระทำผิด

กล่าวโดยสรุปแล้ว การที่จะทำให้การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดประสบผลสำเร็จนั้น ก็ด้วยการใช้ โปรแกรมต่างๆและบริการที่มีอย่างเต็มประสิทธิภาพตามหลักการดังนี้ คือ ต้องอยู่บนพื้นฐานขององค์ ความรู้ที่มีต่อการจัดการกับสาเหตุของอาชญากรรม มีการประเมินความเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาย่าง ตรงจุดต่อสาเหตุแห่งการกระทำผิดที่มีอยู่อย่างหลากหลาย ตอบสนองต่อความต้องการของผู้มารับ บริการ วิธีการบำบัดรักษาอยู่บนพื้นฐานของ Cognitive behavioral techniques และเป็นโปรแกรมที่ มีความสมบูรณ์แบบตามหลักคุณธรรม

Chui (2007) ได้ทำการศึกษา “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตภายใต้เงื่อนไขการคุมความ ประพฤติเป็นเวลา 1 ปี: กรณีศึกษาด้วยตนเองในประเทศฮ่องกง” เพื่อค้นหาถึงปัจจัยที่มีผลต่อ ความสำเร็จและความล้มเหลวของการคุมประพฤติในกลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติในประเทศฮ่องกง และ นำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับพนักงานคุมประพฤติในการวางแผนและกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็น เยาวชนและผู้ใหญ่ มีอายุระหว่าง 18-35 ปีเงื่อนไขต้องอยู่ภายใต้การคุมความประพฤติเป็นระยะเวลา 1 ปี ที่มีอยู่จำนวน 415 คน และเก็บข้อมูลในช่วง 1 สัปดาห์ก่อนที่ผู้ถูกคุมความประพฤติจะพ้นการ คุมความประพฤติ ข้อมูลแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ต้องตอบคำถามด้วยตนเอง ผ่านแบบสอบถามเช่น อายุ เพศ ครอบครัว ภูมิลำเนา สถานภาพการสมรส ปัญหาด้านสุขภาพจิต เป็นต้น และส่วนที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมที่เป็นทางการที่ต้องผ่านการรวบรวมโดยพนักงาน คุมประพฤติ ประวัติการกระทำความผิด ที่ประกอบด้วย จำนวนครั้งและประเภทของการกระทำ ความผิด อายุเมื่อเริ่มต้นกระทำความผิด อายุเมื่อรับการตัดสินคดีครั้งแรกและโทษที่ได้รับ ประเภทของฐาน ความผิดในปัจจุบัน ซึ่งความหมายของคำว่าความสำเร็จในการคุมประพฤติในการทำการวิจัยครั้งนี้คือ การที่ผู้ถูกคุมความประพฤติไม่ได้ถูกรายงานว่ากระทำความผิดขึ้นใหม่ในระหว่างการคุมความประพฤติ อีก

จากการเก็บข้อมูล ปรากฏว่ามีผู้ถูกคุมความประพฤติให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 115 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.7 ลักษณะของกลุ่มประชากรที่ทำการเก็บข้อมูลเปรียบเทียบกับกลุ่มประชากรที่ไม่ได้ทำการเก็บข้อมูลในด้านต่างๆ เช่น เพศ อายุ และฐานความผิด เมื่อใช้การ ทดสอบทางสถิติด้วยไครส์แควร์ปรากฏว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติถึงความแตกต่างด้านอายุ เพศ และฐาน ความผิด ส่วนการวิเคราะห์ทางสถิติในแต่ละตัวแปรได้ถูกแบ่งออกเป็นสองส่วนเท่าๆกันโดยการใช้ ประเภทของคำตอบว่า “ใช่หรือไม่ใช่” “ดีหรือไม่ดี” “ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว” ซึ่งการ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรที่ไม่ต่อเนื่องกันนี้ได้ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติรูปแบบ “เพียร์ สันต์ไครส์แควร์” โดยผลที่ได้อ้างอิงถึงนัยสำคัญทางสถิติที่มีความเป็นไปได้ที่ 1 เปอร์เซ็นต์หรือน้อยกว่า เนื่องจากประชากรกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก ผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวปรากฏว่ามีตัวแปรหลายตัวที่มี ผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลว และทำให้เกิดความเข้าใจต่อโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรทำนายที่มีนัยสำคัญกับผลการคุมความประพฤติด้วยการใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณมา ทำการอธิบาย ผลการวิจัยพบว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะทางกายภาพของประชากรกับผลการคุมความประพฤติ ซึ่งประกอบด้วย

- ตัวแปรด้านอายุเป็นหนึ่งในตัวแปรควบคุม ซึ่งอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเยาวชนและผู้ที่มีบรรลุนิติภาวะแล้วแต่อายุน้อยกว่า 25 ปี มีโอกาสในการกระทำผิดซ้ำถึงร้อยละ 41.8 มากกว่ากลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติที่อายุมากกว่า 25 ปีที่มีอัตราอยู่ที่ร้อยละ 30.6 ส่วนเพศหญิงจะมีอัตราการหยุดพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำอยู่ที่ร้อยละ 67.9 มากกว่าเพศชายที่มีอัตราการหยุดพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำอยู่ที่ร้อยละ 59.8

- ตัวแปรด้านพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อการกระทำผิดซ้ำ โดยผู้ถูกคุมความประพฤติที่สูบบุหรี่ จะมีโอกาสในการกระทำผิดซ้ำร้อยละ 46 มากกว่าผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ถึง 4 เท่า รวมถึงพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทำให้มีพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำแบบถาวรและการใช้ความรุนแรงซึ่งมีชนวนเหตุมาจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนใหญ่

- ตัวแปรด้านการใช้ยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ มากกว่าครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 51.7 ของผู้ที่ใช้ยาเสพติด จะยังคงใช้ยาเสพติดอยู่อย่างต่อเนื่องหรือกระทำผิดในความผิดอื่น ๆ อีก ในขณะที่ 42 คนจาก 55 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 76.4 ของผู้ที่ไม่ใช้ยาเสพติดสามารถที่จะหยุดพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดได้

- ตัวแปรด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมฝ่าฝืนกฎหมายพบว่ามากกว่าครึ่งหรือร้อยละ 52.9 ของผู้ถูกคุมความประพฤติที่ยังคงเกี่ยวข้องกับกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมฝ่าฝืนกฎหมาย จะผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ถูกคุมความประพฤติที่มีกลุ่มเพื่อนที่ไม่มีพฤติกรรมฝ่าฝืนกฎหมายจะอยู่ที่ร้อยละ 26.6

- ตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับผลลัพธ์การคุมความประพฤติ กล่าวคือ ผู้ถูกคุมความประพฤติที่สามารถรับการศึกษาอย่างต่อเนื่องหลังจากจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปีแล้ว สามารถที่จะหยุดพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดได้มากกว่าผู้ที่จบแค่การศึกษาภาคบังคับ นอกจากนี้ ยังพบถึงความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการย้ายสับเปลี่ยนงานกับผลการคุมความประพฤติ โดยผู้ถูกคุมความประพฤติที่ย้ายสับเปลี่ยนงานมากกว่า 2 ครั้งซึ่งมีอยู่ร้อยละ 46.3 ภายในระยะเวลา 1 ปีของการคุมความประพฤติ จะมีความเสี่ยงในการประกอบอาชญากรรมมากกว่าผู้ที่ย้ายสับเปลี่ยนงานเพียงครั้งเดียวซึ่งคิดเป็นร้อยละ 31.1

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางประวัติการกระทำผิดกับความผิดกับผลการคุมความประพฤติ ซึ่งประกอบด้วย

- ตัวแปรด้านผู้ถูกคุมความประพฤติที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดร้อยละ 57.1 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำในอนาคต

- ตัวแปรด้านผู้ถูกคุมความประพฤติที่มีประวัติการกระทำผิดอย่างน้อย 1 ครั้งหรือร้อยละ 45.5 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำในอนาคต มากกว่าผู้ถูกคุมความประพฤติที่เพิ่งกระทำผิดครั้งแรกร้อยละ 23.7

- ตัวแปรด้านประวัติการรับคำตักเตือน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ถูกคุมความประพฤติที่เคยมีประวัติการรับคำตักเตือนอย่างเป็นทางการอย่างน้อย 1 ครั้งกับผู้ถูกคุมความประพฤติที่ไม่เคยมีประวัติการรับคำตักเตือนอย่างเป็นทางการจากผู้บัญชาการตำรวจ พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ผู้ถูกคุมความประพฤติที่ไม่เคยมีประวัติการรับคำตักเตือนอย่างเป็นทางการร้อยละ 33.3 จะมีแนวโน้มในการกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้ที่เคยได้รับคำตักเตือนอย่างเป็นทางการจากผู้บัญชาการตำรวจซึ่งมีอยู่ร้อยละ 55.6 ดังนั้น ประวัติการได้รับการตักเตือนจึงมีความสัมพันธ์กับผลการคุมความประพฤติ โดย 17 ใน 21 คนหรือ ร้อยละ 80 ของผู้กระทำผิดที่เคยรับการคุมความประพฤติ จะสามารถหยุดพฤติกรรม

การกระทำผิดได้ในระหว่างช่วงระยะเวลาเงื่อนไขในการคุมความประพฤติเป็นเวลา 1 ปี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้กระทำผิดที่ไม่เคยรับการคุมความประพฤติ จะมีเพียงจำนวน 54 ใน 94 คนหรือร้อยละ 57.4 ที่สามารถหยุดพฤติกรรมการกระทำผิดได้

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านกระบวนการคุมความประพฤติกับผลการคุมความประพฤติ

- ตัวแปรด้านความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มเงื่อนไขการคุมความประพฤติกับผลการคุมความประพฤติต่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ถูกคุมความประพฤติที่ถูกเพิ่มเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ร้อยละ 42.2 จะไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้และผิดเงื่อนไขไปในที่สุดมากกว่าผู้ถูกคุมความประพฤติที่ได้รับเงื่อนไขตามปกติและไม่มีการกำหนดเงื่อนไขอื่นๆเพิ่มเติมอีกที่มีอยู่ร้อยละ 24

- ตัวแปรด้านจำนวนครั้งในการรายงานตัวกับผลการคุมความประพฤติต่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ถูกคุมความประพฤติที่ถูกกำหนดให้มีการรายงานตัวมากกว่า 16 ครั้งใน 1 ปี จะมีอัตราการผิดเงื่อนไขและกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้ถูกคุมความประพฤติที่มีจำนวนครั้งในการรายงานตัวน้อยกว่า

- ตัวแปรด้านเงื่อนไขในการส่งตัวเข้ารับบริการด้านอื่นๆจากหน่วยงานที่ดูแลด้านสวัสดิการสังคมและการเข้ารับการตรวจปัสสาวะกับผลการคุมความประพฤติ ต่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการส่งตัวเข้ารับบริการด้านอื่นๆ จะประกอบด้วยรูปแบบต่างๆ 4 รูปแบบคือ การถูกส่งตัวไปพักอาศัยในบ้านกึ่งวิถีสำหรับผู้กระทำผิดที่เป็นเยาวชน การกำหนดให้ไปพบจิตแพทย์ การกำหนดให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูอาการติดยาเสพติดในโปรแกรมต่างๆทั้งในระบบการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนหรือการเข้ารับการบำบัดแบบผู้ป่วยในในศูนย์ฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดตามคำสั่งของพนักงานคุมประพฤติ และการกำหนดให้เข้ารับการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะ ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ในกลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ จะยังคงใช้ยาเสพติดอยู่อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การที่มีคำสั่งให้ผู้ถูกคุมความประพฤติเหล่านี้ เข้ารับการตรวจหาสารเสพติด อาจไม่ได้เป็นการระงับยับยั้งพฤติกรรมการกระทำผิด

- ตัวแปรด้านรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานคุมประพฤติกับผู้ถูกคุมความประพฤติต่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรูปแบบความสัมพันธ์ที่ผู้ถูกคุมความประพฤติคิดว่าพนักงานคุมประพฤติคือเพื่อน พนักงานคุมประพฤติเข้าใจในปัญหาและสิ่งที่คุณถูกคุมความประพฤติพูด และการทำให้ผู้ถูกคุมความประพฤติเกิดความไว้วางใจ จะส่งผลต่อการฟื้นฟูการคุมความประพฤติไปด้วยดี

May, C., Sharma, N., and Stewart, D. (2008) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่เชื่อมโยงกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง: การติดตามผลเป็นเวลา 1 ปี ภายหลังจากผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัวและเข้าร่วมในโครงการสำรวจการกลับมาใช้ชีวิตอยู่ในสังคมในปี พ.ศ. 2544, 2546 และ 2547 โดยเก็บข้อมูลจากผู้ต้องขังที่อยู่ในช่วง 3 – 4 สัปดาห์สุดท้ายก่อนได้รับการปล่อยตัวจำนวน 4,898 คน เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งก่อนและระหว่างต้องขัง เช่น การศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ การจ้างงาน ที่อยู่อาศัย การเกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์และยาเสพติด ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว รวมถึงโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูที่เคยเข้าร่วม การได้รับความช่วยเหลือในการกลับไปใช้ชีวิตในสังคมภายหลังจากได้รับการปล่อยตัว เพื่อค้นหาสาเหตุที่เชื่อมโยงกับปัจจัยการกลับมาใช้ชีวิตอยู่ในสังคม และแนวทางในการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ที่เคยต้องโทษ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกลับมาใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอาจจะประกอบด้วย การมีที่อยู่อาศัยที่แน่นอน การรับการศึกษาต่อในระดับที่ต่อเนื่องและสูงขึ้น การเข้ารับการฝึกอบรมด้านอาชีพและการได้รับโอกาสในการจ้างงาน จะสามารถช่วยให้ผู้กระทำผิดสามารถมีชีวิตที่มั่นคง และสามารถเข้าถึงบริการต่างๆของทางภาครัฐได้ อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆเหล่านี้ มีความสลับซับซ้อนและยังไม่ได้มีการทำการศึกษาวิจัยเท่าที่ควร

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำที่ค้นพบ ได้ถูกนำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้หลักสถิติการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ ตัวแปรได้ถูกนำมาวิเคราะห์แบบตัวต่อตัวเพื่อหาความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถคาดการณ์ได้ถึงผลกระทบของแต่ละตัวแปรต่อผลลัพธ์ ในขณะที่มีการควบคุมตัวแปรอื่นๆ จึงสามารถแยกแยะได้ว่าตัวแปรใดไม่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ จากผลการวิจัยพบว่า

- ตัวแปรด้านประวัติการกระทำผิด พบว่า โอกาสในการกระทำผิดซ้ำจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนครั้งของประวัติการกระทำผิด ซึ่งเป็นแนวโน้มที่มีความสัมพันธ์อย่างตายตัวกับตัวแปรนี้ โดยเริ่มจากจำนวนต่ำสุดที่ร้อยละ 11 และเพิ่มสูงขึ้นจนถึงร้อยละ 86

- ตัวแปรด้านอายุ พบว่า โดยทั่วไปแล้วโอกาสในการกระทำผิดซ้ำจะลดลงตามช่วงอายุที่เพิ่มขึ้น ซึ่งช่วงอายุที่มีโอกาสในการกระทำผิดซ้ำมากที่สุดคือช่วงอายุ 18 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 70 และช่วงอายุที่มีโอกาสในการกระทำผิดซ้ำน้อยที่สุดคือช่วงอายุ 40 ปีหรือมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 36

- ตัวแปรด้านปัญหาการใช้ยาเสพติด พบว่า ผู้ต้องขังที่มีปัญหาจากการพึ่งพายาเสพติดก่อนที่จะถูกต้องขัง จะมีโอกาสในการกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้ต้องขังที่ไม่มีการพึ่งพายาเสพติด 1.87 เท่า หรือร้อยละ 75 ของผู้ต้องขังที่มีการพึ่งพายาเสพติดก่อนถูกต้องขัง จะหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีกภายใน 1 ปีหลังจากถูกปล่อยตัว

- ตัวแปรด้านประเภทของฐานความผิด พบว่า ความผิดฐานลักเล็กขโมยน้อยและฐานฉกชิงวิ่งราวมีความสัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของโอกาสในการกระทำผิดซ้ำ ในขณะที่ฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดกลับมีความสัมพันธ์กับการลดการกระทำผิดซ้ำ ถึงแม้ว่าผู้กระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจะมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับอัตราการกระทำผิดซ้ำ แต่จากผลการวิจัยที่ผ่านมากลับแสดงให้เห็นว่าอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดในฐานความผิดมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายอยู่ในอัตราที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย เนื่องจากผู้กระทำผิดส่วนใหญ่มักจะถูกลงโทษจำคุก โดยเฉพาะในตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดฐานลักเล็กขโมยน้อย ฉกชิงวิ่งราว และงัดแงะย่องเบา จะเป็นกลุ่มที่มีอัตราการกระทำผิดซ้ำสูงที่สุด ส่วนกลุ่มที่มีอัตราการกระทำผิดซ้ำต่ำสุดคือผู้กระทำผิดฐานฉ้อโกง ปลอมแปลงเอกสาร ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และความผิดเกี่ยวกับเพศ ส่วนฐานความผิดที่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของอัตราการกระทำผิดซ้ำคือ ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ปล้นทรัพย์ และความผิดอื่นๆได้แก่ ฐานวางเพลิง การก่อวินาศกรรมและสร้างความรำคาญ และพ.ร.บ.จรรยาบรรณ

- ตัวแปรด้านระยะเวลาการต้องโทษตามคำพิพากษา พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่สามารถนำมาทำนายถึงแนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำได้ เมื่อนำเอากลุ่มผู้ต้องขังที่ถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุก 4 ปีหรือมากกว่าเปรียบเทียบกับกันแล้ว ปรากฏว่าแนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำจะเพิ่มสูงขึ้นในกลุ่มผู้ต้องขังที่ถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน ระหว่าง 3 เดือนถึง 6 เดือน และ 6 เดือนถึง 1 ปี ผู้ต้องขังที่ต้องโทษจำคุกมากกว่า 1 ปีรวมถึงในความผิดเกี่ยวกับเพศ ข่าผู้อื่นและข่าผู้อื่นโดยไม่เจตนาจะมีแนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำต่ำ นอกจากนี้แนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำจะลดลงในกลุ่มผู้ต้องขังที่ต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรกคิดเป็นร้อยละ 32 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ต้องขังที่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อนจะมีแนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำคิดร้อยละ 69

- ตัวแปรด้านการมีงานทำและที่อยู่อาศัย พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างปัญหาการมีงานทำกับปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ปัญหาการมีงานทำในที่นี้วัดจากการยังไม่มีการมีงานทำภายหลังปล่อย ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติกับปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ซึ่งวัดจากการยังไม่มีการมีที่อยู่อาศัยที่แน่นอนภายหลังปล่อย พบว่าแนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่มีปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งของการมีงานทำหรือด้านที่อยู่อาศัย จะมีแนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำร้อยละ 55 และจะเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 74 หากผู้ต้องขังมีทั้งปัญหาการมีงานทำและปัญหาด้านที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ ความแตกต่างระหว่างการมีที่อยู่อาศัยที่

ถาวรมั่นคงหรือชั่วคราวไม่ได้มีผลต่อแนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามความแตกต่างระหว่างสถานภาพการมีงานทำมีผลต่อความแตกต่างของอัตราการกระทำผิดซ้ำ โดยกลุ่มที่มีแนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำต่ำที่สุดคือกลุ่มที่ทราบแหล่งจ้างงาน ถัดมาเป็นกลุ่มที่ต้องเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ส่วนกลุ่มที่มีแนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำสูงที่สุดคือกลุ่มที่ไม่ประสงค์จะทำงานหรือเข้ารับการฝึกอบรมใดๆ

- ตัวแปรด้านการรับการเยี่ยม พบว่าการที่ผู้ต้องขังได้รับการเยี่ยมจากภรรยาหรือสามีหรือสมาชิกภายในครอบครัว ถือว่าเป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการเพิ่มความยึดเหนี่ยวภายในครอบครัว ผู้ต้องขังที่ไม่ได้รับการเยี่ยมจากครอบครัวจะมีแนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำสูงกว่าถึงร้อยละ 39 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ต้องขังที่ได้รับการเยี่ยมอย่างน้อย 1 ครั้งหรือมากกว่า

- ตัวแปรด้านการใช้โปรแกรมเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูภายในเรือนจำ พบว่ามีโปรแกรมอยู่ 2 โปรแกรมที่มีนัยสำคัญคือ การเข้าร่วมโปรแกรมสร้างความตระหนักต่อผลกระทบของเหยื่ออาชญากรรม และโปรแกรมการสร้างงาน รวมทั้งการติดต่อกับพนักงานคุมประพฤติในเรือนจำก็พบว่ามีส่วนต่อการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยในประเด็นนี้จำเป็นต้องมีการแปรผลอย่างระมัดระวังกล่าวคือ มีความเป็นไปได้ว่าการเลือกเข้าโปรแกรมต่างๆนั้นมีผลกระทบต่ออัตราการกระทำผิดซ้ำ เนื่องจากการเลือกเข้าโปรแกรมเกิดจากความสมัครใจของผู้ต้องขังเองซึ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มต่ำต่อการกระทำผิดซ้ำ ผู้ต้องขังกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีบุคลิกลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่มที่ไม่สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมซึ่งอย่างน้อยผู้ต้องขังบางคนในกลุ่มนี้ก็มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำอยู่แล้ว และการวัดความสำเร็จนั้นก็วัดที่ผู้ต้องขังที่เข้าร่วมโปรแกรมเท่านั้น ไม่ได้วัดที่ความสำเร็จของโปรแกรมในภาพรวมว่าสามารถทำให้ผู้ต้องขังปรับเปลี่ยนตนเองไปอย่างไร

Petersilia, J., Turner, S. and Peterson, J. (1986) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบถึงอัตราการเกิดอาชญากรรมและการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดที่ผ่านการคุมความประพฤติกับผู้ผ่านการต้องโทษจำคุกในรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยผู้วิจัยมุ่งเน้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างการลงโทษผู้กระทำผิด ซึ่งประมาณการจากอัตราการเกิดอาชญากรรมในคดีร้ายแรงที่ได้ถูกระงับยับยั้งด้วยมาตรการการจำคุกมากกว่าที่จะใช้วิธีการคุมความประพฤติ และวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่าในเชิงงบประมาณต่อมาตรการต่างๆของกระบวนการยุติธรรมที่จะไปสู่เป้าหมายของการลดปัญหาอาชญากรรม

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาดังกล่าวจะมีการแยกประเภทระหว่างกลุ่มผู้ที่เคยถูกคุมความประพฤติและผู้ผ่านการต้องโทษจำคุก กลุ่มละ 511 คน แต่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มต่างก็มีจุดที่คล้ายกันคือ มีผู้ที่เคยผ่านการต้องโทษจำคุกมาก่อนและเคยมีประวัติการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งไม่อาจจะสรุปได้ว่าวิธีการลงโทษแบบใดจะส่งผลต่อความแตกต่างด้านพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งจำเป็นต้องมีการทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อหาคำอธิบายอย่างชัดเจนต่อไป

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้พยายามใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงกันด้านภูมิหลัง ลักษณะทางอาชญากรรม และปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำ รวมถึงการใช้ข้อมูลจากหน่วยงานด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่เป็นเยาวชนและผู้ใหญ่แห่งรัฐแคลิฟอร์เนีย และผลจากการวิจัยฉบับก่อนเรื่องการใช้วิธีการคุมความประพฤติสำหรับผู้กระทำผิดในข้อหาร้ายแรง: ทางเลือกและความเสี่ยงของสังคมมาเป็นแนวทางในการกำหนดกลุ่มประชากรคือผู้ที่เคยผ่านการคุมความประพฤติและผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกเพื่อทำการเปรียบเทียบกันตามปัจจัยต่างๆ ดังนี้

- ปีที่ถูกตัดสิน (พ.ศ. 2543)
- เพศ (ชาย)

- รัฐที่ถูกตัดสินคดี
- ฐานความผิด (ทำร้ายร่างกาย, ปล้นทรัพย์, ย่องเบา, ลักทรัพย์, ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด)
- ข้อมูลสรุปของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจใช้มาตรการการคุมประพฤติหรือการลงโทษจำคุกในแคลิฟอร์เนีย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบถดถอยพหุคูณโดยทำการควบคุม 1) ตัวแปรความแตกต่างอื่น ๆ ที่ยังคงมีอยู่ระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ต้องขังและผู้ถูกคุมความประพฤติที่ถูกเลือกบนปัจจัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินเพื่อจำคุกหรือคุมประพฤติ 2) อายุของผู้กระทำผิดขณะถูกตัดสินคดี และ 3) ภูมิหลังทางกายภาพของผู้กระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มตัวอย่าง ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างการต้องโทษจำคุกกับการกระทำผิดซ้ำ ในช่วงระยะเวลาการติดตามผล 2 ปีภายหลังจากปล่อยกลับคืนสู่สังคม ปรากฏว่าประชากรส่วนใหญ่ทั้งผู้ต้องขังและผู้ถูกคุมความประพฤติในกลุ่มตัวอย่าง ต่างประสบความล้มเหลวกล่าวคือ จากการเก็บข้อมูล ผู้กระทำผิดในฐานความผิดที่ร้ายแรงจำนวน 1,022 รายของกลุ่มตัวอย่าง ได้ถูกแจ้งข้อกล่าวหาใหม่ถึง 1,300 ข้อหาในช่วงเวลาดังกล่าว โดยร้อยละ 45 เป็นความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์ ร้อยละ 28 เป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรง ร้อยละ 12 เป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และร้อยละ 15 เป็นความผิดในคดีเล็กน้อยทั่วไป

กลุ่มผู้ต้องขังจะมีอัตราการกระทำผิดซ้ำมากกว่ากลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติทั้งในแต่ละประเภทของฐานความผิดและภาพรวม ร้อยละ 72 ของผู้ต้องขังจะถูกจับกุมดำเนินคดีในความผิดเดิมซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติจะอยู่ที่ร้อยละ 63 นอกจากนี้ ร้อยละ 53 ของผู้ต้องขังจะถูกจับกุมดำเนินคดีในฐานความผิดใหม่ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติจะอยู่ที่ร้อยละ 38 และร้อยละ 47 ของผู้ต้องขังที่ถูกจับกุมดำเนินคดีใหม่จะถูกตัดสินจำคุก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ถูกคุมความประพฤติจะอยู่ที่ร้อยละ 31 อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าอัตราการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้ต้องขังจะสูงกว่ากลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติ แต่คดีที่เกิดขึ้นใหม่ก็ไม่ได้เป็นคดีที่มีความร้ายแรงและไม่ได้มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในช่วงเวลาก่อนที่จะถูกจับกุมดำเนินคดีครั้งแรก (ส่วนใหญ่จะมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6 เดือนทั้งสองกลุ่ม)

คำอธิบายต่างๆ เหล่านี้ได้รับการยืนยันให้มีความหนักแน่นขึ้นเมื่อทำการควบคุมตัวปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างด้านอัตราการกระทำผิดซ้ำ ด้วยการพิจารณาผู้กระทำผิดทั้งหมดในฐานะที่เป็นกลุ่มคนจำนวนหนึ่ง แล้วใช้มาตรการจัดการกระทำผิดซ้ำ ได้แก่ การถูกจับกุมใหม่ การถูกแจ้งข้อหาในฐานความผิดใหม่ การถูกพิพากษาในคดีใหม่ พบว่า การต้องโทษจำคุกมีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นสูงในการกระทำผิดซ้ำ แต่เมื่อนำไปทดสอบกับผู้กระทำผิดประเภทอื่นๆ ปรากฏว่าจะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญเฉพาะผู้กระทำผิดที่ถูกพิพากษาคดีในฐานความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มมากกว่าถึงร้อยละ 17 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติที่ถูกจับกุมดำเนินคดีในฐานความผิดใหม่หลังจากพ้นโทษจำคุกไปแล้ว ผู้กระทำผิดในความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษที่ได้รับโทษจำคุกจะมีแนวโน้มในการกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้ที่ได้รับการคุมความประพฤติร้อยละ 11 และผู้กระทำผิดในคดีร้ายแรงร้อยละ 3

ความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างการต้องโทษจำคุกและการกระทำผิดซ้ำควรจะได้รับ การตีความในหลายทาง เนื่องจากเป็นที่เข้าใจกันดีว่าผู้ต้องขังและผู้ถูกคุมความประพฤติต่างก็มีแนวโน้มในการกระทำผิดซ้ำสูง การต้องโทษจำคุกเป็นการทำให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสมากขึ้นที่จะกระทำผิดซ้ำมากกว่า

ผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ในการต้องโทษจำคุก แต่ในทางกลับกันพฤติกรรมของผู้กระทำผิดอาจจะไม่ได้เปลี่ยนไปอันเป็นเพราะผลจากการต้องโทษจำคุก แต่ปฏิกิริยาจากสังคมที่ตอบสนองและจากกระบวนการยุติธรรมอาจจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้กระทำผิด ดังเช่น กรณีผู้กระทำผิดในฐานความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้รับการลงโทษจำคุก ย่อมมีโอกาสในการกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้กระทำผิดที่ได้รับการลงโทษด้วยวิธีการคุมความประพฤติ แต่ถ้าหากผู้กระทำผิดเหล่านั้นมีแรงจูงใจมาจากภาวะการทางเศรษฐกิจ ก็อาจจะเป็นไปได้ว่าผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ก็จะหยุดการประกอบอาชญากรรมภายหลังจากสามารถหางานทำได้แล้ว แต่ถ้าหากผู้ต้องขังที่พ้นโทษออกมาแล้วลดโอกาสตนเองในการถูกจ้างงานอย่างถูกกฎหมายมากกว่าผู้ถูกคุมความประพฤติ การได้ชื่อว่าเป็นนักโทษ ไม่ใช่ประสบการณ์จากการต้องโทษอาจจะเป็นปัจจัยที่ทำให้มีกระทำผิดซ้ำมากขึ้น

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยการประเมินผลสัมฤทธิ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 มีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มประชากรเป้าหมายในการวิจัย

ประชากรเป้าหมาย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้พ้นการคุมความประพฤติด้วยดี ในปี 2550 ประกอบด้วย 4 กลุ่มย่อย ได้แก่
  - 1.1) ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ จำนวน 78,307 ราย
  - 1.2) ผู้พ้นการพักการลงโทษ จำนวน 4,067 ราย
  - 1.3) ผู้พ้นรับการลดวันต้องโทษ จำนวน 15,028 ราย
  - 1.4) ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน จำนวน 14,647 ราย
2. ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งผลการฟื้นฟูฯ เป็นที่น่าพอใจ ในปี 2550 จำนวน 23,279 ราย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จากประชากรกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้พ้นการคุมความประพฤติด้วยดี ในปี 2550 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้หลักการประมาณค่าสัดส่วนสำหรับช่วงความเชื่อมั่น 97 % ที่ความคลาดเคลื่อน 3 % จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,727 ราย

จากจำนวนของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดการเก็บข้อมูลจากสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศที่มีผู้พ้นคุมความประพฤติ ซึ่งปรากฏว่ามีทั้งสิ้น 97 สำนักงาน และให้สำนักงานแต่ละแห่งเก็บข้อมูลตามสัดส่วนของกลุ่มประชากรของแต่ละสำนักงาน ซึ่งสามารถจัดเก็บข้อมูลได้ จำนวน 1,710 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.01

กลุ่มที่ 2 ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งผลการฟื้นฟูฯ เป็นที่น่าพอใจ ในปี 2550 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้หลักการประมาณค่าสัดส่วนสำหรับช่วงความเชื่อมั่น 97% ที่ความคลาดเคลื่อน 3 % จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 498 ราย

จากจำนวนของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดการเก็บข้อมูลจากสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศที่มีผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ ในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งปรากฏว่ามีทั้งสิ้น 97 สำนักงาน และให้สำนักงานแต่ละแห่ง เก็บข้อมูลตามสัดส่วนของกลุ่มประชากรของแต่ละสำนักงาน ซึ่งสามารถจัดเก็บข้อมูลได้ จำนวน 492 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.79 รายละเอียดปรากฏตามตารางด้านล่าง

ตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ (ราย)	กลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลได้ (ราย)	ร้อยละ
1. ผู้พ้นการคุมความประพฤติ	1,727	1,710	99.01
2. ผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ	498	492	98.79
รวม	2,225	2,202	98.96

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลวิจัย คือ แบบเก็บข้อมูลซึ่งคณะผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น โดยศึกษาจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้มากำหนดโครงสร้างของแบบเก็บข้อมูล ดังนี้

1. แบบเก็บข้อมูลของผู้พันการคุมความประพฤติ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน
ส่วนที่ 1 ข้อมูลสำหรับการตรวจสอบประวัติการกระทำผิดซ้ำด้วยระบบ CDS
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิด
ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ
2. แบบเก็บข้อมูลของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 ส่วน
ส่วนที่ 1 ข้อมูลสำหรับการตรวจสอบประวัติการกระทำผิดซ้ำด้วยระบบ CDS
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิด
ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- ดำเนินการคัดเลือกสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ ที่มีผู้พันการคุมความประพฤติในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งได้จำนวนสำนักงานคุมประพฤติที่เข้าเกณฑ์ จำนวน 97 แห่ง จากจำนวนสำนักงานคุมประพฤติทั้งหมด 102 แห่ง
- กำหนดจำนวนตัวอย่างที่จะเก็บจากสำนักงานคุมประพฤติกุ่มเป้าหมาย ตามสัดส่วนของผู้พันการคุมความประพฤติและผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ ในแต่ละสำนักงาน
- กำหนดให้สำนักงานคุมประพฤติต่างๆ สุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้
  1. นำสมุดทะเบียนรับคดีควบคุมและสอดส่อง และคดีฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 มาคัดเลือกเฉพาะคดีที่พันการคุมความประพฤติด้วยดี และคดีที่ผ่านการฟื้นฟูฯ โดยผลการฟื้นฟูเป็นที่น่าพอใจ ในปีงบประมาณ 2550
  2. จัดทำบัญชีผู้ถูกคุมฯ และผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ ที่คัดเลือกมาดังกล่าว และเรียงหมายเลขทะเบียนไว้ตามลำดับ ที่กำหนดไว้ให้เท่ากับจำนวนของสำนวนคดีที่กำหนดให้แต่ละสำนักงานจัดเก็บซึ่งจะไม่เท่ากันเพราะขึ้นอยู่กับจำนวนคดีที่พันการคุมความประพฤติของแต่ละสำนักงาน
  - 3 นำเลขทะเบียนสอดส่องและฟื้นฟูฯ ที่กำหนดใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในข้อ 3.2 ไปค้นหาสำนวนหากไม่พบสำนวนให้ใช้สำนวนที่มีเลขทะเบียนถัดไปแทน (ซึ่งมีคุณลักษณะตามข้อ 3.1 ด้วย)
- การดำเนินการเก็บข้อมูล โดยสำนักงานกลุ่มเป้าหมายดำเนินการนำข้อมูลจากสำนวนสอดส่องและฟื้นฟูฯ กรอกลงในแบบเก็บข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลตอบกลับคืนมาจากทุกสำนักงานแล้ว ผู้วิจัยจะนำชื่อ ชื่อสกุล ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไปตรวจสอบประวัติการกระทำผิดด้วยระบบ CDS
- ดำเนินการลงรหัสและบันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ และ คำนวณผลการวิจัย
- ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล เขียนรายงานการวิจัย และจัดพิมพ์รายงานการวิจัยเป็นรูปเล่ม โดยสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล ในส่วนข้อมูลทั่วไป นำเสนอในรูปของตารางประกอบการพรรณนา โดยใช้อัตราส่วนร้อยละ
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้อัตราส่วนร้อยละ และใช้ไคสแควร์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลผู้พ้นการคุมความประพฤติ

2.1. ข้อมูลทั่วไปของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

2.2. ข้อมูลด้านการคุมความประพฤติ

2.3. ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิด

2.4. ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

2.5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

3.1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

3.2. ข้อมูลด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

3.3. ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิด

3.4. ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

3.5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟู

สมรรถภาพฯ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มผู้พ้นการคุมความประพฤติไปด้วยดีในปี 2550 จำนวน 1,710 ราย และผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งผลการฟื้นฟูเป็นที่น่าพอใจในปี 2550 จำนวน 492 ราย โดยทำการเก็บข้อมูลจากสำนักงานคุมประพฤติ รวม 97 แห่งทั่วประเทศ

ตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสำนักงานคุมประพฤติเป้าหมาย

สำนักงาน	ผู้พ้นการคุมความ ประพฤติ		ผู้ผ่านการฟื้นฟู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาญา	16	0.9	5	1.0
อาญากรุงเทพใต้	15	0.9	8	1.7
แขวงพระนครเหนือ	41	2.3	6	1.3
แขวงพระนครใต้	15	0.9	5	1.0
แขวงดุสิต	15	0.9	5	1.0
แขวงพระโขนง	15	0.9	8	1.7
มีนบุรี	22	1.1	5	1.0
อาญาธนบุรี	15	0.9	5	1.0
แขวงธนบุรี	27	1.6	7	1.5
แขวงตลิ่งชัน	20	1.1	5	1.0
อยุธยา	18	1.1	5	1.0
ปทุมธานี	18	1.1	5	1.0
นนทบุรี	0	0	0	0
สระบุรี	15	0.9	5	1.0
ลพบุรี	16	0.9	5	1.0
ชัยนาท	15	0.9	5	1.0
สิงห์บุรี	15	0.9	4	0.9
อ่างทอง	15	0.9	5	1.0
ฉะเชิงเทรา	15	0.9	5	1.0
ปราจีนบุรี	16	0.9	5	1.0
กบินทร์บุรี	15	0.9	5	1.0
สระแก้ว	15	0.9	5	1.0
นครนายก	15	0.9	5	1.0
สมุทรปราการ	27	1.6	5	1.0
นครปฐม	17	1.0	6	1.3
กาญจนบุรี	15	0.9	6	1.3
ราชบุรี	16	0.9	5	1.0
สุพรรณบุรี	15	0.9	4	0.9

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

สำนักงาน	ผู้พ้นการคุมความประพฤติ		ผู้ผ่านการฟื้นฟู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพชรบุรี	15	0.9	5	1.0
ประจวบคีรีขันธ์	15	0.9	5	1.0
สมุทรสงคราม	15	0.9	5	1.0
สมุทรสาคร	15	0.9	5	1.0
สุราษฎร์ธานี	19	1.1	5	1.0
สมุย	14	0.8	0	0
ชุมพร	15	0.9	5	1.0
หลังสวน	15	0.9	5	1.0
นครศรีธรรมราช	18	1.1	5	1.0
ทุ่งสง	15	0.9	5	1.0
พัทลุง	13	0.7	5	1.0
ภูเก็ต	15	0.9	5	1.0
ระนอง	15	0.9	5	1.0
พังงา	15	0.9	5	1.0
กระบี่	16	0.9	5	1.0
ตรัง	15	0.9	5	1.0
สงขลา	27	1.6	5	1.0
สตูล	15	0.9	5	1.0
ปัตตานี	15	0.9	5	1.0
ยะลา	15	0.9	5	1.0
นราธิวาส	15	0.9	5	1.0
ชลบุรี	29	1.7	14	3.0
จันทบุรี	17	1.0	5	1.0
ระยอง	17	1.0	5	1.0
ตราด	15	0.9	5	1.0
อุดรธานี	14	0.8	5	1.0
หนองคาย	15	0.9	5	1.0
บึงกาฬ	15	0.9	6	1.3
เลย	18	1.1	5	1.0
หนองบัวลำภู	15	0.9	5	1.0
สกลนคร	17	1.0	5	1.0
มุกดาหาร	15	0.9	5	1.0
นครพนม	15	0.9	5	1.0
ขอนแก่น	27	1.6	5	1.0
ร้อยเอ็ด	18	1.1	5	1.0

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

สำนักงาน	ผู้พ้นการคุมความประพฤติ		ผู้ผ่านการฟื้นฟู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มหาสารคาม	21	1.1	5	1.0
กาฬสินธุ์	18	1.1	5	1.0
อุบลราชธานี	23	1.2	5	1.0
อำนาจเจริญ	15	0.9	5	1.0
ศรีสะเกษ	18	1.1	5	1.0
ยโสธร	17	1.0	5	1.0
นครราชสีมา	66	3.9	5	1.0
สกลนคร	13	0.7	4	0.9
บึงกาฬ	15	0.9	5	1.0
สุรินทร์	23	1.2	5	1.0
บุรีรัมย์	28	1.6	5	1.0
ชัยภูมิ	28	1.6	5	1.0
ภูเขียว	6	0.3	5	1.0
เชียงใหม่	21	1.1	5	1.0
ผัง	15	0.9	0	0
แม่ฮ่องสอน	15	0.9	5	1.0
ลำปาง	33	1.9	5	1.0
ลำพูน	15	0.9	5	1.0
เชียงราย	18	1.1	13	2.8
น่าน	15	0.9	5	1.0
พะเยา	15	0.9	5	1.0
แพร่	23	1.2	5	1.0
พิษณุโลก	15	0.9	5	1.0
ตาก	15	0.9	5	1.0
แม่สอด	15	0.9	5	1.0
สุโขทัย	17	1.0	7	1.5
สวรรคโลก	15	0.9	5	1.0
เพชรบูรณ์	16	0.9	4	0.9
หล่มสัก	15	0.9	0	0
อุดรดิตถ์	15	0.9	5	1.0
นครสวรรค์	21	1.1	5	1.0
กำแพงเพชร	17	1.0	5	1.0
พิจิตร	15	0.9	5	1.0
อุทัยธานี	15	0.9	5	1.0
รวม	1,710	100.0	492	100.0

ส่วนที่ 2 ข้อมูลผู้พ้นการคุมความประพฤติ

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

จากตารางที่ 4-2 ข้อมูลทั่วไปของผู้พ้นการคุมความประพฤติจำนวน 1,710 ราย ผู้พ้นการคุมความประพฤติส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 1,567 คน คิดเป็นร้อยละ 91.64 เพศหญิง จำนวน 143 คน ร้อยละ 8.36 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี จำนวน 624 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมาเป็นผู้มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 และน้อยที่สุดเป็นผู้มีอายุสูงกว่า 50 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ผู้พ้นการคุมความประพฤติส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับการรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษและรับการคุมประพฤติ จำนวน 749 คน หรือร้อยละ 43.8 รองลงมาเป็นเด็กหรือเยาวชนที่ศาลสั่งให้คุมความประพฤติ จำนวน 477 คน หรือร้อยละ 27.9 และเป็นผู้พ้นการพักการลงโทษ จำนวน 190 คน หรือร้อยละ 11.1 เป็นผู้พ้นการลดวันต้องโทษ จำนวน 294 คน หรือร้อยละ 17.2

ตารางที่ 4-2 ข้อมูลทั่วไปของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	1,567	91.64
หญิง	143	8.36
รวม	1,710	100.0
ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 18 ปี	167	9.8
18 – 25 ปี	624	36.5
26 – 30 ปี	232	13.6
31 – 40 ปี	311	18.2
41 – 50 ปี	209	12.2
สูงกว่า 50 ปี	102	6
ไม่ระบุ	65	3.8
รวม	1,710	100.0
ประเภทของผู้พ้นการคุมความประพฤติ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้พ้นการคุมความประพฤติผู้ใหญ่	749	43.8
ผู้พ้นการคุมความประพฤติเด็กและเยาวชน	477	27.9
ผู้พ้นการพักการลงโทษ	190	11.1
ผู้พ้นการลดวันต้องโทษ	294	17.2
รวม	1,710	100.0

2.2 ข้อมูลด้านการคุมความประพฤติ

1. การผ่านการสืบเสาะ พบว่าผู้พ้นคุมความประพฤติ จากจำนวน 1,710 ราย ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการสืบเสาะ มีจำนวน 861 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 50.4 ซึ่งใกล้เคียงกับผู้พ้นคุมความประพฤติที่เคยผ่านการการสืบเสาะในคดีนี้ ซึ่งมีจำนวน 808 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 47.3 ส่วนผู้ที่เคยผ่านการสืบเสาะก่อนหน้าคดีนี้ มีจำนวน 19 ราย หรือร้อยละ 1.1 ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะของพนักงานคุมประพฤติในการสืบเสาะ ในช่วงการสืบเสาะและพินิจพนักงานคุมประพฤติให้ความเห็นว่า ให้คุมความประพฤติผู้กระทำผิด จำนวน 650 ราย คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาคือ สรุปรุข้อเท็จจริงเสนอศาล จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.8 และเสนอว่าการคุมความประพฤติไม่เหมาะสม จำนวน 25 ราย หรือร้อยละ 3.1

3. จำนวนปีที่รายงานตัวตามเงื่อนไข ข้อมูลของผู้พ้นคุมความประพฤติเกี่ยวกับจำนวนปีที่รายงานตัวตามเงื่อนไข พบว่า ส่วนใหญ่แล้วจำนวนปีที่รายงานตัวตามเงื่อนไข 1 ปี มีจำนวนมากที่สุดถึง 1,167 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.9 รองลงมา คือ จำนวน 2 ปี 113 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.7 และส่วนที่น้อยที่สุดคือ จำนวนปีที่รายงานตัวตามเงื่อนไขมากกว่า 4 ปีขึ้นไป เป็นจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.5

4. จำนวนครั้งที่ต้องรายงานตัวตามเงื่อนไข จำนวนครั้งที่ต้องรายงานตัวตามเงื่อนไข ส่วนใหญ่จะถูกกำหนดให้รายงานตัว 4 ครั้ง เป็นจำนวน 801 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.3 รองลงมา มีการกำหนดจำนวนครั้งที่รายงานตัวตามเงื่อนไขมากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป เป็นจำนวน 288 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.4

5. จำนวนครั้งที่รับรายงานตัว จากข้อมูลที่รวบรวมได้ พบว่า ส่วนใหญ่ พนักงานคุมประพฤติ มีการรับรายงานตัวจากผู้พ้นคุมความประพฤติ 4 ครั้ง จำนวน 804 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา มีการรับรายงานตัวมากกว่า 5 ครั้ง จำนวน 332 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.5

6. เงื่อนไขที่ศาลสั่งเพิ่มเติม พบว่าผู้พ้นคุมความประพฤติ ถูกคุมประพฤติโดยมีเงื่อนไขที่ศาลสั่งเพิ่มเติมจำนวน 1,201 ราย คิดเป็นร้อยละ 72 และไม่มีเงื่อนไขเพิ่มเติม จำนวน 467 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.0

7. การออกสอดส่องของพนักงานคุมประพฤติ จำนวนครั้งที่พนักงานคุมประพฤติออกสอดส่องพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 94.0 พนักงานคุมประพฤติออกสอดส่อง 1 ครั้ง และร้อยละ 4.1 มีการออกสอดส่องเพียง 2 ครั้ง

8. การออกสอดส่องของอาสาสมัครคุมประพฤติ ผู้พ้นคุมความประพฤติส่วนใหญ่ไม่มีอาสาสมัครคุมประพฤติออกสอดส่อง ในระหว่างการคุมประพฤติ โดยมีจำนวน 1,443 ราย คิดเป็นร้อยละ 87 มีเพียง 215 ราย หรือร้อยละ 13 ที่มีอาสาสมัครคุมประพฤติออกสอดส่อง และในจำนวนนี้ ส่วนใหญ่อาสาสมัครคุมประพฤติออกสอดส่องจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 38.1 และออกสอดส่องมากกว่า 4 ครั้ง จำนวน 30 ราย หรือร้อยละ 14.4

9. การเข้าร่วมกิจกรรม พบว่าผู้พ้นคุมความประพฤติส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 76.2 ส่วนที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมมีจำนวน 401 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.8 และการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ถูกคุมความประพฤติ พบว่า ผู้ถูกคุมความประพฤติเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 1 กิจกรรมมากที่สุด คือ 653 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 50.3 รองลงมาคือการเข้าร่วมกิจกรรมบริการสังคม จำนวน 310 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.9

10. **การได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์** พบว่าส่วนใหญ่ผู้ถูกคุมความประพฤติไม่เคยได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์ มีจำนวน 1,451 ราย โดยคิดเป็นร้อยละ 85.5 ส่วนผู้ถูกคุมความประพฤติที่เคยได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์มีเพียง 246 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.5

11. **กิจกรรมที่เคยได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์** ข้อมูลจากผู้ถูกคุมความประพฤติที่เคยได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์ ส่วนใหญ่ได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์มากกว่า 1 กิจกรรม จำนวน 90 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมาได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์ค่าพาหนะ จำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.5 และมีเพียง 1 รายที่ได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์ด้านการประกันตัวในระหว่างสืบเสาะ คิดเป็นร้อยละ 0.4

12. **การให้ความร่วมมือกับพนักงานคุมประพฤติของผู้พ้นคุมความประพฤติ** การวิจัยนี้กำหนดไว้ว่า หากผู้ถูกคุมความประพฤตินำรายงานตัวและเข้าร่วมกิจกรรมสม่ำเสมอ และไม่ต้องมีหนังสือเตือนในระหว่างการคุมความประพฤติ จะหมายถึง ให้ความร่วมมือดี หากผู้ถูกคุมความประพฤตินำรายงานตัวและเข้าร่วมกิจกรรมแต่ต้องมีหนังสือเตือนไม่เกิน 2 ครั้ง ในระหว่างการคุมความประพฤติ จะหมายถึง ให้ความร่วมมือปานกลาง หากผู้ถูกคุมความประพฤตินำรายงานตัวและเข้าร่วมกิจกรรมไม่สม่ำเสมอ และต้องมีหนังสือเตือนเกิน 2 ครั้ง ในระหว่างการคุมความประพฤติ จะหมายถึง ให้ความร่วมมือน้อย ผลการวิเคราะห์ พบว่าส่วนใหญ่ผู้พ้นคุมความประพฤติให้ความร่วมมือดี จำนวน 1,310 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 รองลงมาคือ ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ให้ความร่วมมือปานกลาง จำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 และผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีการให้ความร่วมมือกับพนักงานคุมประพฤติ น้อยมีเพียง 49 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

ตารางที่ 4-3 ข้อมูลด้านการคุมความประพฤติ

การผ่านการสืบเสาะ	จำนวน	ร้อยละ
เคยผ่านการสืบเสาะในคดีนี้	808	47.3
เคยผ่านการสืบเสาะก่อนหน้าคดีนี้	19	1.1
ไม่เคย	861	50.4
ไม่ระบุ	22	1.2
รวม	1,710	100.0
ข้อเสนอแนะของพนักงานคุมประพฤติในการสืบเสาะและพินิจ	จำนวน	ร้อยละ
เสนอว่าการคุมความประพฤติไม่เหมาะสม	25	3.1
เสนอให้คุมความประพฤติ	650	80.0
เสนอให้รอกการลงโทษ	11	1.3
สรุปข้อเท็จจริง	30	3.8
อื่นๆ	96	11.8
รวม	812	100.0
จำนวนปีที่รายงานตัวตามเงื่อนไข	จำนวน	ร้อยละ
1 ปี	1,167	89.9
2 ปี	113	8.7
3 ปี	6	0.5
4 ปี	7	0.5
มากกว่า 4 ปี	5	0.5
รวม	1,298	100.0
จำนวนครั้งที่ต้องรายงานตัวตามเงื่อนไข	จำนวน	ร้อยละ
1 ครั้ง	75	4.8
2 ครั้ง	70	4.5
3 ครั้ง	278	17.8
4 ครั้ง	801	51.3
5 ครั้ง	50	3.2
มากกว่า 5 ครั้ง	288	18.4
รวม	1,562	100.0
จำนวนครั้งที่รับรายงานตัว	จำนวน	ร้อยละ
1 ครั้ง	40	2.5
2 ครั้ง	96	6.0
3 ครั้ง	249	15.5
4 ครั้ง	804	50.0
5 ครั้ง	88	5.5
มากกว่า 5 ครั้ง	332	20.5
รวม	1,609	100.0

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

เงื่อนไขที่ศาลสั่งเพิ่มเติม	จำนวน	ร้อยละ
มีเงื่อนไข	1,201	72.0
ไม่มีเงื่อนไข	467	28.0
รวม	1,668	100.0
จำนวนครั้งที่พนักงานคุมประพฤติออกสอดส่อง	จำนวน	ร้อยละ
1 ครั้ง	549	94.0
2 ครั้ง	24	4.1
3 ครั้ง	3	0.5
4 ครั้ง	7	1.2
มากกว่า 4 ครั้ง	1	0.2
รวม	584	100.0
การสอดส่องโดยอาสาสมัครคุมประพฤติ	จำนวน	ร้อยละ
มี	215	13.0
ไม่มี	1,443	87.0
รวม	1,658	100.0
จำนวนครั้งที่อาสาสมัครคุมประพฤติออกสอดส่อง	จำนวน	ร้อยละ
1 ครั้ง	80	38.1
2 ครั้ง	43	20.5
3 ครั้ง	40	19.0
4 ครั้ง	17	8.0
มากกว่า 4 ครั้ง	30	14.4
รวม	210	100.0
การเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
เคยเข้าร่วมกิจกรรม	1,281	76.2
ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม	401	23.8
รวม	1,682	100.0
การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ถูกคุมความประพฤติ	จำนวน	ร้อยละ
การทำงานบริการสังคม	310	23.9
การอบรมธรรมะ	59	4.5
การอบรมความรู้เกี่ยวกับงานคุมประพฤติ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด	51	3.9
การเข้าค่ายกิจกรรม	14	1.1
การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม	10	0.8
การอบรมความรู้อื่นๆ	67	5.2
กิจกรรมอื่นๆ	134	10.3
เข้าร่วมมากกว่า 1 กิจกรรม	653	50.3
รวม	1,298	100.0

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

การได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์	246	14.5
ไม่เคยได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์	1,451	85.5
รวม	1,697	100.0
กิจกรรมที่เคยได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการศึกษา	8	3.3
ด้านอาชีพ	15	6.1
ค่าอาหาร	46	18.9
ค่าพาหนะ	72	29.5
การประกันตัวในระหว่างสืบเสาะ	1	0.4
การบำบัด	5	2
กิจกรรมอื่นๆ	7	2.9
ได้รับการสงเคราะห์มากกว่า 1 กิจกรรม	90	36.9
รวม	244	100.0
การให้ความร่วมมือกับพนักงานคุมประพฤติ	จำนวน	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือดี	1,310	78.0
ให้ความร่วมมือปานกลาง	321	19.1
ให้ความร่วมมือน้อย	49	2.9
รวม	1,710	100.0

2.3. ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

1. **ประวัติการถูกคุมความประพฤติในคดีก่อน** พบว่า ผู้พ้นคุมความประพฤติส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการคุมความประพฤติมาก่อน จำนวน 1,587 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.2 และ ผู้พ้นคุมความประพฤติที่เคยผ่านการคุมประพฤติในคดีก่อน มีจำนวน 98 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.8

2. **ฐานความผิดในคดีก่อน** พบว่า ผู้พ้นคุมความประพฤติส่วนใหญ่มีการกระทำผิดในคดีก่อนในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมากที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาคือ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7

3. **ประวัติการกระทำความผิด** พบว่า ผู้พ้นคุมความประพฤติส่วนใหญ่ไม่มีประวัติการกระทำความผิด จำนวน 1,471 ราย คิดเป็นร้อยละ 86 และจำนวน 218 ราย พบว่าเคยมีประวัติการกระทำความผิด โดยคิดเป็นร้อยละ 12.7

4. **ฐานความผิดในคดีนี้** ผู้พ้นคุมความประพฤติส่วนใหญ่มีฐานความผิดในคดีนี้ คือ การกระทำความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษมากที่สุด จำนวน 449 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมาเป็นความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. จราจรทางบก จำนวน 369 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีฐานความผิดในคดีนี้มากกว่า 1 ฐานความผิด มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6

ตารางที่ 4-4 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

ประวัติการถูกคุมความประพฤติในคดีก่อน	จำนวน	ร้อยละ
เคยผ่านการคุมประพฤติในคดีก่อน	98	5.8
ไม่เคยผ่านการคุมประพฤติ	1,587	94.2
รวม	1,685	100.0
ฐานความผิดในคดีก่อน	จำนวน	ร้อยละ
ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	1	1.0
ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร	4	3.9
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	5	4.9
ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย	13	12.7
ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ	1	1.0
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	16	15.7
ความผิดฐานบุกรุก	4	3.9
ความผิดฐานขับรถประมาท	4	3.9
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ	28	27.5
ความผิดตาม พ.ร.บ. สारระเหย	3	2.9
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. อาวุธปืน	6	5.9
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ป่าไม้/ป่าสงวน	1	1.0
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. จราจรทางบก	7	6.9
อื่นๆ	4	3.9
มากกว่า 1 ฐานความผิด	5	5.0
รวม	102	100.0

ตารางที่ 4-4 (ต่อ)

ประวัติการกระทำผิด	จำนวน	ร้อยละ
มีประวัติการกระทำผิด	218	12.7
ไม่มีประวัติการกระทำผิด	1,471	86.0
ไม่ระบุ	21	1.2
รวม	1,710	100.0
ฐานความผิดในคดีนี้	จำนวน	ร้อยละ
ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	8	0.5
ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร	4	0.2
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	60	3.5
ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย	190	11.2
ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ	11	0.6
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	245	14.4
ความผิดฐานบุกรุก	27	1.6
ความผิดฐานขับรถประมาท	89	5.2
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ	449	26.4
ความผิดตาม พ.ร.บ. สारระเหย	21	1.2
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. การพนัน	13	0.8
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. อาวุธปืน	97	5.7
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ป่าไม้/ป่าสงวน	24	1.4
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. จราจรทางบก	369	21.7
อื่นๆ	63	3.7
มากกว่า 1 ฐานความผิด	28	1.6
รวม	1,698	100.0

2.4. ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

1. **การกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ** ผู้พ้นการคุมความประพฤติส่วนใหญ่ไม่มีการกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ โดยมีจำนวน 1,455 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.1 และมีผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีการกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติไปแล้ว จำนวน 255 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.9

2. **จำนวนการกระทำผิดซ้ำ** จำนวนครั้งที่มีการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ พบว่าส่วนใหญ่มีการกระทำผิดซ้ำ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75.3 รองลงมาคือมีการกระทำผิดซ้ำ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18 กระทำผิดซ้ำ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.1 และ ผู้พ้นการคุมความประพฤติมีการกระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.6

3. **ฐานความผิดที่กระทำผิดซ้ำ** พบว่าผู้พ้นการคุมความประพฤติที่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ ส่วนใหญ่กระทำความผิดซ้ำในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมากที่สุด ร้อยละ 47.5 รองลงมาเป็นการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดต่อชีวิตและร่างกาย ร้อยละ 8.9 ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ร้อยละ 7.4 และกระทำความผิดในฐานความผิดที่มากกว่า 1 ฐานความผิด ร้อยละ 9.4

4. **การกระทำผิดซ้ำในคดีเดิม** ผู้พ้นการคุมความประพฤติส่วนใหญ่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำในคดีใหม่ คิดเป็นร้อยละ 54.4 ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำในคดีเดิม คิดเป็นร้อยละ 39.9 และกระทำความผิดซ้ำในคดีเดิมและคดีใหม่ คิดเป็นร้อยละ 5.7

5. **ผลคดีในการกระทำผิดซ้ำ** ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีในคดีที่กระทำผิดซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 57.7 และรอการลงโทษโดยมีเงื่อนไขคุมความประพฤติ คิดเป็นร้อยละ 4.7

6. **ระยะเวลาที่กระทำความผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ** ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ ส่วนใหญ่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำภายหลังพ้นจากการคุมความประพฤติเป็นเวลา 1-2 ปี ร้อยละ 34.9 รองลงมา คือ หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำในเวลา 2-3 ปีภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ คิดเป็นร้อยละ 24 และส่วนน้อยเป็นผู้พ้นการคุมความประพฤติที่กลับไปกระทำความผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติในเวลามากกว่า 3 ปีขึ้นไป ร้อยละ 3.5

ตารางที่ 4-5 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

การกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ	จำนวน	ร้อยละ
มีการกระทำผิดซ้ำ	255	14.9
ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	1,455	85.1
รวม	1710	100.0
จำนวนการกระทำผิดซ้ำ	จำนวน	ร้อยละ
มีการกระทำผิดซ้ำ 1 ครั้ง	192	75.3
มีการกระทำผิดซ้ำ 2 ครั้ง	46	18.0
มีการกระทำผิดซ้ำ 3 ครั้ง	13	5.1
มีการกระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไป	4	1.6
รวม	255	100.0

ตารางที่ 4-5 (ต่อ)

ฐานความผิดที่กระทำผิดซ้ำ	จำนวน	ร้อยละ
ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	1	0.4
ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร	2	0.8
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	3	1.2
ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย	23	8.9
ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ	2	0.8
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	19	7.4
ความผิดฐานบุกรุก	6	2.3
ความผิดฐานขับรถประมาท	7	2.7
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ	122	47.5
ความผิดตาม พ.ร.บ. สาระระเหย	1	0.4
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. การพนัน	15	5.8
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. อาวุธปืน	5	1.9
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ป่าไม้/ป่าสงวน	-	-
ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. จราจรทางบก	5	1.9
อื่นๆ	22	8.6
มากกว่า 1 ฐานความผิด	24	9.4
รวม	257	100.0
การกระทำผิดซ้ำในคดีเดิม	จำนวน	ร้อยละ
การกระทำผิดซ้ำในคดีเดิม	99	39.9
การกระทำผิดซ้ำในคดีใหม่	135	54.4
กระทำผิดซ้ำในคดีเดิมและคดีใหม่	14	5.7
รวม	248	100.0
ผลคดีในการกระทำผิดซ้ำ	จำนวน	ร้อยละ
รอการลงโทษ/รอการกำหนดโทษ	2	0.7
รอการลงโทษโดยมีเงื่อนไขคุมความประพฤติ	13	4.7
ปรับ	1	0.4
จำคุก	13	4.7
อยู่ระหว่างพิจารณาคดี	161	57.7
อื่นๆ	63	22.5
มีผลคดีมากกว่า 1 ผลคดี	26	9.3
รวม	279	100.0

ตารางที่ 4-5 (ต่อ)

ระยะเวลาที่การกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 6 เดือน	49	19
6 เดือน – 1 ปี	48	18.6
1 – 2 ปี	90	34.9
2 – 3 ปี	62	24
มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	9	3.5
รวม	258	100.0

2.5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

ในส่วนต่อไปนี้เป็นวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่อาจมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ อายุ ประเภทของผู้พ้นการคุมความประพฤติ ฐานความผิด การผ่านการสืบเสาะและพินิจ ข้อเสนอของพนักงานคุมประพฤติในรายงานการสืบเสาะ การเข้าร่วมกิจกรรมที่สำนักงานคุมประพฤติจัดขึ้นในระหว่างการคุมความประพฤติ จำนวนครั้งที่ต้องรายงานตัว เงื่อนไขที่ศาลสั่งเพิ่มเติม การให้ความร่วมมือในระหว่างการคุมความประพฤติ และประวัติการกระทำผิด

2.5.1. ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ

จากตารางที่ 4-6 เมื่อนำช่วงอายุของผู้พ้นการคุมความผิดมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ ผลจากการวิเคราะห์พบว่า การกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความผิดมีความสัมพันธ์กับอายุขณะถูกคุมความผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้กระทำผิดที่มีอายุน้อยจะมีโอกาสกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้กระทำผิดที่มีอายุมาก โดยผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี กระทำผิดซ้ำร้อยละ 16.8 และผู้ที่มีอายุ 18-25 ปี กระทำผิดซ้ำร้อยละ 20.2 ในขณะที่ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี กระทำผิดซ้ำร้อยละ 3.9

ตารางที่ 4-6 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ

ช่วงอายุ	การกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
น้อยกว่า 18 ปี	139 (83.2%)	28 (16.8%)	167 (100.0%)
18-25 ปี	498 (79.8%)	126 (20.2%)	624 (100.0%)
26-30 ปี	199 (85.8%)	33 (14.2%)	232 (100.0%)
31-40 ปี	278 (89.4%)	33 (10.6%)	311 (100.0%)
41-50 ปี	193 (92.3%)	16 (7.7%)	209 (100.0%)
สูงกว่า 50 ปี	98 (96.1%)	4 (3.9%)	102 (100.0%)
รวม	1,405	240	1,645

$$\chi^2 = 37.71 \quad df = 5 \quad P = 0.000 \quad (P < 0.05)$$

2.5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของผู้พันการคุมความประพฤติกับการกระทำผิดซ้ำ ภายหลังการคุมความประพฤติ

จากตารางที่ 4-7 เมื่อนำประเภทของผู้พันการคุมความประพฤติมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ ผลจากการวิเคราะห์พบว่า การกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติมีความสัมพันธ์กับประเภทของผู้พันการคุมความประพฤติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้พันการคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นผู้กระทำผิดที่รอการลงโทษโดยมีเงื่อนไขการคุมความประพฤติ มีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำร้อยละ 10.0 ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ได้แก่ ผู้พันการคุมความประพฤติเด็กและเยาวชน ผู้พันการพักการลงโทษ และผู้พันการลดวันต้องโทษ ซึ่งกระทำผิดซ้ำร้อยละ 18 ขึ้นไป

ตารางที่ 4-7 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของผู้พันการคุมความประพฤติกับการกระทำผิดซ้ำ ภายหลังการคุมความประพฤติ

ประเภทของผู้พันการคุมความประพฤติ	การกระทำผิดซ้ำภายหลังพันการคุมความประพฤติ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
ผู้พันการคุมความประพฤติผู้ใหญ่	673 (89.9%)	76 (10.1%)	749 (100.0%)
ผู้พันการคุมความประพฤติเด็กและเยาวชน	387 (81.1%)	90 (18.9%)	477 (100.0%)
ผู้พันการพักการลงโทษ	155 (81.6%)	35 (18.4%)	190 (100.0%)
ผู้พันการลดวันต้องโทษ	240 (81.6%)	54 (18.4%)	294 (100.0%)
รวม	1455	255	1,710

$$\chi^2 = 23.897 \quad df = 3 \quad P = 0.000 \quad (P < 0.05)$$

2.5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างฐานความผิดกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ

จากตารางที่ 4-8 เมื่อนำฐานความผิดในคดีที่ถูกคุมความประพฤติมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้พันการคุมความประพฤติ โดยการจัดกลุ่มฐานความผิดใหม่ แบ่งเป็นฐานความผิดต่อชีวิตและร่างกาย ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ฐานความผิดเกี่ยวกับพ.ร.บ.จราจรทางบก ฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและสารระเหย ซึ่งเป็นฐานความผิดที่มีจำนวนมากใน 4 อันดับแรก และจัดกลุ่มฐานความผิดต่างๆ ที่ไม่อยู่ใน 4 กลุ่มดังกล่าว เป็นฐานความผิดอื่นๆ ผลจากการวิเคราะห์พบว่า การกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติมีความสัมพันธ์กับฐานความผิดขณะถูกคุมความประพฤติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้พันการคุมความประพฤติที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและสารระเหย มีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ ร้อยละ 20.6 ซึ่งสูงกว่าฐานความผิดอื่น และผู้พันการคุมความประพฤติในฐานความผิดเกี่ยวกับพ.ร.บ.จราจรทางบกมีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 9.6

ตารางที่ 4-8 ความสัมพันธ์ระหว่างฐานความผิดกับการกระทำผิดซ้ำภายหลัง
การคุมความประพฤติ

ฐานความผิดในคดีนี้	การกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความ ประพฤติ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
ฐานความผิดต่อชีวิตและร่างกาย	166 (87.4%)	24 (12.6%)	190 (100.0%)
ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	199 (81.2%)	46 (18.8%)	245 (100.0%)
ฐานความผิดเกี่ยวกับพ.ร.บ. จราจรทางบก	414 (90.4%)	44 (9.6%)	458 (100.0%)
ฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้ โทษและสารระเหย	373 (79.4%)	97 (20.6%)	470 (100.0%)
ฐานความผิดอื่นๆ	303 (87.3%)	44 (12.7%)	347 (100.0%)
รวม	1,455	255	1,710

$$\chi^2 = 27.328 \quad df = 4 \quad P = 0.000 \quad (P < 0.05)$$

2.5.4. ความสัมพันธ์ระหว่างการผ่านการสืบเสาะและพินิจกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการ
คุมความประพฤติ

จากตารางที่ 4-9 เมื่อนำปัจจัยด้านการผ่านการสืบเสาะและพินิจมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์
ระหว่างการเคยผ่านการสืบเสาะและพินิจ กับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ ผลจาก
การวิเคราะห์พบว่า ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจนั้น มีสัดส่วนการกระทำ
ผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติคิดเป็นร้อยละ 16.8 และไม่กระทำผิดซ้ำร้อยละ 83.2 ในขณะที่ผู้
พ้นการคุมความประพฤติที่ไม่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจ มีการทวนกลับไปกระทำผิดซ้ำภายหลังการ
คุมความประพฤติที่ร้อยละ 13.1 และไม่กระทำผิดซ้ำร้อยละ 86.9 และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์
ด้วยค่า Pearson Chi-Square พบว่า การผ่านการสืบเสาะและพินิจมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ
ภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เคย
ผ่านการสืบเสาะและพินิจนั้น มีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติสูงกว่าผู้ที่ไม่เคย
ผ่านการสืบเสาะและพินิจ

ตารางที่ 4-9 ความสัมพันธ์ระหว่างการผ่านการสืบเสาะและพินิจกับการกระทำผิดซ้ำ
ภายหลังการคุมความประพฤติ

การผ่านการสืบเสาะและ พินิจ	การกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
เคยผ่าน	688 (83.2%)	139 (16.8%)	827 (100.0%)
ไม่เคยผ่าน	748 (86.9%)	113 (13.1%)	861 (100.0%)
รวม	1,436	252	1,688

$$\chi^2 = 4.506 \quad df = 1 \quad P = 0.034 \quad (P < 0.05)$$

2.5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อเสนอของพนักงานคุมประพฤติกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ

จากตารางที่ 4-10 เมื่อนำปัจจัยด้านข้อเสนอของพนักงานคุมประพฤตินามาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่พนักงานคุมประพฤตินี้มีความเห็นเสนอต่อศาลว่าการคุมความประพฤติไม่เหมาะสม มีการทวนกลับไปกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติที่ร้อยละ 8 และไม่กระทำผิดซ้ำร้อยละ 92 ในขณะที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่พนักงานคุมประพฤตินี้เสนอให้รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษโดยมีเงื่อนไขเพื่อคุมประพฤตินั้น มีการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติคิดเป็นร้อยละ 15.4 และไม่กระทำผิดซ้ำร้อยละ 84.6 อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า Pearson Chi-Square พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าว ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4-10 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อเสนอของพนักงานคุมประพฤติกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ

ข้อเสนอของพนักงานคุมประพฤติ	การกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
เสนอว่าการคุมความประพฤติไม่เหมาะสม	23 (92%)	2 (8%)	25 (100.0%)
เสนอให้รอกการลงโทษหรือมีเงื่อนไขเพื่อคุมประพฤติ	561 (84.6%)	102 (15.4%)	663 (100.0%)
รวม	584	104	688

$$\chi^2 = 1.024 \quad df = 1 \quad P = 0.312 \quad (P > 0.05)$$

2.5.6. ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมกับการกระทำผิดซ้ำ

จากตารางที่ 4-11 เมื่อนำปัจจัยด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ถูกคุมประพฤตินามาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมนั้น มีการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติคิดเป็นร้อยละ 14.4 และไม่กระทำผิดซ้ำร้อยละ 85.6 ในขณะที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม มีการทวนกลับไปกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติที่ร้อยละ 16.7 และไม่กระทำผิดซ้ำร้อยละ 83.3 และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า Pearson Chi-Square พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าว ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4-11 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ

การเข้าร่วมกิจกรรม	การกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
เคยเข้าร่วมกิจกรรม	1,097 (85.6%)	184 (14.4%)	1,281 (100.0%)
ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม	334 (83.3%)	67 (16.7%)	401 (100.0%)
รวม	1,431	251	1,682

$$\chi^2 = 1.322 \quad df = 1 \quad P = 0.25 \quad (P > 0.05)$$

2.5.7. ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งที่ต้องรายงานตัวกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ

จากตารางที่ 4-12 เมื่อนำปัจจัยด้านจำนวนครั้งที่ศาลกำหนดให้ต้องรายงานตัวมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ต้องรายงานตัวจำนวน 1 ครั้ง มีการกระทำผิดซ้ำน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 10.7 และผู้ที่ต้องรายงานตัว 2 ครั้ง มีการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติคิดเป็นร้อยละ 22.9 และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า Pearson Chi-Square พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4-12 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งที่ต้องรายงานตัวกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ

จำนวนครั้งที่ต้อง รายงานตัว	การกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
1 ครั้ง	67 (89.3%)	8 (10.7%)	75 (100.0%)
2 ครั้ง	54 (77.1%)	16 (22.9%)	70 (100.0%)
3 ครั้ง	233 (83.8%)	45 (16.2%)	278 (100.0%)
4 ครั้ง	687 (85.8%)	114 (14.2%)	801 (100.0%)
5 ครั้ง	40 (80.0%)	10 (20.0%)	50 (100.0%)
6 ครั้ง	94 (88.7%)	12 (11.3%)	106 (100.0%)
มากกว่า 6 ครั้ง	154 (84.6%)	28 (15.4%)	182 (100.0%)
รวม	1,329	233	1,562

$$\chi^2 = 7.323 \quad df = 6 \quad P = 0.292 \quad (P > 0.05)$$

2.5.8. ความสัมพันธ์ระหว่างเงื่อนไขที่ศาลสั่งเพิ่มเติมกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ

จากตารางที่ 4-13 เมื่อนำปัจจัยด้านเงื่อนไขที่ศาลสั่งเพิ่มเติมมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ศาลกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมนั้น มีการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติคิดเป็นร้อยละ 14 และไม่กระทำผิดซ้ำร้อยละ 86 ในขณะที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ศาลไม่กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม มีการหลบกลับไปกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติที่ร้อยละ 17.6 และไม่กระทำผิดซ้ำร้อยละ 82.4 และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า Pearson Chi-Square พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าว ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4-13 ความสัมพันธ์ระหว่างเงื่อนไขที่ศาลสั่งเพิ่มเติมกับการกระทำผิดซ้ำ
ภายหลังการคุมความประพฤติ

เงื่อนไขที่ศาลสั่งเพิ่มเติม	การกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
มีเงื่อนไข	1,033 (86%)	168 (14%)	1,201 (100.0%)
ไม่มีเงื่อนไข	385 (82.4%)	82 (17.6%)	467 (100.0%)
รวม	1,418	250	1,668

$$\chi^2 = 3.364 \quad df = 1 \quad P = 0.067 \quad (P > 0.05)$$

2.5.9. ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความร่วมมือระหว่างถูกคุมความประพฤติกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ

จากตารางที่ 4-14 เมื่อนำปัจจัยด้านการให้ความร่วมมือระหว่างถูกคุมความประพฤตินามาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ โดยกำหนดให้ผู้ให้ความร่วมมือปานกลางและน้อยอยู่ในกลุ่มให้ความร่วมมือไม่ดี และผู้ให้ความร่วมมือดี อยู่ในกลุ่มดี ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ให้ความร่วมมือในระหว่างการคุมความประพฤตินั้น มีการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติคิดเป็นร้อยละ 13.4 และไม่กระทำผิดซ้ำร้อยละ 86.6 ในขณะที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ให้ความร่วมมือไม่ดีในระหว่างการคุมความประพฤติ มีการทวนกลับไปกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติที่ร้อยละ 20.8 และไม่กระทำผิดซ้ำร้อยละ 79.2 และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า Pearson Chi-Square พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความร่วมมือและการกระทำผิดซ้ำ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยผู้ให้ความร่วมมือดีในระหว่างการคุมความประพฤติมีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำน้อยกว่าผู้ให้ความร่วมมือไม่ดี

ตารางที่ 4-14 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความร่วมมือระหว่างการคุมความประพฤติกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ

การให้ความร่วมมือระหว่างถูกคุมความประพฤติ	การกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
ร่วมมือดี	1,135 (86.6%)	175 (13.4%)	1,310 (100.0%)
ร่วมมือไม่ดี	293 (79.2%)	77 (20.8%)	370 (100.0%)
รวม	1,428	252	1,680

$$\chi^2 = 12.566 \quad df = 1 \quad P = 0.000 \quad (P < 0.05)$$

2.5.10. ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติการกระทำผิดกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติ

จากตารางที่ 4-15 เมื่อนำปัจจัยด้านประวัติการกระทำผิดของผู้พ้นคุมความประพฤติมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีประวัติการกระทำผิด มีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติคิดเป็นร้อยละ 25.2 และไม่กระทำผิดซ้ำร้อยละ 74.8 ในขณะที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ไม่มีประวัติการกระทำผิด มีการหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติที่ร้อยละ 13.4 และไม่กระทำผิดซ้ำร้อยละ 86.6 และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่า Pearson Chi-Square พบว่า ประวัติการกระทำผิดมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีประวัติการกระทำผิดนั้น มีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติสูงกว่าผู้ที่ไม่ประวัติ

**ตารางที่ 4-15 ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติการกระทำผิดกับการกระทำผิดซ้ำ
ภายหลังการคุมความประพฤติ**

ประวัติการกระทำผิด	การกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
มีประวัติการกระทำผิด	163 (74.8%)	55 (25.2%)	218 (100.0%)
ไม่มีประวัติการกระทำผิด	1,274 (86.6%)	197 (13.4%)	1,471 (100.0%)
รวม	1,437	252	1,689

$$\chi^2 = 20.957 \quad df = 1 \quad P = 0.000 \quad (P < 0.05)$$

ส่วนที่ 3 ข้อมูลผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

จากตารางที่ 4-16 ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 447 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.8 เพศหญิง จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.2 มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 18 – 25 ปี จำนวน 229 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 26 – 30 ปี จำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.2 และน้อยที่สุดคือช่วงอายุสูงกว่า 50 ปี มีจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.8

ตารางที่ 4-16 ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	447	90.8
หญิง	45	9.2
รวม	492	100.0
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 18 ปี	35	7.2
18 – 25 ปี	229	46.5
26 – 30 ปี	89	18.2
31 – 40 ปี	74	15.0
41 – 50 ปี	43	8.7
สูงกว่า 50 ปี	9	1.8
ไม่ระบุ	13	2.6
รวม	492	100.0

3.2 ข้อมูลด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

1. **ประเภทของการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในคดีนี้** ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ผ่านการฟื้นฟูด้วยโปรแกรมแบบไม่ควบคุมตัว จำนวน 249 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาคือ การควบคุมตัวแบบไม่เข้มงวด จำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.0 และการควบคุมตัวแบบเข้มงวด จำนวน 34 ราย ร้อยละ 6.9 ในกลุ่มที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัว ส่วนใหญ่จะใช้บริการฟื้นฟูด้วยโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาเป็นโปรแกรมการฟื้นฟูแบบผู้ป่วยนอก คิดเป็นร้อยละ 39.4

2. **การขยายระยะเวลาในการฟื้นฟู** ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ไม่มีการขยายระยะเวลาการฟื้นฟู จำนวน 395 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.3 มีเพียงจำนวน 89 ราย หรือร้อยละ 18.1 เท่านั้น ที่มีการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่มีการขยายระยะเวลาการฟื้นฟู ส่วนใหญ่ จะขยายระยะเวลาการฟื้นฟู เป็นเวลา 6 เดือน และมากกว่า 6 เดือน ในอัตราที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 25

3. **ประวัติการเข้ารับการฟื้นฟู** ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ไม่เคยเข้ารับการฟื้นฟูมาก่อน จำนวน 453 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.1 มีเพียงจำนวน 33 ราย หรือร้อยละ 6.7 เท่านั้นที่ผ่านการฟื้นฟูมาก่อน

4. การดูแลโดยอาสาสมัครคุมประพฤติระหว่างการฟื้นฟู ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ส่วนใหญ่ ไม่มีอาสาสมัครคุมประพฤติดูแลในระหว่างการฟื้นฟู จำนวน 425 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.4 ส่วนผู้ที่มีอาสาสมัครคุมประพฤติออกสอดส่องดูแลมีเพียง 58 ราย หรือร้อยละ 11.8

5. การเข้าร่วมกิจกรรมกับทางสำนักงาน ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ส่วนใหญ่จะเคยเข้าร่วมกิจกรรมกับทางสำนักงาน จำนวน 377 ราย คิดเป็นร้อยละ 76.6 และไม่เคยเข้าร่วม จำนวน 104 ราย หรือร้อยละ 21.2

6. กิจกรรมที่เข้าร่วมกับทางสำนักงาน ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่จะเคยเข้าร่วมกิจกรรมการทำงานบริการสังคม จำนวน 83 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.5 รองลงมา คือ การอบรมป้องกันการเสพยา จำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.4 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 1 กิจกรรม จำนวน 189 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.9

ตารางที่ 4-17 ข้อมูลด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ประเภทการฟื้นฟูสมรรถภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ควบคุมตัวแบบเข้มงวด	34	6.9
ควบคุมตัวแบบไม่เข้มงวด	109	22.2
ไม่ควบคุมตัว	249	50.6
ไม่ระบุ	100	20.3
รวม	492	100.0
รูปแบบการฟื้นฟูแบบไม่ควบคุมตัว	จำนวน	ร้อยละ
ฟื้นฟูโดยโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติ	152	46.5
ฟื้นฟูแบบผู้ป่วยใน	7	2.1
ฟื้นฟูแบบผู้ป่วยนอก	129	39.4
ฟื้นฟูร่วมกันมากกว่า 1 อย่าง	39	12.0
รวม	327	100.0
การขยายเวลาการฟื้นฟู	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ขยายเวลา	395	80.3
ขยายเวลา	89	18.1
ไม่ระบุ	8	1.6
รวม	492	100.0
ระยะเวลาที่ขยายเวลาการฟื้นฟู	จำนวน	ร้อยละ
1 เดือน	7	8.0
2 เดือน	14	15.9
3 เดือน	16	18.2
4 เดือน	3	3.4
5 เดือน	4	4.5
6 เดือน	22	25.0
มากกว่า 6 เดือน	22	25.0
รวม	88	100.0

ตารางที่ 4-17 (ต่อ)

ประวัติการเข้ารับการฟื้นฟู	จำนวน	ร้อยละ
เคยผ่านการฟื้นฟู	33	6.7
ไม่เคยผ่านการฟื้นฟู	453	92.1
ไม่ระบุ	6	1.2
รวม	492	100.0
การดูแลโดยอาสาสมัครคุมประพฤติระหว่างการฟื้นฟู	จำนวน	ร้อยละ
มี	58	11.8
ไม่มี	425	86.4
ไม่ระบุ	9	1.8
รวม	492	100.0
การเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
เคยเข้าร่วมกิจกรรม	377	76.6
ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม	104	21.2
ไม่ระบุ	11	2.2
รวม	492	100.0
กิจกรรมที่เข้าร่วม	จำนวน	ร้อยละ
การอบรมความรู้	15	3.9
การอบรมป้องกันการเสพยา	48	12.4
การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม	14	3.6
การจัดค่ายจริยธรรม	5	1.3
การบรรพชาอุปสมบท	1	0.3
การจัดค่ายยาเสพติด	3	0.8
การอบรมธรรมะ	6	1.6
การทำงานบริการสังคม	83	21.5
อื่นๆ	22	5.7
เข้าร่วมมากกว่า 1 กิจกรรม	189	48.9
รวม	386	100.0

7. การประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จากการประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟู พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูส่วนใหญ่มีพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟู ดังนี้

- ร้อยละ 62.5 มีความสามารถในการควบคุมการเสพยาเสพติดในระดับ 2 คือ สามารถควบคุมการเสพยาและการใช้เครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ได้เป็นบางครั้ง ภายใต้คำแนะนำช่วยเหลือของสมาชิกในครอบครัวหรือเจ้าหน้าที่

- ร้อยละ 73.8 ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับ 3 คือ ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี เช่น มาตามนัด ตรงต่อเวลา สนใจและใส่ใจในกิจกรรมที่เจ้าหน้าที่จัดให้เป็นต้น

- ร้อยละ 61.9 มีบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูฯ ในระดับ 2 คือ บุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ต้องได้รับการกระตุ้นจากเจ้าหน้าที่ เช่น มาเข้าร่วมกิจกรรมสายบ่อยครั้ง แต่เมื่อได้รับการกระตุ้นจากเจ้าหน้าที่แล้วมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น หรือไม่สนใจในกิจกรรมแต่เมื่อได้รับการกระตุ้นแล้วมีการเปลี่ยนแปลง

- ร้อยละ 61.3 มีสัมพันธภาพกับบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดอยู่ในระดับ 3 คือ บุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด เข้าใจหรือให้กำลังใจ หรือให้การปรึกษาได้ทุกเรื่อง

- ร้อยละ 57.5 มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความเครียดในระดับ 3 คือ จัดการกับอารมณ์และความเครียดได้อย่างเหมาะสม เช่น เมื่อมีอารมณ์โกรธก็สามารถควบคุมและแก้ไขได้ เป็นต้น

- ร้อยละ 65.3 มีความสามารถในการวางแผนและการดำเนินชีวิตประจำวันในระดับ 3 คือ สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นจริงและนำไปปฏิบัติได้

- ร้อยละ 59.8 มีความสม่ำเสมอในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับ 3 คือ เอาใจใส่ในการประกอบอาชีพ/การเรียนอย่างสม่ำเสมอ ในกรณีที่ไม่มีอาชีพ/ไม่ได้เรียน ก็มีความใส่ใจในการที่จะแสวงหาอาชีพ/การเรียน

8. ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายหลังการฟื้นฟู ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ จะมีระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอยู่ในระดับดี จำนวน 364 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.5 รองลงมา คือ พอใช้ จำนวน 121 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.7

9. ผลการประเมินพฤติกรรมภายหลังการฟื้นฟู ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่จะผ่านการประเมินพฤติกรรมภายหลังการฟื้นฟู จำนวน 479 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.0

ตารางที่ 4-18 การประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟู

ความสามารถในการควบคุมการเสพยาและสารเสพติดรวมทั้งแอลกอฮอล์	จำนวน	ร้อยละ
ระดับ 1 - ไม่สามารถควบคุม	9	1.8
ระดับ 2 - ควบคุมได้บางครั้งภายใต้คำแนะนำช่วยเหลือ	305	62.5
ระดับ 3 - สามารถควบคุมได้	174	35.7
รวม	488	100.0
ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนการฟื้นฟูฯ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับ 1 - ไม่ให้ความร่วมมือ	7	1.4
ระดับ 2 - ให้ความร่วมมือแต่ต้องได้รับการกระตุ้น	121	24.8
ระดับ 3 - ให้ความร่วมมือ	360	73.8
รวม	488	100.0
การมีส่วนร่วมของบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด	จำนวน	ร้อยละ
ระดับ 1 - ครอบครัวไม่ให้ความสำคัญกับการฟื้นฟู	25	5.1
ระดับ 2 - ให้ความสำคัญแต่ต้องได้รับการกระตุ้น	302	61.9
ระดับ 3 - ครอบครัวให้ความสำคัญกับการฟื้นฟู	161	33.0
รวม	488	100.0
สัมพันธภาพระหว่างผู้รับการฟื้นฟูฯกับบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด	จำนวน	ร้อยละ
ระดับ 1 - ไม่มีบุคคลในครอบครัวให้กำลังใจหรือให้การปรึกษา	9	1.8
ระดับ 2 - มีครอบครัวให้กำลังใจหรือให้การปรึกษาในบางเรื่อง	180	36.9
ระดับ 3 - มีครอบครัวให้กำลังใจหรือให้การปรึกษาในทุกเรื่อง	299	61.3
รวม	488	100.0
ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์และความเครียด	จำนวน	ร้อยละ
ระดับ 1 - ไม่สามารถจัดการได้อย่างเหมาะสม	1	2.0
ระดับ 2 - จัดการได้ภายใต้การช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่	206	42.3
ระดับ 3 - จัดการได้อย่างเหมาะสม	280	57.5
รวม	487	100.0
ความสามารถในการวางแผนและการดำเนินชีวิตประจำวันที่ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	จำนวน	ร้อยละ
ระดับ 1 - ไม่สามารถวางแผน	3	6.0
ระดับ 2 - สามารถวางแผนได้ภายใต้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่	166	34.1
ระดับ 3 - สามารถวางแผนได้อย่างเหมาะสม	318	65.3
รวม	487	100.0

ตารางที่ 4-18 (ต่อ)

ความสม่ำเสมอในการประกอบอาชีพ/การเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ระดับ 1 - ไม่ประกอบอาชีพ/การเรียนและไม่พยายามแสวงหา	19	3.9
ระดับ 2 - ประกอบอาชีพ/การเรียนอย่างสม่ำเสมอภายใต้การกระตุ้น	177	36.3
ระดับ 3 - ประกอบอาชีพ/การเรียนอย่างสม่ำเสมอและพยายามแสวงหา	292	59.8
รวม	488	100.0
ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ดี	364	74.5
พอใช้	121	24.7
ต้องปรับปรุง	4	0.8
รวม	489	100.0
ผลการประเมินพฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ผ่าน	479	99.0
ไม่ผ่าน	5	1.0
รวม	484	100.0

10. การติดตามและสงเคราะห์ภายหลังจากการฟื้นฟู ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์ จำนวน 388 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.5 ส่วนผู้ที่ได้รับการสงเคราะห์ มีจำนวน 100 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.5

11. กิจกรรมที่เคยได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์ ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ได้รับการสงเคราะห์ด้านค่าพาหนะ จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.4 รองลงมาเป็นค่าอาหาร จำนวน 17 ราย ร้อยละ 16.7 และจำนวน 44 ราย หรือร้อยละ 43 ได้รับการสงเคราะห์มากกว่า 1 กิจกรรม

12. จำนวนครั้งที่พนักงานคุมประพฤติออกติดตามผลการฟื้นฟู ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการติดตามภายหลังจากการฟื้นฟู โดยพนักงานคุมประพฤติ คิดเป็นร้อยละ 50.1 ส่วนผู้ที่ได้รับการติดตามส่วนใหญ่ได้รับการติดตามจากพนักงานคุมประพฤติ จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.7 รองลงมาคือ มากกว่า 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.8

13. จำนวนครั้งที่อาสาสมัครคุมประพฤติออกติดตามผลการฟื้นฟู ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการติดตามจากอาสาสมัครคุมประพฤติ คิดเป็นร้อยละ 88.6 ส่วนผู้ที่ได้รับการติดตาม ส่วนใหญ่ได้รับการติดตามผล จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.9 รองลงมาคือ จำนวน 2 และ 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.2

14. ผลการติดตามการฟื้นฟู จากการติดตามภายหลังจากการฟื้นฟู พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่สามารถเลิกหรือหยุดการเสพยาเสพติดได้ คิดเป็นร้อยละ 93.8 มีผู้กลับไปเสพซ้ำร้อยละ 3.1 และถูกจับกุมดำเนินคดีร้อยละ 3.1

ตารางที่ 4-19 การติดตามและสงเคราะห์ภายหลังการฟื้นฟู

การได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์	จำนวน	ร้อยละ
เคย	100	20.5
ไม่เคย	388	79.5
รวม	492	100.0
กิจกรรมที่เคยได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์	จำนวน	ร้อยละ
การฝึกอาชีพ	5	5.0
ค่าอาหาร	17	16.7
ค่าพาหนะ	30	29.4
กิจกรรมอื่นๆ	6	5.9
ได้รับการสงเคราะห์มากกว่า 1 กิจกรรม	44	43.0
รวม	102	100.0
จำนวนครั้งที่พนักงานคุมประพฤติออกติดตามภายหลังการฟื้นฟู	จำนวน	ร้อยละ
1 ครั้ง	77	15.7
2 ครั้ง	31	6.3
3 ครั้ง	25	5.1
4 ครั้ง	35	7.1
5 ครั้ง	20	4.1
6 ครั้ง	9	1.8
มากกว่า 6 ครั้ง	48	9.8
ไม่มีการติดตาม	247	50.1
รวม	492	100.0
จำนวนครั้งที่อาสาสมัครคุมประพฤติออกติดตามภายหลังการฟื้นฟู	จำนวน	ร้อยละ
1 ครั้ง	14	2.9
2 ครั้ง	11	2.2
3 ครั้ง	9	1.9
4 ครั้ง	11	2.2
5 ครั้ง	4	0.8
6 ครั้ง	2	0.4
มากกว่า 6 ครั้ง	5	1.0
ไม่มีการติดตาม	436	88.6
รวม	492	100.0

ตารางที่ 4-19 (ต่อ)

ผลการติดตาม	จำนวน	ร้อยละ
เลิกได้	333	93.8
เสพซ้ำ	11	3.1
ถูกจับ	11	3.1
รวม	355	100.0

3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

1. **ประวัติการกระทำผิด** ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ไม่มีประวัติการกระทำผิด มีจำนวน 284 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.7 มีประวัติการกระทำผิด จำนวน 199 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.4

2. **จำนวนครั้งในการกระทำผิด** ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เคยกระทำผิดก่อนเข้ารับการฟื้นฟูในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เคยกระทำผิดมาก่อนจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60.6 รองลงมาเคยกระทำผิด 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.2

3. **ฐานความผิดในคดีก่อน** ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เคยกระทำผิดมาก่อน ส่วนใหญ่กระทำความผิดในฐานความผิดอื่นที่ไม่ใช่ฐานความผิดในพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาเป็นฐานความผิดคดีเสพ ร้อยละ 21.9

4. **ผลคดีในการกระทำผิดครั้งก่อน** ผลคดีในการกระทำผิดครั้งก่อนของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ เป็นโทษจำคุก คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมาเป็นการรอกการลงโทษโดยมีเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ร้อยละ 23.2

5. **ฐานความผิดในคดีนี้** ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ถูกจับในฐานความผิดคดีเสพยาเสพติด จำนวน 392 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.7 รองลงมาเป็นความผิดในคดีเสพและครอบครอง จำนวน 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.9

ตารางที่ 4-20 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ประวัติการกระทำผิด	จำนวน	ร้อยละ
เคยกระทำผิด	199	40.4
ไม่เคยกระทำผิด	284	57.7
ไม่ระบุ	9	1.9
รวม	492	100.0
จำนวนการกระทำผิด	จำนวน	ร้อยละ
เคยกระทำผิด 1 ครั้ง	120	60.6
เคยกระทำผิด 2 ครั้ง	46	23.2
เคยกระทำผิด 3 ครั้ง	14	7.2
เคยกระทำผิด 4 ครั้ง	9	4.5
เคยกระทำผิด 5 ครั้ง	6	3.0
เคยกระทำผิด 6 ครั้ง	1	0.5
เคยกระทำผิดมากกว่า 6 ครั้ง	2	1.0
รวม	198	100.0

ตารางที่ 4-20 (ต่อ)

ฐานความผิดในคดีก่อน	จำนวน	ร้อยละ
เสพ	39	21.9
เสพและครอบครอง	29	16.3
เสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย	6	3.4
เสพและจำหน่าย	7	3.9
ฐานความผิดอื่น	97	54.5
รวม	178	100.0
ผลคดีในการกระทำความผิดครั้งก่อน	จำนวน	ร้อยละ
ส่งเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	11	5.7
รอการลงโทษ/รอการกำหนดโทษ	7	3.6
รอการลงโทษโดยมีเงื่อนไขการคุมความประพฤติ	45	23.2
ปรับ	27	14.0
จำคุก	65	33.5
อยู่ระหว่างพิจารณาคดี	11	5.7
อื่นๆ	22	11.3
ไม่ทราบผลคดี	6	3.0
รวม	194	100.0
ฐานความผิดในคดีนี้	จำนวน	ร้อยละ
เสพ	392	79.7
เสพและครอบครอง	88	17.9
เสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย	5	1.0
เสพและจำหน่าย	6	1.2
ไม่ระบุ	1	0.2
รวม	492	100.0

3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

1. **การกระทำผิดซ้ำ** ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ส่วนใหญ่จะไม่มี การกระทำผิดซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 77.4 ส่วนการกระทำผิดซ้ำมีเพียงร้อยละ 22.6

2. **จำนวนครั้งในการกระทำผิดซ้ำ** ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ส่วนใหญ่จะกระทำผิดซ้ำ จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 72.1 รองลงมาคือ กระทำผิดซ้ำจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.5

3. **ฐานความผิดที่กระทำผิดซ้ำ** ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ส่วนใหญ่จะกระทำผิดซ้ำในคดีเสพยาเสพติดให้โทษ คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาคือ คดีเสพและมียาเสพติดไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต คิดเป็นร้อยละ 23.4 และกระทำผิดซ้ำในคดีอื่นๆที่ไม่ใช่คดีตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ร้อยละ 24.3

4. **การกระทำผิดซ้ำในคดีเดิม** ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จะกระทำผิดซ้ำในคดีเดิม คิดเป็นร้อยละ 56.4 รองลงมาจะมีการกระทำผิดซ้ำในคดีใหม่ คิดเป็นร้อยละ 29.1

5. **ระยะเวลาที่กระทำผิดซ้ำหลังการฟื้นฟู** ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ จะหวนกลับมากระทำผิดซ้ำภายหลังจากพ้นการฟื้นฟูไปแล้ว 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาคือ ในระยะเวลา 3-6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 14.9

6. **ผลดีในการกระทำผิดซ้ำ** ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่กระทำผิดซ้ำ ส่วนใหญ่จะยังไม่ทราบผลดี คิดเป็นร้อยละ 63.6 รองลงมาคือ อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี คิดเป็นร้อยละ 12.7 และถูกส่งเข้ารับการฟื้นฟูใหม่ ร้อยละ 6.4

ตารางที่ 4-21 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

การกระทำผิดซ้ำ	จำนวน	ร้อยละ
มีการกระทำผิดซ้ำ	111	22.6
ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	381	77.4
รวม	492	100.0
จำนวนครั้งในการกระทำผิดซ้ำ	จำนวน	ร้อยละ
มีการกระทำผิดซ้ำ 1 ครั้ง	80	72.1
มีการกระทำผิดซ้ำ 2 ครั้ง	25	22.5
มีการกระทำผิดซ้ำ 3 ครั้ง	3	2.7
มีการกระทำผิดซ้ำ 4 ครั้งขึ้นไป	3	2.7
รวม	111	100.0
ฐานความผิดที่กระทำผิดซ้ำ	จำนวน	ร้อยละ
เสพ	32	28.8
เสพและครอบครอง	26	23.4
เสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย	7	6.3
เสพและจำหน่าย	5	4.5
คดีอื่นๆ	27	24.3
กระทำผิดมากกว่า 1 คดี	14	12.7
รวม	111	100.0
การกระทำผิดซ้ำในคดีเดิม	จำนวน	ร้อยละ
กระทำผิดซ้ำในคดีเดิม	62	56.4
กระทำผิดซ้ำในคดีใหม่	32	29.1
กระทำผิดซ้ำในคดีเดิมและคดีใหม่	16	14.5
รวม	110	100.0
ระยะเวลาที่กระทำผิดซ้ำหลังการฟื้นฟู	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 3 เดือน	15	13.2
3-6 เดือน	17	14.9
6-9 เดือน	10	8.8
9 เดือน – 1 ปี	15	13.2
มากกว่า 1 ปี	57	50.0
รวม	114	100.0

ตารางที่ 4-21 (ต่อ)

ผลคดีในการกระทำผิดซ้ำ	จำนวน	ร้อยละ
ส่งเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	7	6.4
รอการลงโทษ/รอการกำหนดโทษ	2	1.8
รอการลงโทษโดยมีเงื่อนไขคุมความประพฤติ	1	0.9
ปรับ	1	0.9
จำคุก	5	4.5
อยู่ระหว่างพิจารณาคดี	14	12.7
อื่นๆ	2	1.8
ไม่ทราบผลคดี	70	63.6
มีผลคดีมากกว่า 1 ผลคดี	8	7.4
รวม	110	100.0

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ในส่วนต่อไปนี้เป็น การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่อาจมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ อายุ ฐานความผิด ประเภทการฟื้นฟูสมรรถภาพ ประวัติการเข้ารับการฟื้นฟู ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ผลการประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมที่สำนักงานคุมประพฤติจัดขึ้นในระหว่างการฟื้นฟู การขยายเวลาการฟื้นฟู ประวัติการกระทำผิด

3.5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

จากตารางที่ 4-22 เมื่อนำปัจจัยด้านอายุมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ผลจากการวิเคราะห์พบว่า อายุของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตาม พบว่าผู้ผ่านการฟื้นฟูที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มจะกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้ผ่านการฟื้นฟูที่มีอายุมาก โดยผู้ผ่านการฟื้นฟูที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีจนถึง 25 ปี มีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำประมาณร้อยละ 25-27 ในขณะที่ผู้ผ่านการฟื้นฟูที่มีอายุมากกว่า 25 ปีมีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำประมาณร้อยละ 14-22

ตารางที่ 4-22 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู

อายุ	การกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
ต่ำกว่า 18 ปี	26 (74.3%)	9 (25.7%)	35 (100.0%)
18 – 25 ปี	167 (72.9%)	62 (27.1%)	229 (100.0%)
26 – 30 ปี	73 (82%)	16 (18%)	89 (100.0%)
31 – 40 ปี	63 (85.1%)	11 (14.9%)	74 (100.0%)
41 – 50 ปี	35 (81.4%)	8 (18.8%)	43 (100.0%)
สูงกว่า 50 ปี	7 (77.8%)	2 (22.2%)	9 (100.0%)
รวม	371	108	479

$$\chi^2 = 6.837 \text{ df} = 5 \text{ P} = 0.233 \text{ (P} > 0.05)$$

3.5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างฐานความผิดกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

จากตารางที่ 4-23 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ พบว่า ฐานความผิดของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตาม พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในคดีเสพมือจราจรกระทำผิดซ้ำร้อยละ 24.7 ซึ่งสูงกว่าฐานความผิดอื่นๆ

ตารางที่ 4-23 ความสัมพันธ์ระหว่างฐานความผิดกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู

ฐานความผิด	การกระทำผิดซ้ำ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
เสพ	295 (75.3%)	97 (24.7%)	392 (100.0%)
เสพและครอบครอง	75 (85.2%)	13 (14.8%)	88 (100.0%)
เสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย	5 (100.0%)	0 (0.0%)	5 (100.0%)
เสพและจำหน่าย	5 (83.3%)	1 (16.7%)	6 (100.0%)
รวม	380	111	491

$$\chi^2 = 5.693 \quad df = 3 \quad P = 0.128 \quad (P > 0.05)$$

3.5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการฟื้นฟูสมรรถภาพกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

จากตารางที่ 4-24 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ พบว่า ประเภทของการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตาม พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในโปรแกรมควบคุมตัวแบบเข้มงวดมือจราจรกระทำผิดซ้ำร้อยละ 29.4 ซึ่งสูงกว่าผู้ผ่านการฟื้นฟูในโปรแกรมอื่นๆ ในขณะเดียวกัน ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในโปรแกรมแบบไม่ควบคุมตัว มือจราจรกระทำผิดซ้ำร้อยละ 18.9

ตารางที่ 4-24 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการฟื้นฟูสมรรถภาพกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู

ประเภทการฟื้นฟู	การกระทำผิดซ้ำ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
ควบคุมตัวแบบเข้มงวด	24 (70.6%)	10 (29.4%)	34 (100.0%)
ควบคุมตัวแบบไม่เข้มงวด	79 (72.5%)	30 (27.5%)	109 (100.0%)
ไม่ควบคุมตัว	202 (81.1%)	47 (18.9%)	249 (100.0%)
รวม	305	87	392

$$\chi^2 = 4.406 \quad df = 2 \quad P = 0.110 \quad (P > 0.05)$$

3.5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติการเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า ผู้ที่เคยผ่านการฟื้นฟูมีการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 18.2 และผู้ที่ไม่เคยผ่านการฟื้นฟูมีการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 22.7 อย่างไรก็ตาม ไม่พบว่าประวัติการเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4-25 ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติการผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู

ประวัติการเข้ารับการฟื้นฟู	การกระทำผิดซ้ำ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
เคยผ่านการฟื้นฟู	27 (81.8%)	6 (18.2%)	33 (100.0%)
ไม่เคยผ่านการฟื้นฟู	350 (77.3%)	103 (22.7%)	453 (100.0%)
รวม	377	109	486

$$\chi^2 = 0.367 \quad df = 1 \quad P = 0.545 \quad (P > 0.05)$$

3.5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

จากตารางที่ 4-26 พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระหว่างการฟื้นฟูในเกณฑ์ดี มีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 17.6 ในขณะที่ผู้ผ่านการฟื้นฟูที่มีระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเกณฑ์พอใช้ มีอัตราการกระทำผิดซ้ำร้อยละ 34.7 และผู้ผ่านการฟื้นฟูที่มีระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเกณฑ์ต้องปรับปรุงมีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 75.0 จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระหว่างการฟื้นฟูมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเกณฑ์ดี มีอัตราการกระทำผิดซ้ำน้อยกว่าผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงในเกณฑ์พอใช้หรือยังต้องปรับปรุง

ตารางที่ 4-26 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู

ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม	การกระทำผิดซ้ำ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
ดี	300 (82.4%)	64 (17.6%)	364 (100.0%)
พอใช้	79 (65.3%)	42 (34.7%)	121 (100.0%)
ต้องปรับปรุง	1 (25.0%)	3 (75.0%)	4 (100.0%)
รวม	380	109	489

$$\chi^2 = 21.850 \quad df = 2 \quad P = 0.000 \quad (P < 0.05)$$

3.5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินพฤติกรรมในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

จากตารางที่ 4-27 พบว่า ผลการประเมินพฤติกรรมในระหว่างการฟื้นฟูไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตาม พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่มีผลการประเมินพฤติกรรมในทางที่ดีมีอัตราการกระทำผิดซ้ำต่ำกว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูที่มีผลการประเมินพฤติกรรมในทางที่ไม่ดี

ตารางที่ 4-27 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินพฤติกรรมกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู

ผลการประเมินพฤติกรรม	การกระทำผิดซ้ำ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
ผ่าน	373 (77.9%)	106 (22.1%)	479 (100.0%)
ไม่ผ่าน	3 (60.0%)	2 (40.0%)	6 (100.0%)
รวม	376	108	484

$$\chi^2 = 0.912 \text{ df} = 1 \text{ P} = 0.340 \text{ (P} > 0.05)$$

3.5.7 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมที่สำนักงานคุมประพฤติจัดขึ้นในระหว่างการฟื้นฟูกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

จากตารางที่ 4-28 พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมในระหว่างการฟื้นฟูไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตาม พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่สำนักงานคุมประพฤติจัดให้มีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 28.8 ซึ่งสูงกว่าผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม ที่มีอัตราการกระทำผิดซ้ำร้อยละ 21.5

ตารางที่ 4-28 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู

การเข้าร่วมกิจกรรม	การกระทำผิดซ้ำ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
เคยเข้าร่วมกิจกรรม	296 (78.5%)	81 (21.5%)	377 (100.0%)
ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม	74 (71.2%)	30 (28.8%)	104 (100.0%)
รวม	370	111	481

$$\chi^2 = 2.488 \text{ df} = 1 \text{ P} = 0.115 \text{ (P} > 0.05)$$

3.5.8 ความสัมพันธ์ระหว่างการขยายเวลาการฟื้นฟูกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

จากตารางที่ 4-29 พบว่า การขยายเวลาการฟื้นฟูไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตาม พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่มีการขยายเวลาการฟื้นฟูมีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 24.7 ซึ่งสูงกว่าผู้ที่ไม่มีการขยายเวลาการฟื้นฟู ที่มีอัตราการกระทำผิดซ้ำร้อยละ 21.5

ตารางที่ 4-29 ความสัมพันธ์ระหว่างการขยายเวลาการฟื้นฟูกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู

การขยายเวลาการฟื้นฟู	การกระทำผิดซ้ำ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
ไม่ขยายเวลา	310 (78.5%)	85 (21.5%)	395 (100.0%)
ขยายเวลา	67 (75.3%)	22 (24.7%)	89 (100.0%)
รวม	377	107	484

$$\chi^2 = 0.432 \quad df = 1 \quad P = 0.511 \quad (P > 0.05)$$

3.5.9 ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติการกระทำผิดกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

จากตารางที่ 4-30 พบว่า ผู้ที่มีเคยกระทำผิดก่อนเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 28.6 และผู้ที่ไม่เคยกระทำผิดก่อนเข้ารับการฟื้นฟู มีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 18.7 และจากการวิเคราะห์ด้วยสถิติ พบว่า ประวัติการกระทำผิดมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ที่มีประวัติการกระทำผิดมีอัตราการกระทำผิดซ้ำสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยประวัติการกระทำผิด

ตารางที่ 4-30 ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติการกระทำผิดกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการฟื้นฟู

ประวัติการกระทำผิด	การกระทำผิดซ้ำ		รวม
	ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ	มีการกระทำผิดซ้ำ	
เคยกระทำผิด	142 (71.4%)	57 (28.6%)	199 (100.0%)
ไม่เคยกระทำผิด	231 (81.3%)	53 (18.7%)	284 (100.0%)
รวม	373	110	483

$$\chi^2 = 6.628 \quad df = 1 \quad P = 0.010 \quad (P < 0.05)$$

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินการด้านการคุมประพฤติผู้กระทำผิดและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด การกระทำผิดซ้ำ ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมประพฤติและฟื้นฟูสมรรถภาพ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีประชากรเป้าหมาย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้พ้นการคุมประพฤติด้วยดี ในปี 2550 ประกอบด้วย 4 กลุ่มย่อย คือ 1.1) ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ 1.2) ผู้ได้รับการพักการลงโทษ 1.3) ผู้ได้รับการลดวันต้องโทษ 1.4) ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน และ 2) ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดซึ่งผลการฟื้นฟูเป็นที่น่าพอใจ ในปี 2550

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากสำนักงานคุมประพฤติเป้าหมาย จำนวน 97 สำนักงาน โดยใช้แบบเก็บข้อมูลสำหรับกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม คือ แบบเก็บข้อมูลของผู้พ้นการคุมความประพฤติและแบบเก็บข้อมูลของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพ หลังจากได้รับแบบเก็บข้อมูลทั้งหมดแล้ว คณะผู้วิจัยนำข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไปตรวจสอบการกระทำผิดด้วยระบบ CDS และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบไปด้วย อัตราส่วนร้อยละ และไคร้สแควร์ (Chi-square) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการดำเนินการด้านการคุมความประพฤติ

ผู้พ้นการคุมความประพฤติในปี 2550 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 91.64 และอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี ร้อยละ 36.5 ส่วนใหญ่เป็นผู้พ้นการคุมความประพฤติผู้ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 43.8 เป็นผู้พ้นการคุมความประพฤติเด็กและเยาวชน ร้อยละ 27.9 เป็นผู้พ้นการลดวันต้องโทษ ร้อยละ 17.2 และเป็นผู้พ้นการพักการลงโทษ ร้อยละ 11.1

ผู้พ้นการคุมความประพฤติมีสัดส่วนที่เคยผ่านการสืบเสาะใกล้เคียงกัน โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ไม่เคยผ่านการสืบเสาะ คิดเป็นร้อยละ 50.4 ของจำนวนผู้พ้นคุมความประพฤติทั้งหมด ซึ่งใกล้เคียงกับผู้พ้นคุมความประพฤติที่เคยผ่านการการสืบเสาะในคดีนี้ ในกรณีที่ผ่านการสืบเสาะ คดีที่พนักงานคุมประพฤติเสนอให้คุมความประพฤติผู้กระทำผิด คิดเป็นร้อยละ 80

จำนวนปีที่รายงานตัวตามเงื่อนไข ส่วนใหญ่ต้องรายงานตัวเป็นเวลา 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 89.9 และส่วนใหญ่ถูกกำหนดให้รายงานตัว 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.3 ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนครั้งที่พนักงานคุมประพฤติรับรายงานตัว ซึ่งส่วนใหญ่รับรายงานตัว 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50

จากการเก็บข้อมูลพบว่า ร้อยละ 94 ของคดีทั้งหมด ได้รับการสอดส่องจากพนักงานคุมประพฤติ จำนวน 1 ครั้ง และเพียงร้อยละ 13 ได้รับการสอดส่องโดยอาสาสมัครคุมประพฤติ ผู้พ้นการคุมความประพฤติร้อยละ 76.2 เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่สำนักงานจัดให้ในระหว่างการคุมความประพฤติ แต่ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 85.5 ไม่เคยเข้ารับการช่วยเหลือสงเคราะห์ ในส่วนของการให้ความร่วมมือกับพนักงานคุมประพฤติ พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือดี คิดเป็นร้อยละ 78

ผู้พ้นคุมความประพฤติส่วนใหญ่ร้อยละ 94.2 ไม่เคยผ่านการคุมประพฤติมาก่อน ร้อยละ 86 ไม่มีประวัติการกระทำผิด และในกรณีที่เคยกระทำผิด พบว่า ส่วนใหญ่ กระทำผิดในฐานะความผิดเกี่ยวกับ

ยาเสพติดให้โทษมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาคือฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 15.7

สำหรับฐานความผิดในคดีล่าสุดที่ถูกคุมความประพฤตินั้น ผู้พ้นคุมความประพฤติส่วนใหญ่ กระทำผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมาเป็นความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.จราจรทางบก คิดเป็นร้อยละ 21.7

ในภาพรวมพบว่า ผู้พ้นการคุมความประพฤติในงานวิจัยนี้ มีลักษณะใกล้เคียงกับผลงานวิจัย เรื่องการประเมินผลสัมฤทธิ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ปีงบประมาณ 2552 (กรมคุมประพฤติ, 2553)

การกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

ผู้พ้นการคุมความประพฤติส่วนใหญ่ไม่มีการกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ คิดเป็นร้อยละ 85.1 และมีผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีการกระทำผิดซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 14.9 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ใกล้เคียงกับอัตราการกระทำผิดซ้ำที่ได้จากการวิจัยในปี 2552 ซึ่งพบอัตราการกระทำผิดซ้ำร้อยละ 14.2 (กรมคุมประพฤติ, 2553) ในกรณีที่มีการกระทำผิดซ้ำ ส่วนใหญ่กระทำผิดซ้ำ จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75.3 รองลงมาคือมีการกระทำผิดซ้ำ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18 และ ผู้พ้นการคุมความประพฤติมีการกระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.6

ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ ร้อยละ 47.5 กระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ รองลงมาเป็นการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดต่อชีวิตและร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 8.9 และฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ร้อยละ 7.4 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรมคุมประพฤติในปีที่ผ่านมาโดยตลอด ผู้พ้นการคุมความประพฤติในงานวิจัยนี้ ส่วนใหญ่กระทำผิดซ้ำ ในคดีใหม่ คิดเป็นร้อยละ 54.4 และกระทำผิดซ้ำในคดีเดิม คิดเป็นร้อยละ 39.9 ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยในปี 2549 และ 2552 (กรมคุมประพฤติ, 2550, 2553) ในกลุ่มที่กระทำผิดซ้ำ ส่วนใหญ่ หรือร้อยละ 57.7 อยู่ในระหว่างการพิจารณาคดี และร้อยละ 4.7 ได้รับการรอกการลงโทษโดยมีเงื่อนไข การคุมความประพฤติ

ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ ร้อยละ 34.9 หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำภายหลังพ้นจากการคุมความประพฤติเป็นเวลา 1-2 ปี รองลงมา คือ ร้อยละ 24 หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำในเวลา 2-3 ปีภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ต่างจาก ผลการวิจัยของกรมคุมประพฤติในปี 2552 ที่พบว่าผู้พ้นการคุมความประพฤติส่วนใหญ่กระทำผิดซ้ำใน ระยะเวลา 2-3 ปี ภายหลังการพ้นการคุมความประพฤติ อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัย ของกรมคุมประพฤติที่วิจัยมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 พบว่า ช่วงเวลาที่กลับไปกระทำผิดซ้ำหลังพ้น การคุมความประพฤติ มีระยะเวลามากขึ้น โดยในปี 2547 และ 2548 พบว่า ระยะเวลาที่กลับไปกระทำผิดซ้ำ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 6 เดือน - 1 ปี แต่ในการวิจัยในปีหลัง คือ ปี 2549 และ 2552 พบว่า ช่วงเวลาที่พบ มากที่สุด คือ 1-2 ปี หรือ 2-3 ปี ซึ่งอาจหมายความว่า การคุมประพฤติมีผลในการยับยั้งการกระทำ ผิดซ้ำได้นานขึ้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ประเภทของผู้พ้นการคุมความประพฤติ ฐานความผิด การผ่านการสืบเสาะและพินิจ การให้ความร่วมมือระหว่างการคุมความประพฤติ ประวัติการกระทำผิด

อายุ ผู้กระทำผิดที่มีอายุน้อยจะมีโอกาสกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้กระทำผิดที่มีอายุมาก โดยผู้ที่มีอายุ 25 ปีหรือน้อยกว่า กระทำผิดซ้ำร้อยละ 20.2 ในขณะที่ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี กระทำผิดซ้ำร้อยละ 3.9 ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาของกรมคุมประพฤติ และการวิจัยของ Chui (2007) และ May, et al (2008) ที่พบว่า การกระทำผิดซ้ำจะลดลงตามช่วงอายุที่เพิ่มขึ้น จากผลวิจัยที่ศึกษาโดยกรมคุมประพฤติพบว่าช่วงอายุที่มีโอกาสกระทำผิดซ้ำมากที่สุดคือ 25 ปีหรือน้อยกว่า

ประเภทของผู้พ้นการคุมความประพฤติ ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ที่ได้รับการรอกการลงโทษโดยมีเงื่อนไขการคุมความประพฤติ กระทำผิดซ้ำน้อยกว่าผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน ผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษ และผู้ที่ได้รับการลดวันต้องโทษ โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่การกระทำผิดซ้ำร้อยละ 10.0 ในขณะที่กลุ่มอื่นๆ กระทำผิดซ้ำร้อยละ 18 ขึ้นไป

ฐานความผิด ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและสารระเหย มีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติสูงกว่าฐานความผิดอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรมคุมประพฤติในปีที่ผ่านมา การวิจัยนี้ ยังพบว่า ผู้พ้นการคุมความประพฤติใน ฐานความผิดเกี่ยวกับพ.ร.บ.จราจรทางบกมีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำน้อยที่สุด โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและสารระเหย กระทำผิดซ้ำร้อยละ 20.6 และผู้พ้นการคุมความประพฤติในฐานความผิดเกี่ยวกับพ.ร.บ.จราจรทางบกกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 9.6

การผ่านการสืบเสาะและพินิจ ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจ มีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจ โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจกระทำผิดซ้ำร้อยละ 16.8 ในขณะที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ไม่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจ กระทำผิดซ้ำร้อยละ 13.1 อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้ ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยในปี 2548 ที่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยงานวิจัยดังกล่าวพบว่า ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ไม่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจมีการกระทำผิดซ้ำสูงกว่า แต่สอดคล้องกับการวิจัยการประเมินผลสัมฤทธิ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนปี 2552 ที่พบว่าผู้พ้นการคุมความประพฤติที่เคยผ่านการสืบเสาะและพินิจกระทำผิดซ้ำสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ผ่านการสืบเสาะและพินิจ แต่การวิจัยนี้ ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การให้ความร่วมมือระหว่างการคุมความประพฤติ ผู้ที่ให้ความร่วมมือดีในระหว่างการคุมความประพฤติมีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำน้อยกว่าผู้ที่ให้ความร่วมมือไม่ดี โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ให้ความร่วมมือดีในระหว่างการคุมความประพฤติกระทำผิดซ้ำร้อยละ 13.4 ในขณะที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ให้ความร่วมมือไม่ดีกระทำผิดซ้ำร้อยละ 20.8

ประวัติการกระทำผิด ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีประวัติการกระทำผิด มีสัดส่วนการกระทำผิดซ้ำภายหลังการคุมความประพฤติสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประวัติ โดยผู้พ้นการคุมความประพฤติที่มีประวัติการกระทำผิด กระทำผิดซ้ำร้อยละ 25.2 ในขณะที่ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่ไม่มีประวัติการกระทำผิดกระทำผิดซ้ำร้อยละ 13.4

ผลการดำเนินการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 90.8 มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 18 – 25 ปี ร้อยละ 46.5 ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการฟื้นฟูมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 92.1 ส่วนใหญ่ ถูกจับในฐานความผิดคดีเสพยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 79.7 รองลงมาเป็นความผิดในคดีเสพและครอบครอง คิดเป็นร้อยละ 17.9

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ผ่านการฟื้นฟูด้วยโปรแกรมแบบไม่ควบคุมตัว คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาคือ การควบคุมตัวแบบไม่เข้มงวด ร้อยละ 22.0 และการควบคุมตัวแบบเข้มงวด ร้อยละ 6.9 ในกลุ่มที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบไม่ควบคุมตัว ส่วนใหญ่จะใช้การฟื้นฟูด้วยโปรแกรมของสำนักงานคุมประพฤติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาเป็นโปรแกรมการฟื้นฟูแบบผู้ป่วยนอก คิดเป็นร้อยละ 39.4

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ไม่มีการขยายระยะเวลาการฟื้นฟู คิดเป็นร้อยละ 80.3 ในกรณีที่มีการขยายระยะเวลาการฟื้นฟู ส่วนใหญ่ จะขยายระยะเวลาการฟื้นฟู เป็นเวลา 6 เดือน และมากกว่า 6 เดือน ในอัตราที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 25

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ส่วนใหญ่ ไม่มีโอกาสสมัครคุมประพฤติดูแลในระหว่างการฟื้นฟู คิดเป็นร้อยละ 86.4 ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับทางสำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 76.6 โดยเข้าร่วมกิจกรรมการทำงานบริการสังคม คิดเป็นร้อยละ 21.5 รองลงมา คือ การอบรมป้องกันการเสพซ้ำ ร้อยละ 12.4 และมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 1 กิจกรรม ร้อยละ 48.9

จากการประเมินพฤติกรรมระหว่างการฟื้นฟู พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 62.5 มีความสามารถในการควบคุมการเสพยาเสพติดในระดับ 2 โดยสามารถควบคุมการเสพยาและการใช้เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้เป็นบางครั้ง ภายใต้อำนาจช่วยเหลือของสมาชิกในครอบครัวหรือเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 73.8 ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับ 3 โดยให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี เช่น มาตามนัด ตรงต่อเวลา สนใจและใส่ใจในกิจกรรมที่เจ้าหน้าที่จัดให้ เป็นต้น ร้อยละ 61.9 มีบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดให้ความสำคัญกับการฟื้นฟู ในระดับ 2 โดยบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ต้องได้รับการกระตุ้นจากเจ้าหน้าที่ เช่น มาเข้าร่วมกิจกรรมสายบ่อยครั้ง แต่เมื่อได้รับการกระตุ้นจากเจ้าหน้าที่แล้วมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น หรือไม่สนใจในกิจกรรมแต่เมื่อได้รับการกระตุ้นแล้วมีการเปลี่ยนแปลง ร้อยละ 61.3 มีสัมพันธภาพกับบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดอยู่ในระดับ 3 โดยบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด เข้าใจหรือให้กำลังใจ หรือให้การปรึกษาได้ทุกอย่าง ร้อยละ 57.5 มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความเครียดในระดับ 3 โดยสามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้อย่างเหมาะสม เช่น เมื่อมีอารมณ์โกรธก็สามารถควบคุมและแก้ไขได้ เป็นต้น ร้อยละ 65.3 มีความสามารถในการวางแผนและการดำเนินชีวิตประจำวันในระดับ 3 โดยสามารถวางแผนการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นจริงและนำไปปฏิบัติได้ ร้อยละ 59.8 มีความสม่ำเสมอในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับ 3 โดย เอาใจใส่ในการประกอบอาชีพ/การเรียนอย่างสม่ำเสมอ ในกรณีที่ไม่มีอาชีพ/ไม่ได้เรียน ก็มีความใส่ใจในสิ่งที่จะแสวงหาอาชีพ/การเรียน

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ จะมีระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 74.5 ส่วนใหญ่จะผ่านการประเมินพฤติกรรมภายหลังการฟื้นฟู คิดเป็นร้อยละ 99.0

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ไม่ได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 79.5 ในกรณีที่ได้รับการสงเคราะห์ ส่วนใหญ่ได้รับการสงเคราะห์ด้านค่าพาหนะ คิดเป็นร้อยละ 29.4 รองลงมาเป็นค่าอาหาร ร้อยละ 16.7

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ไม่ได้รับการติดตามภายหลังการฟื้นฟูฯ จากพนักงานคุมประพฤติ คิดเป็นร้อยละ 50.1 และไม่ได้รับการติดตามจากอาสาสมัครคุมประพฤติ คิดเป็นร้อยละ 88.6 ในกรณีที่มีการติดตามภายหลังการฟื้นฟูฯ พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่สามารถเลิกหรือหยุดการเสพยาเสพติดได้คิดเป็นร้อยละ 93.8 มีผู้กลับไปเสพยา ร้อยละ 3.1 และถูกจับกุมดำเนินคดีร้อยละ 3.1

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ไม่มีประวัติการกระทำความผิด คิดเป็นร้อยละ 57.7 ในกรณีที่เคยกระทำความผิดก่อนเข้ารับการฟื้นฟูฯ ในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เคยกระทำความผิดมาก่อนจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60.6 และกระทำความผิดในฐานความผิดอื่นที่ไม่ใช่ฐานความผิดในพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 54.5 ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เคยกระทำความผิดส่วนใหญ่ เคยรับโทษจำคุก คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมาเป็นการรอลงโทษโดยมีเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ร้อยละ 23.2

การกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

การวิจัยนี้ พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ส่วนใหญ่ไม่มีการกระทำผิดซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 77.4 ส่วนการกระทำผิดซ้ำมีเพียงร้อยละ 22.6 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของกรมคุมประพฤติในปีงบประมาณ 2552 พบว่า อัตราการกระทำผิดซ้ำสูงขึ้น โดยในปี 2552 มีอัตราการกระทำผิดซ้ำที่ร้อยละ 16.8 ในกรณีที่กระทำผิดซ้ำ ส่วนใหญ่จะกระทำผิดซ้ำจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 72.1 รองลงมาคือ กระทำผิดซ้ำจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.5

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่จะกระทำผิดซ้ำในคดีเสพยาเสพติดให้โทษ คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาคือ คดีเสพและมียาเสพติดไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต คิดเป็นร้อยละ 23.4 และกระทำผิดซ้ำในคดีอื่นที่ไม่ใช่คดีตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ร้อยละ 24.3 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในปีงบประมาณ 2552 และกระทำผิดซ้ำในคดีเดิม คิดเป็นร้อยละ 56.4 รองลงมากระทำผิดซ้ำในคดีใหม่ คิดเป็นร้อยละ 29.1

ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่จะหวนกลับมากระทำผิดซ้ำภายหลังจากพ้นการฟื้นฟูฯ ไปแล้ว 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.0 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในปีงบประมาณ 2552 รองลงมาคือ ในระยะเวลา 3-6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 14.9 ส่วนใหญ่จะยังไม่ทราบผลคดี คิดเป็นร้อยละ 63.6 รองลงมาคือ อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี คิดเป็นร้อยละ 12.7 และถูกส่งเข้ารับการฟื้นฟูใหม่ ร้อยละ 6.4

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีเพียง 2 ปัจจัย ได้แก่ ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระหว่างการฟื้นฟูฯ และประวัติการกระทำความผิด ส่วนปัจจัยอื่นๆ เช่น อายุ ฐานความผิด และประวัติการฟื้นฟูฯ เป็นต้น ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ

ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเกณฑ์ดี มีอัตราการกระทำผิดซ้ำน้อยกว่าผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงในเกณฑ์พอใช้หรือยังต้องปรับปรุง โดย ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระหว่างการฟื้นฟูในเกณฑ์ดี กระทำผิดซ้ำร้อยละ 17.6 ในขณะที่ผู้ผ่านการฟื้นฟูที่มีระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเกณฑ์พอใช้ มีอัตราการกระทำผิดซ้ำร้อยละ 34.7 และผู้ผ่านการฟื้นฟูที่มีระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเกณฑ์ต้องปรับปรุงมีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 75.0 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในปีงบประมาณ 2552 พบว่า ผลการวิจัยในปี 2552 ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ข้อมูลที่ได้แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเกณฑ์ดีมีการกระทำผิดซ้ำต่ำกว่าผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงในเกณฑ์พอใช้หรือยังต้องปรับปรุง

ประวัติการกระทำผิด ผู้ที่มีประวัติการกระทำผิดมีอัตราการกระทำผิดซ้ำสูงกว่าผู้ที่ไม่มียุติกรรมกระทำผิด โดยผู้ที่มีเคยกระทำผิดก่อนเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 28.6 และผู้ที่ไม่เคยกระทำผิดก่อนเข้ารับการฟื้นฟู มีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 18.7 ผลการวิจัยนี้

สำหรับปัจจัยด้านอายุ ที่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ ทั้งที่ปัจจัยดังกล่าว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมความประพฤตินั้น อาจเป็นได้ว่า การกระทำผิดซ้ำของผู้ผ่านการฟื้นฟูฯ มีปัจจัยแทรกซ้อนอื่นๆ เช่น การเสพยา ซึ่งอาจมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และการเสพยาอาจเกิดขึ้นในทุกกลุ่มอายุทั้งที่อายุมากหรือน้อยก็ได้ ส่วนปัจจัยด้านฐานความผิด ที่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระทำผิดซ้ำ อาจเป็นเพราะฐานความผิดที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นฐานความผิดที่ใกล้เคียงกัน คือ ฐานความผิดในคดีเสพยาเสพติด ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยในปีงบประมาณ 2552 ที่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

นอกจากนั้น ผลงานวิจัยการประเมินผลสัมฤทธิ์ในปีงบประมาณ 2552 พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างปัจจัยด้านประเภทของการฟื้นฟู หรือโปรแกรมการฟื้นฟู ซึ่งงานวิจัยนี้ ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ แต่ข้อมูลที่ได้ก็สอดคล้องกับผลงานวิจัยในปี 2552 โดยงานวิจัยนี้ พบว่า ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในโปรแกรมควบคุมตัวแบบเข้มงวดมีอัตราการกระทำผิดซ้ำสูงกว่าผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในโปรแกรมแบบไม่ควบคุมตัว

ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร

1. กรมคุมประพฤติควรมีการกำหนดให้ผู้กระทำผิดที่มีพฤติกรรมติดยาเสพติด มีอายุน้อย และมีประวัติการกระทำผิด เป็นกลุ่มเสี่ยงที่ควรได้รับการแก้ไขฟื้นฟูอย่างใกล้ชิด

ผลการวิจัยนี้ และงานวิจัยอื่นๆ ต่างพบว่า ผู้กระทำผิดในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดรวมทั้งผู้ที่มีพฤติกรรมติดยาเสพติด เป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญ ที่มีโอกาสกระทำผิดซ้ำสูง ซึ่งผลการวิจัยในกลุ่มผู้พ้นการคุมความประพฤติและผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีความสอดคล้องกันว่า ผู้กระทำผิดกลุ่มนี้มีการกระทำผิดซ้ำสูงกว่าผู้กระทำผิดคดีอื่นๆ นอกจากนั้น กลุ่มผู้กระทำผิดที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี เป็นกลุ่มที่มีโอกาสกระทำผิดซ้ำสูงเช่นเดียวกัน ซึ่งรวมถึงผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งพบว่ามีอัตราการกระทำผิดซ้ำสูงกว่าผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ และกลุ่มเสี่ยงอีกกลุ่มที่กรมคุมประพฤติควรให้ความสนใจ คือ ผู้ที่มีประวัติการกระทำผิด ซึ่งมีโอกาสกระทำผิดซ้ำสูง ดังนั้น กรมคุมประพฤติ จึงควรกำหนดผู้กระทำผิดทั้ง 3 กลุ่มนี้เป็นกลุ่มเสี่ยงที่ควรเฝ้าระวัง และมีการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสม และเป็นพิเศษจากผู้กระทำผิดกลุ่มอื่นๆ

2. กรมคุมประพฤติควรมุ่งเน้นให้ความรู้และทักษะด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดและการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด แก่พนักงานคุมประพฤติอย่างเร่งด่วน

เนื่องจากปัจจุบันมีผู้กระทำผิดที่ติดยาเสพติดที่ เป็นผู้ถูกคุมความประพฤติและผู้เข้ารับการฟื้นฟูในระบบบังคับบำบัด และและผู้กระทำผิดเด็กและเยาวชน เข้ามาอยู่ภายใต้ความดูแลของกรมคุมประพฤติน่าขึ้น และผู้กระทำผิดทั้ง 2 กลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่มีโอกาสกระทำผิดซ้ำสูง ดังนั้นพนักงานคุมประพฤติจึงควรมีความรู้และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดทั้ง 2 กลุ่มนี้ เป็นพิเศษ โดยกรมคุมประพฤติควรจัดหลักสูตรเฉพาะด้านและอบรมพนักงานคุมประพฤติอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์ในปัจจุบัน

3. การสนับสนุนให้อาสาสมัครช่วยงานแก้ไขฟื้นฟูและติดตามผลหลังพ้นคุมความประพฤติหรือพ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพ

กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนให้อาสาสมัครคุมประพฤตินำบทบาทในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติที่มีพฤติกรรมเสี่ยงน้อย หรือไม่มีความเสี่ยงให้มากขึ้น รวมถึงให้ความรู้ที่จำเป็นในการติดตามผู้กระทำผิดภายหลังพ้นคุมความประพฤติหรือพ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพ เช่น ความรู้ด้านยาเสพติด การให้การสงเคราะห์ การให้คำปรึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการรับภาระงานด้านนี้มากขึ้น

4. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ

ปัจจุบันมีงานวิจัยด้านการกระทำผิดและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดมากมาย โดยกรมคุมประพฤติเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีการประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่อง จนเกิดองค์ความรู้ด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และปัจจัยที่เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ กรมคุมประพฤติจึงควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนางานและเครื่องมือต่างๆ ต่อไป